

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:

**ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗΣ ΑΦΩΝ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΣΕ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ**

ΕΡΑΣΜΙΑ ΟΥΡΑΝΙΑ ΣΤΡΑΒΟΔΗΜΟΥ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ:
ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ ΑΘΗΝΑ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία μελετά τη συντήρηση και Αποκατάσταση του μνημειακού κτηρίου της Καπναποθήκης των Αδελφών Παπαπέτρου στο Αγρίνιο, με στόχο μια ολοκληρωμένη πρόταση Επανάχρησής της. Η εργασία χωρίζεται σε τρεις κύριες θεματικές ενότητες, αρχίζοντας με μια έρευνα για την πόλη, τον καπνό και τις καπναποθήκες, με βιβλιογραφικές αναφορές, σε εργασίες και τεκμήρια φωτογραφιών και χαρτών και ολοκληρώνεται με την πρόταση της Εργασίας.

Πιο συγκεκριμένα, στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται η έρευνα για την ιστορία της πόλης του Αγρινίου σε σχέση με τον καπνό, αλλά και για τον σχεδιασμό και την αρχιτεκτονική της πόλης, την πολεοδομία της, τη μορφολογία των κτηρίων της και τις καπναποθήκες της. Εδώ, παρεμβάλλεται και μία σύντομη αναφορά στην επεξεργασία του καπνού, από την προετοιμασία της καλλιέργειας έως και την εμπορική επεξεργασία του.

Το δεύτερο μέρος αφιερώνεται στην ιστορία της Καπναποθήκης Παπαπέτρου και διεξοδικά στην τεχνική περιγραφή του κτηρίου.

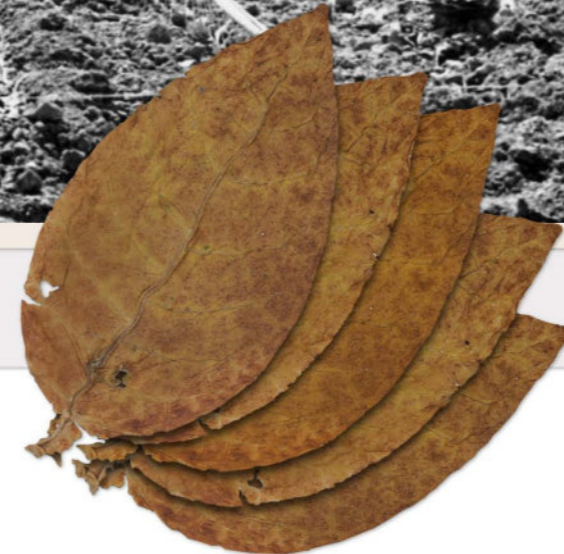
Στο τρίτο μέρος, παρουσιάζεται, σε διάφορα στάδια, η πρόταση αποκατάστασης και νέων χρήσεων. Προτείνεται, αρχικά, η δημιουργία ενός πολιτιστικού δικτύου που θα έχει κάποια συνοχή στην πόλη. Η πρόταση αποτυπώνεται πρώτα σε κλίμακα τοπογραφικού και έπειτα συνεχίζεται σε κλίμακα κτηρίου. Στη συνέχεια, μέσω αρχιτεκτονικών σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων, σκίτσων και φωτογραφιών (ως αναφορά) γίνεται η παρουσίαση της μετατροπής σε χώρους Καλλιτεχνικών Εργαστηρίων και Δημοτικής Βιβλιοθήκης. Συγκριμένα γίνεται παρουσίαση της διαμόρφωσης των χώρων και των διαφόρων νέων μεταλλικών κατασκευών, με την προσέγγιση του θέματος να βασίζεται σε έννοιες της Προσαρμόσιμης Αρχιτεκτονικής.

Λέξεις κλειδιά: Καπναποθήκη, Αποκατάσταση, Επανάχρηση, Προσαρμόσιμη Αρχιτεκτονική, Μεταλλική Κατασκευή, Πολιτιστικές Χρήσεις.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	σελ.2
ΜΕΡΟΣ 1ο _ ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΙ Ο ΚΑΠΝΟΣ	σελ.3
Σύντομη Ιστορική Αναδρομή.....	σελ.4
Ο Σχεδιασμός της πόλης του Αγρινίου.....	σελ.5
Οι Καπναποθήκες στο Αγρίνιο.....	σελ.8
Η Διαδικασία Καλλιέργειας και Επεξεργασίας του Καπνού.....	σελ.10
ΜΕΡΟΣ 2ο _ Η ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ	σελ.13
Ιστορική αναδρομή...σελ.	14
Σχετικά με το κτήριο...σελ.	15
Τοποθεσία.....σελ.	15
Τεχνική Περιγραφή....σελ.	15
ΜΕΡΟΣ 3ο _ ΠΡΟΤΑΣΗ	σελ.13
Καταγραφή και επαναπροσδιορισμός του πολιτιστικού δικτύου της πόλης του Αγρινίου....σελ.	13
Πρόταση σε επίπεδο τοπογραφικού. σελ	20
Γενική Ιδέα και Αρχές. σελ.	22
Σενάριο Προγράμματος Αποκατάστασης. σελ.	23
Κάτοψη Ημιυπογείου. σελ.	24
Αυτοφερόμενο Κεντρικό Κλιμακοστάσιο. σελ.	26
Κάτοψη Υπερυψωμένου Ισογείου και Αυτοφερόμενη Σκάλα αιθουσών.....σελ.	28
Κάτοψη Α' Ορόφου και Κατασκευή Γέφυρας.....σελ.	30
Κάτοψη Β' Ορόφου.....σελ.	32
Κάτοψη Γ' Ορόφου.....σελ.	34
Έξοδος κινδύνου.....σελ.	36
Μεταλλική Στέγη.....σελ.	38
Βιβλιογραφία.....σελ.	40
Πηγές εικόνων-κολλάζ και χαρτών.....σελ.	41

ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΙ Ο ΚΑΠΝΟΣ

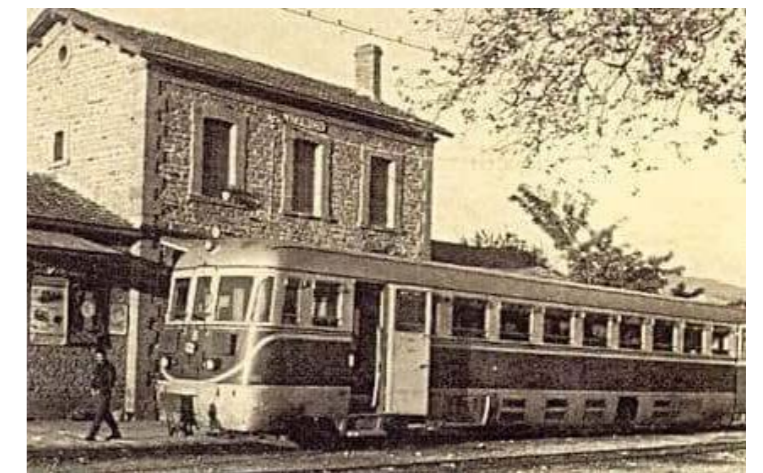
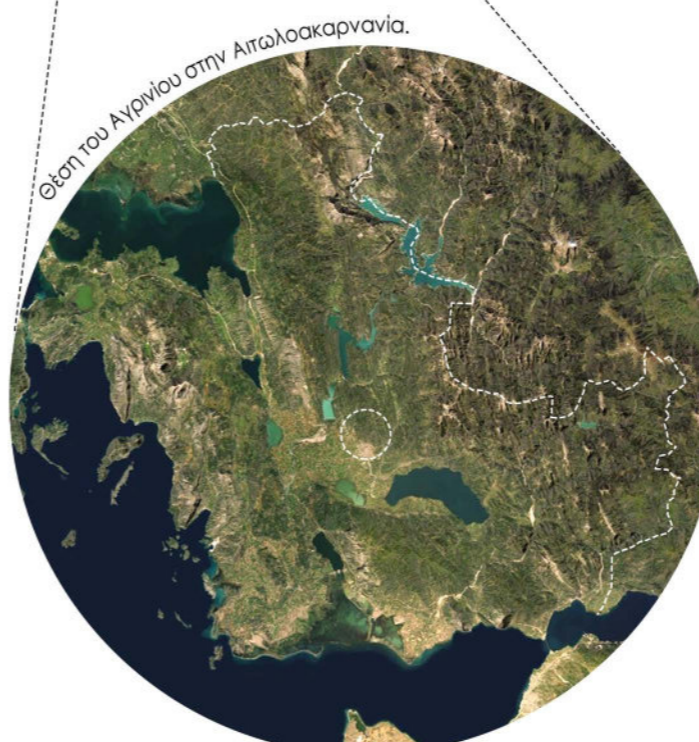

Σύντομη Ιστορική Αναδρομή.

Ο καπνός εισήχθη στην Οθωμανική Αυτοκρατορία στις αρχές του 17ου αιώνα και η καλλιέργειά του, από την ανατολική Μακεδονία, επεκτάθηκε σε όλο σχεδόν τον ελλαδικό χώρο και στην περιοχή του τουρκοκρατούμενου Αγρινίου, που τότε ονομαζόταν Βραχώρι ή κασαμπάς Λαχόρ (Νεραντζής). Μετά τη Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας του 1830, ιδρύθηκε ο νομός Αιτωλίας και Ακαρνανίας το 1833 και το Βραχώρι ορίστηκε αρχικά ως έδρα του νομού, η οποία ωστόσο μεταφέρθηκε το ίδιο έτος στο Μεσολόγγι. Το 1836, το Βραχώρι μετονομάστηκε σε Αγρίνιο (Μονιούδη-Γαβαλά, 2010, σ. 15).

Μετά την απελευθέρωση, η πόλη του Αγρινίου βρίσκεται κατεστραμμένη και τα επόμενα χρόνια γίνονται προσπάθειες ανοικοδόμησης και αναδιάρθρωσης της οικονομίας, με επιτυχή αποτελέσματα, έτσι που στο τέλος του 19ου αιώνα και τις αρχές του επόμενου, το Αγρίνιο να αποτελεί ένα σημαντικό κέντρο εμπορίου, κυρίως, λόγω του καπνού, γιατί η περιοχή διέθετε τις κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες και τη σύσταση εδάφους για την καλλιέργειά του. Στην πόλη χτίστηκε πλήθος Καπναποθηκών, ιδρύθηκε υποκατάστημα της Τράπεζας της Ελλάδος (1873) και έγινε η άφιξη του σιδηροδρόμου (1890) της Εταιρίας Σιδηροδρόμου Βορειοδυτικής Ελλάδος (ΣΒΔΕ), που ένωνε την πόλη με το λιμάνι του Κρουονερίου, με άλλες περιοχές της Ελλάδας και κατ' επέκταση το εξωτερικό. Η ακμή της καπνεμπορίας και της καπνοκαλλιέργειας στην πόλη συμβαίνει την περίοδο 1922-1930 και συσχετίζεται εκτός των τεχνικών έργων επί Χαρίλαου Τρικούπη, και με την άφιξη προσφύγων στην περιοχή, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, οι οποίοι εγκαταστάθηκαν στην προσφυγικές συνοικίες του Αγίου Κωνσταντίνου και της Ερυθραίας και αποτέλεσαν φθηνά εργατικά χέρια. Ο καπνός λοιπόν επηρέασε τόσο στην οικονομική αλλά και την κοινωνική εξέλιξη της περιοχής (συμμετοχή γυναικών στην οικονομική ζωή, εγκατάσταση των προσφύγων, συνύπαρξη διαφορετικών εθνικοτήτων, σωματεία-συνδικαλιστικές οργανώσεις). Βέβαια, οι συνθήκες εργασίας των καπνεργατών ήταν ακατάλληλες, ανθυγιεινές και απάνθρωπες και οδήγησαν, από τις αρχές του 20ου αιώνα, στην οργάνωση του εργατικού κινήματος των καπνεργατών με απεργίες και κινητοποιήσεις για τη διασφάλιση των εργατικών δικαιωμάτων τους, καλύτερων συνθηκών και κατά της εκμετάλλευσης. Στο Αγρίνιο συγκεκριμένα υπήρξαν μεγάλες απεργιακές κινητοποιήσεις και συγκρούσεις με τον στρατό, το 1926, και ένοπλο συλλαλητήριο καπνεργατών 1929 (Μονιούδη-Γαβαλά, 2010, σ. 15). Η καπνική παραγωγή και γενικά η ανάπτυξη της πόλης διακόπηκε με το Χρηματιστηριακό κραχ του 1929. Στην περίοδο της γερμανικής Κατοχής (1941- 1946), η παραγωγή του καπνού σταμάτησε και οι καπναποθήκες μετατράπηκαν σε νοσοκομεία, φυλακές και στρατόπεδα συγκέντρωσης (Αβούρη & Στραβοδήμου, Διάλεξη, 2016). Το 2005, υιοθετήθηκε στη χώρα η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) της Ε.Ε. που οδήγησε στην εγκατάλειψη της καπνοκαλλιέργειας.

Σήμερα, το Αγρίνιο είναι έδρα διευρυμένου Δήμου και η μεγαλύτερη πόλη του νομού Αιτωλοακαρνανίας με πληθυσμό, ως πόλη, 46,899 κατοίκους και ως δημοτική ενότητα 59,329 (Αποφάσεις Αριθμ. ΓΠ-191, 20 Μαρτίου 2014) και λειτουργούν τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Ελλάδας. Μετά το 2005, η οικονομία του νομού βασίζεται στην κτηνοτροφία και τις γεωργικές καλλιέργειες (κυρίως ελιές, σιτηρά, χορτονομές, αραβόσιτος, βαμβάκι, εσπεριδοειδή κ.α.¹). Σε επίπεδο πόλης, η οικονομία βασίζεται στον τριτογενή τομέα όσον αφορά το κέντρο της πόλης, ενώ όσο απομακρυνόμαστε από το κέντρο κυρίως στον δευτερογενή και πρωτογενή².

Εικόνα 1. Σιδηροδρομικός Σταθμός Αγρινίου.

Εικόνα 2. Λιμάνι Κρουονερίου. Εκεί γινόταν η σύνδεση του τραίνου με την Πελοπόννησο μέσω πλοίου.

Εικόνα 3. Η κηδεία των Θεμιστοκλή Καρανικόλα και Βασιλικής Γεωργαντζέλη, που τραυματίστηκαν θανάσιμα από σφαίρες δυνάμεων της Χωροφυλακής στη συγκέντρωση απεργών τον Αύγουστο του 1926. Η κηδεία τους πήρε μορφή συλλαλητηρίου.

Χάρτες 1,2,3. Θέση του Αγρινίου στην Ελλάδα και το νομό Αιτωλοακαρνανίας.

ΜΕΡΟΣ 1ο _ ΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ ΚΑΙ Ο ΚΑΠΝΟΣ

¹ Καλλιέργειες νομού έτους 2010. (Αγροτικός Συνεταιρισμός Ένωση Αγρινίου)
² Βασίζεται στα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ 2011.

Ο Σχεδιασμός της πόλης του Αγρινίου.

Μία από τις παλαιότερες χαρτογραφήσεις της πόλης είναι του 1843. Στο κέντρο της φαίνεται η πλατεία Μπέλλου (σημερινή Δημοκρατίας) και το οδικό δίκτυο να αναπτύσσεται γύρω της ακτινωτά. Στο νότιο μέρος φαίνεται να προτάθηκαν ορθοκανονικές χαράξεις. Τα κτήρια πυκνώνουν κοντά στην πλατεία ενώ αραιώνουν μακριά από αυτή. Χαρακτηριστικός είναι ο οδικός άξονας βορρά-νότου, που διαπερνά την πλατεία και αντιστοιχεί στις σημερινές οδούς Παπαστράτου και Χαριλάου Τρικούπη.

Λίγο αργότερα, δημιουργείται ο σιδηρόδρομος στο νότιο τμήμα της πόλης. Την περίοδο του Ελληνικού Μεσοπολέμου (1923-1940) δημιουργούνται οι προσφυγικοί συνοικισμοί του Αγίου Κωνσταντίνου (1927) και της Ερυθραίας (1932) στο βορειοανατολικό άκρο της πόλης. Ο καπνός δεν επηρεάζει μόνο την οικονομία της πόλης, αλλά οι καπνέμπορες συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη της πόλης με δωρεές και έργα. Για παράδειγμα, οι Αδελφοί Παπαστράτου³ έκαναν σημαντικά έργα όπως το Δημοτικό Πάρκο, τα Παπαστράτεια Εκπαιδευτήρια, την ηλεκτροδότηση της πόλης (1928) κ.α. Η πόλη συνδέθηκε το 1931, αεροπορικά με Αθήνα, Γιάννενα και Θεσσαλονίκη. Το ίδιο έτος λειτούργησε και το δίκτυο ύδρευσης της πόλης. Από το 1930, τα ρέματα στο κέντρο της πόλης άρχισαν να εγκιβωτίζονται και να μετατρέπονται σε πεζοδρόμους ή δρόμους, ως επίλυση του πρόβληματος των ακαθάρτων υδάτων που διοχετεύονταν σε αυτά.

Τα επόμενα χρόνια η πόλη αναπτύσσεται ακτινωτά, με ακανόνιστες χαράξεις, μέχρι τη σημερινή μορφή της και φτάνει να ενώνεται με τις γύρω συνοικίες. Οι δρόμοι γύρω από την πλατεία έχουν μετατραπεί σε πεζοδρόμους, όπως και τμήμα της Χαριλάου Τρικούπη και της Παπαστράτου, που αποτελούσαν ισχυρούς άξονες κυκλοφορίας και οδηγούσαν στις εξόδους της πόλης. Στο κέντρο της πόλης βρίσκονται οι κύριες λειτουργίες της, ενώ η υπόλοιπη πόλη χαρακτηρίζεται από αμιγή

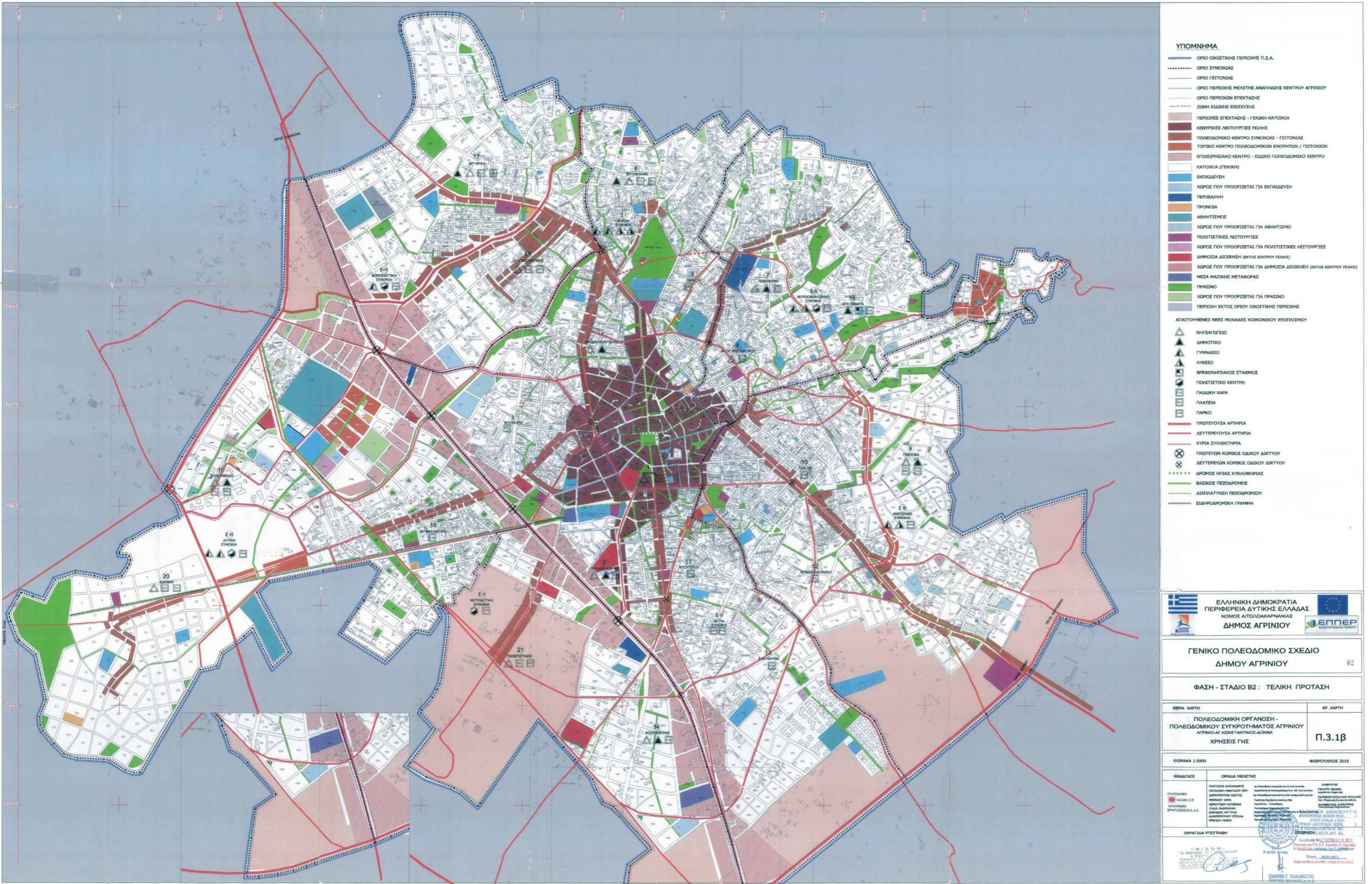
κατοικία. Τμήμα της εθνικής οδού Αγρινίου – Άρτας διαπερνά την πόλη στο νότιο τμήμα, ενώ δεν συνδέεται άμεσα με την Ιόνια Οδό, που διαπερνά το νομό.

Χάρτης 4. Πολεοδομικό σχέδιο Αγρινίου. «Ο εμφανιζόμενος χάρτης αποτελεί προχωρημένο πρόδρομο του σχεδίου που εγκρίθηκε 1852/1853. Παρουσιάζει την αποτύπωση της πόλης με τις ιδιοκτησίες και τους κτηματολογικούς αριθμούς τους και τη σχεδίαση του μεγαλύτερου μέρους των νέων ρυθμίσεων.» Στο χάρτη επίσης φαίνονται τα υπάρχοντα κτήρια, οι ιδιοκτησίες με την αρίθμηση τους, τα γεφύρια, οι πηγές, οι κρήνες, τα ρέματα δέντρα οι εκκλησίες και τα νεκροταφεία (χριστιανικά και οθωμανικά). (Μονιούδη-Γαβαλά, 2010, σ. 21)

Χάρτης 5. Ορθοφωτογραφία (1945-1960). Τα σημαντικά έργα στην πόλη είναι εύκολα να διακριθούν, αφού η κλίμακα τους διαφέρει από αυτή των κατοικιών της περιόδου. Στο βορειοδυτικό τμήμα φαίνονται οι προσφυγικοί οικισμοί, ενώ στο νοτιοδυτικό, διακρίνεται η Αποθήκη των Αφών Παπαπέτρου και μπροστά της ο σιδηρόδρομος.

³ Οι αδελφοί Παπαστράτου ήταν καπνοβιομήχανοι και καπνέμπορες, και θεωρούνται μεγάλοι ευεργέτες στην πόλη του Αγρινίου.

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- ΟΡΙΟ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ Π.Σ.Α.
 - ΟΡΙΟ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ
 - ΟΡΙΟ ΓΕΤΟΝΙΑΣ
 - ΟΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΝΑΓΛΩΣΗΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
 - ΟΡΙΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ
 - ΖΩΝΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΠΕΞΥΧΣΗΣ
 - ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ - ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ
 - ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΠΟΛΗΣ
 - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ - ΓΕΤΟΝΙΑΣ
 - ΤΟΠΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΗΣ / ΓΕΤΟΝΙΑΣ
 - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - ΕΙΔΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
 - ΚΑΤΟΙΚΙΑ (ΓΕΝΙΚΗ)
 - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
 - ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
 - ΠΕΡΙΒΑΛΛΗ
 - ΠΡΟΝΟΙΑ
 - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
 - ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ
 - ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ
 - ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ
 - ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ (ΕΚΤΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΟΛΗΣ)
 - ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ (ΕΚΤΟΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΟΛΗΣ)
 - ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ
 - ΠΡΑΣΙΝΟ
 - ΧΩΡΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΑΣΙΝΟ
 - ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΚΤΟΣ ΟΡΙΟΥ ΟΙΚΙΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
- ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΕΣ ΝΕΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΟΙΝΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΞΟΦΛΙΣΜΟΥ**
- ▲ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ
 - ▲ ΔΗΜΟΤΙΚΟ
 - ▲ ΓΥΜΝΑΣΙΟ
 - ▲ ΛΥΚΕΙΟ
 - ▲ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
 - ▲ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
 - ▲ ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ
 - ▲ ΠΛΑΤΕΙΑ
 - ▲ ΠΑΡΚΟ
- ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ**
- ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΤΗΡΙΑ
 - ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑ ΑΡΤΗΡΙΑ
 - ΚΥΡΙΑ ΣΥΛΛΕΚΤΗΡΙΑ
 - ⊗ ΠΡΩΤΕΥΟΝ ΚΟΜΒΟΣ ΟΔΩΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
 - ⊗ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝ ΚΟΜΒΟΣ ΟΔΩΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ
 - ⋯ ΔΡΟΜΟΣ ΗΠΙΑΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
 - ΒΑΣΙΚΟΣ ΠΕΔΩΔΡΟΜΟΣ
 - ⋯ ΔΙΑΦΥΛΑΤΗΝ ΠΕΔΩΔΡΟΜΙΟΥ
 - ⋯ ΣΤΑΘΕΡΟΜΕΤΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΝΟΜΟΣ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

ΓΕΝΙΚΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΙΝΙΟΥ 62

ΦΑΣΗ - ΣΤΑΔΙΟ Β2 : ΤΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

ΘΕΜΑ ΧΑΡΤΗ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΑΓΡΙΝΟ-ΑΓ. ΧΡΗΣΤΑΝΤΙΝΟΣ-ΔΟΚΙΜΙ ΧΡΗΣΙΕΣ ΓΗΣ

ΑΡ. ΧΑΡΤΗ: Π.3.1β

ΚΑΛΩΝΙΑ 1:5000 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2010

ΑΝΑΘΕΣΗ	ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ	ΣΥΜΠΡΟΤΕ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΚΤΙΡΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ-ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΔΙΟΝΗΣΟΣ Γ. ΤΣΑΚΑΡΕΤΟΣ

Χάρτης 6. Σημερινή έκταση της πόλης. Στο κέντρο φαίνεται να έχει διατηρηθεί η παλαιά χάραξη του αστικού ιστού. Η πόλη έχει επεκταθεί και ενωθεί με τις γύρω συνοικίες με ακανόνιστες κυρίως χαράξεις. (ΓΠΣ 2015)

Όσον αφορά τα κτήρια της πόλης, προπολεμικά αλλά και μέχρι μετά τη δεκαετία του 50' ήταν κατά κύριο λόγο πέτρινα, με τοπικό γκρίζο ψαμμόλιθο, και στέγες από κεραμίδια, ενώ αναφορές κάνουν λόγο και για ξύλινα κτήρια που στέγαζαν σχολεία. Τα περισσότερα κτήρια μεγάλης κλίμακας, την περίοδο του μεσοπολέμου, σχεδιάστηκαν από μεγάλους αρχιτέκτονες ή πολιτικούς μηχανικούς. Τέτοια κτήρια ήταν σχολεία, μεγάλες Καπναποθήκες, η Δημοτική Αγορά, τα Δημοτικά Σφαγεία, η δημοτική δεξαμενή νερού, κ.α.

Σήμερα επικρατεί μία εικόνα άναρχης δόμησης και τα νεότερα κτήρια είναι κυρίως πολυκατοικίες από οπλισμένο σκυρόδεμα. Πολλά από τα κτήρια που χαρακτηρίζουν την τοπική ταυτότητα και τοπική αρχιτεκτονική, είτε μεγάλης κλίμακας, είτε μικρότερης πολλές φορές αφήνονται στη μοίρα τους και περιμένουν την σειρά τους να αντικατασταθούν από πολυκατοικίες. Πολλές φορές η αποκατάσταση ή συντήρησή τους έχει αλλοιώσει τα αρχικά χαρακτηριστικά των κτηρίων.

Εικόνα 4. Άποψη του Αγρινίου. (μάλλον στα τέλη του 19ου αιώνα). Πέρα από την τοπική αρχιτεκτονική φαίνεται και η λιάστρα του καπνού, κάτω δεξιά.

Εικόνα 5. Η σημερινή κατάσταση του Αρχοντικού Σωχωρήτη (19ος αιώνας), διατηρητέο και υπό την ιδιοκτησία του Υπουργείου Πολιτισμού. Η αξία αυτού του κτηρίου χαρακτηρίζεται όχι μόνο από την αρχιτεκτονική του αλλά και τον εσωτερικό διάκοσμό του.

Εικόνα 6. Ηλεκτρικό Εργοστάσιο Φωτισμού. Στο βάθος διακρίνεται η Καπναποθήκη Ηλίου.

Εικόνα 7. Σήμερα, το πρώην Ηλεκτρικό Εργοστάσιο Φωτισμού, που στεγάζει το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, με αλλιωμένη την αρχική του μορφολογία.

Κολλάζ 2. Η μορφολογία των κτηρίων του Αγρινίου σήμερα.

Οι Καπναποθήκες στο Αγρίνιο.

Οι καπναποθήκες (ή καπνομάγαζα) ήταν κτήρια όπου γινόταν η εμπορική επεξεργασία του καπνού (διαλογή, δεματοποίηση και αποθήκευση). Αρχικά η διαδικασία γινόταν, είτε σε μονώροφα κτήρια είτε στο υπόγειο και ισόγειο των διώροφων κατοικιών των καπνεμπόρων (Αβούρη & Στραβοδήμου, Πτυχιακή, 2016, σ. 23). Στη συνέχεια, η ανάπτυξη ενασχόλησης με τον καπνό και η εξαγωγή του, ζητούσε μία πιο οργανωμένη και συστημική επεξεργασία που οδήγησε στη δημιουργία εξειδικευμένων χώρων.

Οι καπναποθήκες ήταν φονξιοναλιστικά κτήρια, δηλαδή οι χώροι διαμορφώνονταν ανάλογα με τη λειτουργία τους. Ήταν πολώροφες και είχαν κατά κύριο λόγο ορθογωνική κάτοψη με μεγάλες αίθουσες για τη διευκόλυνση της επεξεργασίας και της αποθήκευσης. Καθώς ο καπνός επηρεάζεται από τις συνθήκες του περιβάλλοντος, ανάλογα τη χρήση του χώρου διαμορφώνονταν και τα ανοίγματα του. Στους χώρους επεξεργασίας (σαλόνια) περιμετρικά τοποθετούνταν μεγάλα παράθυρα, καθώς εκεί υπήρχε ανάγκη φυσικού φωτισμού, ενώ στους χώρους αποθήκευσης τοποθετούνταν μικρότερα, επειδή εκεί χρειαζόταν σκιά και αερισμός του χώρου για να μη σαπίσει ο καπνός. Τα δεμάτια του ανεπεξεργαστού καπνού στοιβαζόταν πάνω σε κρεβαταριές (ξύλινα τελάρα). Στο υπόγειο υπήρχαν τα υγραντήρια στα οποία υπήρχε κάποια δεξαμενή ή πηγάδι για τη διατήρηση της υγρασίας του καπνού στα κατάλληλα επίπεδα. Η διοίκηση και τα γραφεία βρίσκονταν είτε μέσα στο ίδιο το κτήριο (όπως στις καπναποθήκες Ηλιού), είτε ως αυτόνομο κτήριο (όπως στις καπναποθήκες Παπαστράτου), είτε ακόμη μαζί με το χώρο διαμονής του ιδιοκτήτη, αλλά με διαφορετική είσοδο (Ανδρικόπουλος, 2007). Για να είναι πιο εύκολη η μεταφορά του καπνού, οι περισσότερες καπναποθήκες τοποθετούνταν κοντά στον Σιδηροδρομικό Σταθμό.

Όσον αφορά την κατασκευή, οι πρώτες καπναποθήκες χτίζονταν με πέτρα με συνδετικό υλικό ανάμεικτο από κοκκινόχωμα, ψιλό χαλίκι και ασβέστη. Οι επιφάνειες τους ήταν είτε με λείο, είτε χωρίς επίχρισμα και εμφανείς. Οι φέροντες περιμετρικοί τοίχοι ήταν από πέτρα ενώ τα υποστυλώματα, τα δοκάρια, όπως επίσης και τα πατώματα και οι εσωτερικοί τοίχοι ήταν από ξύλο. Στο υπόγειο ωστόσο χρησιμοποιούνταν μεταλλικά υποστυλώματα και πέτρα στο δάπεδο για την αποφυγή της διάβρωσης. Η στέψη της των καπναποθηκών γινόταν με τετράριχτη στέγη και η επικάλυψη με κεραμίδια γαλλικού ή βυζαντινού τύπου. Λίγο αργότερα, με τη διάδοση της χρήσης του οπλισμένου σκυροδέματος χτίστηκαν μεικτές κατασκευές πέτρας και οπλισμένου σκυροδέματος όπως η αποθήκη Αδελφών Παπαπέτρου και του Παναγόπουλου και τις επόμενες δεκαετίες έχουμε κατασκευές με τη χρήση σκυροδέματος, αλλά και μεταλλικές κατασκευές.

Οι καπναποθήκες που έχουν απομείνει στην πόλη είναι οι εξής: των Αδελφών Παπαστράτου (παλιό και νέο κτήριο) οι οποίες χρησιμοποιούνται για διάφορες λειτουργίες του Δήμου, η Καπναποθήκη Παπαπέτρου που βρίσκεται σε σχετικά καλή κατάσταση και επρόκειτο να γίνει Διαχρονικό Μουσείο, η Καπναποθήκη Ηλιού είναι πλέον ερείπιο, ενώ οι νέες Ηλιού, η Καπναποθήκη ΕΟΚ και το Ινστιτούτο Καπνού είναι χωρίς χρήση.

Οι καπναποθήκες αποτελούν σημαντικό κομμάτι της ταυτότητας αλλά και της μνήμης της πόλης. Τα κτήρια αυτά παρουσιάζουν, εκτός τον αρχιτεκτονικό και πολεοδομικό χαρακτήρα, την κοινωνική, οικονομική και πολιτισμική διαμόρφωση μιας σημαντικής περιόδου της πόλης που αγνοείται από τους σημερινούς κατοίκους. Το ίδιο φυσικά ισχύει και για άλλα κτήρια που αποτελούν την τοπική αρχιτεκτονική της πόλης, από κατοικίες μέχρι πιο μνημειακά κτήρια. Πολλά από αυτά τα κτήρια έχουν γκρεμιστεί. Το ίδιο ισχύει και για πολλές καπναποθήκες. Άλλες έχουν κηρυχθεί διατηρητέες, ωστόσο χωρίς να γίνεται κάποια σημαντική προσπάθεια προστασίας. Πρόκειται για κτήρια που χρήζουν τόσο προστασίας αλλά και επανάχρησης, όχι μόνο για τη διατήρηση σημαντικού μέρους της ιστορίας του τόπου, αλλά καθώς μπορούν να ικανοποιήσουν, με την κατάλληλη διαμόρφωση, σημερινές χωρικές ανάγκες λόγω των μεγάλων ενιαίων χώρων τους.

Εικόνα 8. Αποθήκη της οικογένειας Χουσουράκη. Βρισκόταν στις σημερινές οδούς Σουλίου και Παπαστράτου.(1)

Εικόνα 9: Καπναποθήκη Ι.Κόκκαλη. Βρισκόταν στις οδούς Μπουκογιάννη και Καραπαππά.(2)

Εικόνα 10. Καπναποθήκες Ηλιού Νέες.

Εικόνα 11 (αριστερά). Σχέδιο όψης της αποθήκης Ηλιού.

Εικόνα 12 (πάνω). Η σημερινή κατάσταση της καπναποθήκης Ηλιού (10)

Εικόνα 13 (πάνω) : Αποθήκη Παπαστράτος (Νέα)

Εικόνα 14 (δεξιά) Αποθήκη Παπαστράτος.

Εικόνα 17 (αριστερά). Καπναποθήκη Κομποσιώρα. Σήμερα στεγάζει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος.

Εικόνα 18 (δεξιά). Αποθήκη Αδελφών Παπαπέτρου.

Εικόνα 19 (πάνω) : Καπναποθήκες ΕΟΚ. (13)

Εικόνα 20 (αριστερά): Αποθήκες Κόκκαλη.

Εικόνα 15: Παπαστράτος ΑΒΕΣ

Εικόνα 16: Αποψη του Καπνικού Ινστιτούτου Έρευνας αρχιτέκτων: Λεάνδρος Ζωΐδης.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΕΧΟΥΝ ΓΚΡΕΜΙΣΤΕΙ
1. Χασουράκη
 2. Κόκκαλη
 3. Ανδρικόπουλου
 4. Παπαβασιλείου
 5. Αδελφών Παναγοπούλου (1926-1928)
 6. Ρόζη- Βαρναβά (1924-1926)
 7. Καμποσιώρα (1923-1924)
 8. Αδελφών Παπαστράτου (1920-1925)
 9. Αδελφών Παπαπέτρου (1929)
 10. Ηλιού - Générale (1930-1932)
 11. Καπνικό Ινστιτούτο Έρευνας (1937)
 12. Παπαστράτου (νέες) (τέλη 1960')
 13. Εθνικού Οργανισμού Καπνού (ΕΟΚ) (1960)
 14. Ηλιού νεες (1977-1981)
 15. Παπαστράτος "ΑΒΕΣ" (1978)
 16. Σιδηροδρομικός Σταθμός Αγρινίου

Χάρτης 7: Θέση καπνποθηκών στον αστικό ιστό του Αγρινίου.

Η Διαδικασία Καλλιέργειας και Επεξεργασίας του Καπνού.

Ο κύκλος εργασιών, καλλιέργειας και επεξεργασίας του καπνού, από το χωράφι μέχρι τη στιγμή της δημιουργίας ενός τσιγάρου, είναι ευρύς και τα διάφορα στάδια που παρεμβάλλονται, περιγράφονται εν συντομία παρακάτω.

Ξεκινώντας από το πρώτο στάδιο, την καλλιέργεια του καπνού, παρακολουθούμε αρχικά την προετοιμασία του εδάφους, που περιλάμβανε τις διάφορες φάσεις οργώματος, τη φροντίδα καλής σύστασης του εδάφους και της κατάλληλης λίπανσης. Κατά τα τέλη του Χειμώνα με αρχές της Άνοιξης, γίνεται η ετοιμασία του σπορείου. Ο σπόρος τοποθετείται μέσα σε μια μάλλινη βρεγμένη σακούλα/κάλτσα, δίπλα στο τζάκι ή στην ξυλόσομπα, εξασφαλίζοντας έτσι την κατάλληλη υγρασία και θερμοκρασία για να «κλώσει» και «να σκάσει» το φυτό. Έπειτα, η σπορά γινόταν στις βραγιές, τις φυντανίστρες, σε υπερυψωμένα δηλαδή χωμάτινα επίπεδα από κοσκινισμένο χώμα και κοπριά, που απαιτούσαν συχνή επίβλεψη και πότισμα. Στις αρχές Μαΐου, γινόταν η μεταφύτευση του φυτανιού στο καπνοχώραφο, ένα προς ένα τα καπνόφυτα εκριζώνονταν από το σπορείο και ένα ένα φυτεύονταν, ανοίγοντας τρύπες στη γη με το σουφλί.

Και όταν τα φύλλα του καπνού βρίσκονταν στο κατάλληλο στάδιο ωρίμανσης, άρχιζε η συγκομιδή τους, τις πρωινές ώρες, πριν την ανατολή του ήλιου, αποκόπτονταν τα καπνόφυλλα από το φυτό, συλλέγονταν σε ομάδες, ή «χέρια» όπως αποκαλούνταν, από κάτω προς τα πάνω και μεταφέρονταν σε σκιερό μέρος στο σπίτι ή την αποθήκη για να αρμαθιαστούν αμέσως. Το αρμαθιασμά γινόταν στο χέρι με τη βελόνα και πολύ αργότερα με μηχανές. Οι αρμαθιές απλώνονταν στις λιάστρες ώστε να ξηραθούν με τη βοήθεια του ηλίου. Μετά το λιάσιμο/την ξήρανση, σειρά είχε το βαντάκιασμα. Κάθε βαντάκι περιείχε περίπου 10 αρμάθες, με δεμένες τις δυο άκρες τους, έτσι ώστε αποκτούσαν ωοειδές σχήμα. Τα βαντάκια φυλάσσονταν κρεμασμένα σε κλειστό στεγανό μέρος, μέχρι τις υγρασίες του Φθινοπώρου, για το στρώσιμο. Τότε τα βαντάκια λύνονταν για να στρωθούν και να συμπιεστούν ομοιόμορφα οι αρμάθες

με τα καπνόφυλλα.

Το στρώσιμο ακολουθούσε η δεματοποίηση. Το δέσιμο από τους καπνοπαραγωγούς γίνονταν σε ειδικά για το σκοπό αυτό ξύλινα ορθογώνια καλούπια. Μέσα σε αυτά τα καλούπια τοποθετούνταν και πιέζονταν οι αρμάθες, που έπαιρναν το σχήμα του καλουπιού και τυλίγονταν περιμετρικά με επιμήκη κομμάτια λινάτσας. Τα ομοιόμορφα δέματα καπνού αποθηκεύονταν και περίμεναν τους καπνεμπόρους. Πριν την πώλησή τους, κατά διαστήματα, περνούσαν αντιπρόσωποι των εμπόρων και κατέγραφαν την ποιότητα του προϊόντος. Η οριστική πώληση πραγματοποιούνταν, συνήθως, την περίοδο των γιορτών των Χριστουγέννων ή με την έναρξη του νέου χρόνου. Μετά την πώλησή τους, τα δεματοποιημένα καπνόφυλλα μεταφέρονταν στις μεγάλες καπναποθήκες/καπνομάγαζα των καπνεμπόρων, που βρίσκονταν γενικά στο αστικό κέντρο-σε αυτή την περίπτωση στη πόλη του Αγρινίου

Εικόνα 21: Η Καλλιέργεια του Καπνού (1960), ζωγραφική ζωφόρος μνημειακών διαστάσεων των καλλιτεχνών Τάσσου Αλεβίζου και Λουκίας Μαγγιώρου.

Εικόνα 22. Μεταφύτευση στο καπνοχώραφο.

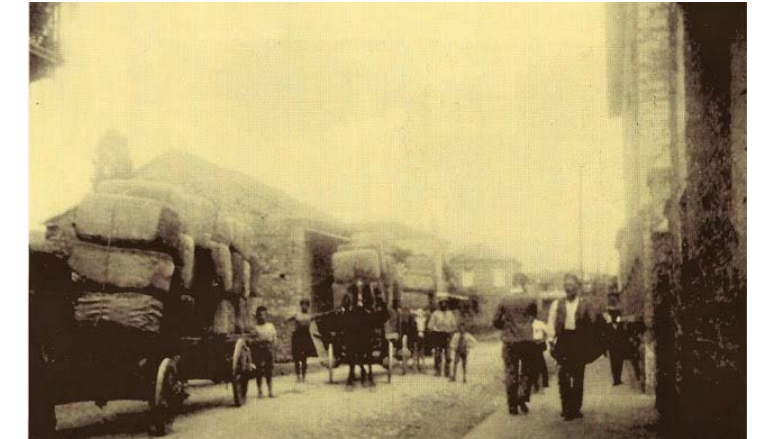

Εικόνα 23. Λιάστρα Καπνού.

Εικόνα 24. Τίναγμα καπνού.

Εικόνα 25. Βελόνιασμα καπνόφυλλων (Αγρίνιο, αρχές 1950'). Φωτογράφος: Σπύρος Μελετζής.

Εικόνα 26. Μεταφορά δεμάτων καπνού στις καπναποθήκες (Αγρίνιο).

Στις καπναποθήκες, άρχιζε το δεύτερο στάδιο, αυτό της εμπορικής επεξεργασίας του καπνού:

Αρχικά, όταν τα δέματα έφταναν στις καπναποθήκες, βαθμολογούνταν ανάλογα τις ποικιλίες (χαρμάνια) και μεταφέρονταν και τοποθετούνταν στις κρεβαταριές. Τα δέματα με τη χαμηλότερη υγρασία μεταφέρονταν, από τους στοιβαδότερους, στα υγραντήρια, ενώ τα υπόλοιπα στα σαλόνια επεξεργασίας, όπου ο πρωτομάστορας (ουσταμπάσης) και οι βοηθοί του, μάστορες ή ουστάδες, είχαν την επίβλεψη.

Στα σαλόνια τα δέματα λύνονταν και γινόταν το «ξεσπάγγιασμα», δηλαδή οι αρμάθες ξεφυλλίζονταν από το σπάγγο τους και γινόταν διαλογή των καπνόφυλλων (ένα προς ένα πάλι), ο καθαρισμός τους και η ποιοτική ταξινόμησή τους. Τα καπνά τροφοδοτούνταν στο ξεφυλλιστικό συγκρότημα, όπου με ειδικό μηχάνημα που παρήγαγε ισχυρό ρεύμα αέρα, διαχωριζόταν σε μεμονωμένα φύλλα και παράλληλα αποχωριζόταν και το χώμα. Οι εργάτριες, οι Ξεφυλλίστριες, έκαναν διαλογή ανάλογα την ποιότητα των καπνόφυλλων, ενώ οι Χαρματζήδες έκαναν το «χαρμάνιασμα», δηλαδή την τελική μείξη του καπνού, που δημιουργούσε διάφορες ποικιλίες (χαρμάνια), κατά τα οποία τα καπνόφυλλα διοχετεύονταν με ιμάντα σε ειδικό χώρο, τη χαρμανιέρα για τέλεια ανάμειξη.

Έπειτα από τη χαρμανιέρα ο καπνός έμπαινε σε κόσκινα για να διαχωριστεί από το χώμα ή το φυλλότριμμα και γίνονταν το πάτημα, στις πατητικές μηχανές, τα καπνόφυλλα μεταφέρονταν από τους δεματοσυσκευαστές (εξαστρατζήδες ή ντεξίδες) και τις πασταλιτζίδες στις πατητικές μηχανές, τις τόγκες, και συσκευάζονταν σε δέματα, στα οποία γινόταν το σοπάνιασμα, δηλαδή οι Σοπανίστριες έραβαν τη λινάτσα γύρω από το δέμα (επαναδεματοποίηση) (Αβούρη & Στραβοδήμου, Διάλεξη, 2016, σ. 30). Τα δέματα μεταφέρονται, από τους ιστιφτζίδες (στοιβαδότερους), στις αποθήκες, όπου φυλάσσονται μέχρι την πώλησή τους για την παρασκευή τσιγάρων (Δελγιάννη, Ρεπούση, 2007), (Νόλλας, 2007).

Το τελευταίο στάδιο επεξεργασίας του καπνού είναι η παρασκευή των τσιγάρων. Αρχικά τα τσιγάρα γινόταν χειροποίητα : κοπή φύλλων καπνού στο χέρι, αργότερα στο χαβάνι (χειροκίνητη συσκευή) : τύλιγμα καπνού στο τσιγαρόχαρτο και το 1909 εμφανίστηκαν τα μηχανοποίητα : κοπή του καπνού σε κοπτικό μηχάνημα και γέμισμα κυλινδρικών τσιγαρόχαρτων με τη βοήθεια μηχανής. Τα τσιγάρα τοποθετούνται σε τετράγωνα πακέτα, οι συσκευασίες των οποίων ήταν από χαρτόνι ή τσίγκο και κοσμούσαν με διάφορες παραστάσεις και την επωνυμία.

Εικόνα 27: Χαρμαντζής.

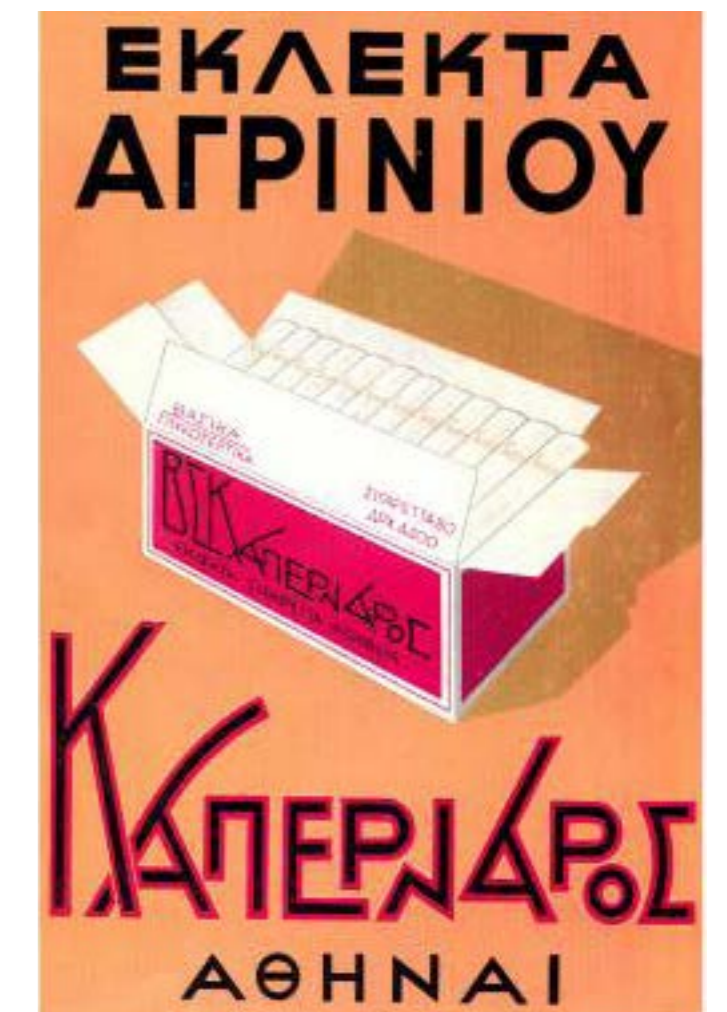
Εικόνα 28: Επεξεργασία στο σαλόνι της καπναποθήκης, κοντά στα παράθυρα για καλύτερο φωτισμό.

Εικόνα 29. Επεξεργασία στο σαλόνι της καπναποθήκης.

Εικόνα 30. Ξεφυλλίστριες.

Εικόνες 31,32: Διαφημίσεις τσιγάρων Αγρινίου.

Η ΚΑΠΝΑΠΟΘΗΚΗ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ

Ιστορική Αναδρομή.

Η καπναποθήκη βρίσκεται επί των οδών Κωστή Παλαμά και Μαβίλη (ΟΤ 216), στο Αγρίνιο και ανήκε στους Αδελφούς Παπαπέτρου. Η κατασκευή του κτηρίου αρχίζει το 1923, όπως αναγράφεται και στην όψη του, και ολοκληρώνεται το 1926, όταν άρχισε και να λειτουργεί. Ωστόσο το 1929, σταματάει η λειτουργία της λόγω του αμερικανικού οικονομικού κραχ, που επηρέασε το εμπόριο του καπνού. Την περίοδο της γερμανικής κατοχής στην πόλη, χρησιμοποιήθηκε ως φυλακή Εβραίων και επαναλειτουργεί, για δύο έτη, το 1946. Τη δεκαετία του 1950, μετατρέπεται σε σχολή χωροφυλακής. Στη διάρκεια της Κατοχής, οι αποθήκες Παπαπέτρου χρησιμοποιήθηκαν ως χώροι στρατωνισμού των κατοχικών στρατευμάτων και του Τάγματος Ασφαλείας Αγρινίου, καθώς και ως χώροι φυλάκισης και ανάκρισης των «υπόπτων» για συμμετοχή στην Αντίσταση (Βιομηχανικό Δελτίο Απογραφής, 2020). Κατά τις δεκαετίες '60 και '70 χρησιμοποιήθηκε ως αποθήκη του συνεταιρισμού ελαιών της Αγροτικής Τράπεζας και στη συνέχεια, ως αποθήκη των καπναποθηκών Ιωαννίδη και Παναγόπουλου, μέχρι την οριστική εγκατάλειψή του χώρου. τη δεκαετία του '80 (Ιστοσελίδα Δήμου Αγρινίου, 2018). Το 1992 κηρύχθηκε διατηρητέο μνημείο και χρήζον ειδικής κρατικής προστασίας με τις Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΔΙΛΑΠ/Γ/3392/49682/21.11.90 (ΦΕΚ 785/Β'/13.12.90 και ΦΕΚ 468/Β'/28.6.91) και ΥΠΕΧΩΔΕ/59717/3089/6.5.1992 (ΦΕΚ 546/Δ'/2.6.1992). (Βουλή των Ελλήνων, 2018)

Το 2001 εξαγοράστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠΠΟ/ΑΠΑΛ/Φ.60/56961/1174/22.10.2001) με Φορέα Προστασίας τις ΥΝΜΤΕ Δυτικής Ελλάδας (Πάτρα) και ΥΠΕΧΩΔΕ (Αθήνα) (Διαρκής Κατάλογος των Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδος, 2003) για αρχαιολογικούς – μουσειακούς λόγους, και συγκεκριμένα για την ίδρυση Αρχαιολογικού Μουσείου (Βουλή των Ελλήνων, 2018). Το 2021 υπογράφηκε η ένταξη αποκατάστασης και μετατροπής σε Διαχρονικό Μουσείο στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020» (Ιστοσελίδα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, 2021) (Χονδρός, 2021)

Εικόνα 33. Προπολεμική φωτογραφία του Αγρινίου. Κάτω αριστερά, διακρίνεται η Αποθήκη των Αφών Παπαπέτρου.

Εικόνα 34. «Το τρένο έφτανε και φόρτωνε στην είσοδο των αποθηκών».

Εικόνα 35. Ξεφόρτωμα δεμάτων καπνού στην αποθήκη Παπαπέτρου.

Εικόνα 37. Αναχώρηση εμπορικού συρμού από τον σταθμό Αγρινίου. Μπροστά από τις καπναποθήκες «Αφοί Παπαπέτρου», δίπλα από τον σταθμό. (Μάιος 1962)

Εικόνα 38. Επιγραφή: DIVISIONE CASALE - 47 COMP. ARTIERI

Πρόκειται για το 47ο Μηχανικό της 56^{ης} Μεραρχίας του Ιταλικού στρατού. Η 56η Μεραρχία στάλθηκε κάτω του Αμβρακικού κόλπου κατά τη διάρκεια του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου και στο Αγρίνιο εγκαταστήθηκε στην αποθήκη Παπαπέτρου.

Εικόνα 39. Ανέγερση καπναποθηκών Παπαπέτρου (Αγρίνιο, 1923).

Εικόνα 36. Ο δήμαρχος Σεβ. Καρβούνης μιλάει στους προσκόπους. Διακρίνεται η Αγία Ευαγγελίστρια και οι αποθήκες αφών Παπαπέτρου.(1948)

Σχετικά με το κτήριο.

Τοποθεσία.

Το οικοπέδο, που βρίσκεται το κτίσμα, καταγράφεται ως εθνική γαία με αριθμό ιδιοκτησίας 265 στο ιδιοκτησιακό καθεστώς, στο κτηματολόγιο του Αγρινίου του 1843 (πηγή ΓΑΚ, αρχείο σχεδίων πόλεων, φ.28) (Μονιούδη-Γαβαλά, 2010, σσ. 69,75). Μετά το χτίσιμο της Καπναποθήκης, χτίστηκαν και μικρές κατοικίες που ενοικιάζονταν στους εργάτες και ένα κτήριο γραφείων της εταιρείας (Μπάδα & Αγγέλη, 2007).

Τεχνική Περιγραφή.

Η καπναποθήκη έχει ορθογωνική κάτοψη και συμμετρία ως προς και τους δύο άξονες, εξωτερικές διαστάσεις ~65,85μ. επί ~24,10μ. και καλύπτει έκταση ~1.586,99τ.μ. Η κάτοψη χωρίζεται σε τρία μέρη· έναν κεντρικό ορθογώνιο χώρο κίνησης και, εκατέρωθεν του, από δύο ορθογώνιες αίθουσες που συνδέονται μεταξύ τους μέσω τριών θυρών.

Το κτήριο ακολουθεί μία φονξιοναλιστική λογική. Αποτελείται από ημιυπόγειο, υπερυψωμένο ισόγειο, τρεις ορόφους και το δώμα. Στο υπερυψωμένο ισόγειο (ύψος ~2,95) και τον 2ο όροφο (ύψος ~2,95) βρίσκονται οι χώροι επεξεργασίας (σαλόνια) που έχουν περιμετρικά ψηλά παράθυρα για τον καλύτερο φωτισμό του χώρου. Στον 1ο και 3ο όροφο (ύψη ~2,12) βρίσκονται οι χώροι αποθήκευσης οι οποίοι διαθέτουν και αυτοί πιο χαμηλά παράθυρα με σκοπό τον αερισμό. Στο ημιυπόγειο (ύψος ~3,40) βρίσκεται το υγραντήριο όπου υπάρχει και αύλακας νερού για να διατηρούνται τα επίπεδα της υγρασίας σταθερά και διαθέτει παράθυρα στο ύψος του δρόμου. Οι αίθουσες είναι ενιαίες με εξαίρεση στο ισόγειο, όπου δημιουργήθηκαν επιμέρους διαχωριστικοί τοίχοι μεταγενέστερα. Στο κεντρικό χώρο κίνησης υπάρχει το κλιμακοστάσιο που οδηγεί στις αίθουσες. Η είσοδος στο κτήριο γίνεται και από τις δύο μεγάλες όψεις, στον κεντρικό χώρο και συνεπίπεδα με τον εξωτερικό χώρο.

Όσον αφορά τα υλικά, η αποθήκη είναι από τα πρώτα κτήρια στην πόλη που χτίστηκαν με μικτή κατασκευή πέτρας και οπλισμένου σκυροδέματος την περίοδο του μεσοπολέμου. Οι περιμετρικοί και κεντρικοί τοίχοι είναι από τοπικό ψαμμόλιθο κατασκευασμένοι σε αργολιθοδομή με πάχος από 0,90μ. στο ημιυπόγειο μέχρι 0,70μ. στους ανώτερους ορόφους. Σε κάθε αίθουσα επεξεργασίας υπάρχουν 12 κολώνες από οπλισμένο σκυρόδεμα σε 2 σειρές. Οι πλάκες (πάχος 0,20μ.), τα δοκάρια και τα υποστυλώματα είναι από οπλισμένο σκυρόδεμα. Επιπλέον οι πλάκες του 1ου και 3ου ορόφου έχουν άνοιγμα (2,60μ. x 15,60μ.) που περιβάλλεται από τις κολώνες και ενώνει κατακόρυφα τους χώρους (το ισόγειο με τον 1ο, τον 2ο με τον 3ο). Εκεί ήταν οι χώροι αποθήκευσης και τοποθετούνταν οι κρεβαταριές που είχαν υπερύψωση ~0,20μ. (Αβούρη & Στραβοδήμου, Πτυχιακή, 2016) Οι πέτρινοι τοίχοι σήμερα, αν και έχουν εμφανές ανάγλυφο, είναι περασμένοι με λεπτή στρώση λευκού χρώματος. Αυτό συμβαίνει και στους διαχωριστικούς τοίχους του υπερυψωμένου ισόγειου.

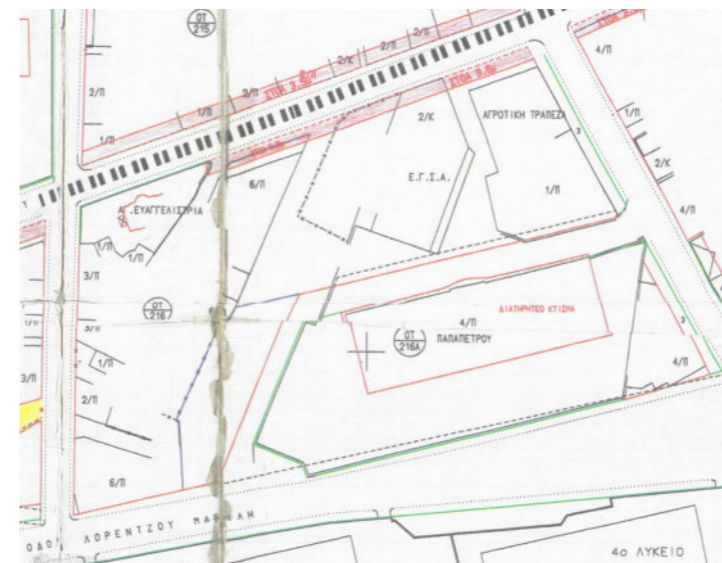
Το κλιμακοστάσιο αρχίζει από το ημιυπόγειο και καταλήγει στο δώμα, σε κτίσματα από οπτοπλινθοδομή. Οι κλιμακες είναι κατασκευασμένες από οπλισμένο σκυρόδεμα, όπως και οι διάδρομοι που προβάλλονται από τη λιθοδομή, ενώ οι γέφυρες είναι μεταλλικές και σκεπάζονται με φύλλο λαμαρίνας και τα κιγκλιδώματα μεταλλικά, κυλινδρικής διατομής. Η στέψη στο κλιμακοστάσιο γίνεται εν μέρη από την πλάκα του δώματος και στο κεντρικό μέρος βρίσκεται δίριχτη στέγη. Η στέγη δημιουργείται από μεταλλικά ζευκτά και σήμερα σκεπάζεται με φύλλα αυλακωτής λαμαρίνας. Εκεί υπάρχει επίσης και βαρούλκο για τη μεταφορά των δεμάτων. Στον υπόγειο χώρο δεν είναι δυνατή η σύνδεση των αντικριστών αιθουσών καθώς στο κέντρο υπάρχει δεξαμενή που εξυπηρετούσε τις ανάγκες της καπναποθήκης. (Αβούρη & Στραβοδήμου, Πτυχιακή, 2016) Κάθε αίθουσα έχει μία

Χάρτης 8: Με πράσινο φαίνεται η έκταση της εθνικής γαίας με αριθμό ιδιοκτησίας 265.

Χάρτης 9: Τμήμα ορθοφωτογραφίας (1945-1960). Με κόκκινο σημειώνεται το όριο που φαίνεται να υπάρχει περιφραγή γύρω στο οικοπέδο της Καπναποθήκης. Με γαλάζιο σημειώνεται το ρέμα που βρισκόταν σε εγγύτητα.

Χάρτης 10: Σημερινό καθεστώς οικοπέδου. Με κόκκινο συμβολίζεται η οικοδομική γραμμή, ενώ με πράσινο η ρυμοτομική γραμμή. Τμήμα τοπογραφικού από την Πολεοδομική Μελέτη Αναθεώρησης Πινακίδας 12-13/14, Τεχνική υπηρεσία Δήμου Αγρινίου (2005).

Εικόνα 40. Σημερινή σχέση κτηρίου με τα γειτονικά κτήρια στο βόρειο τμήμα.

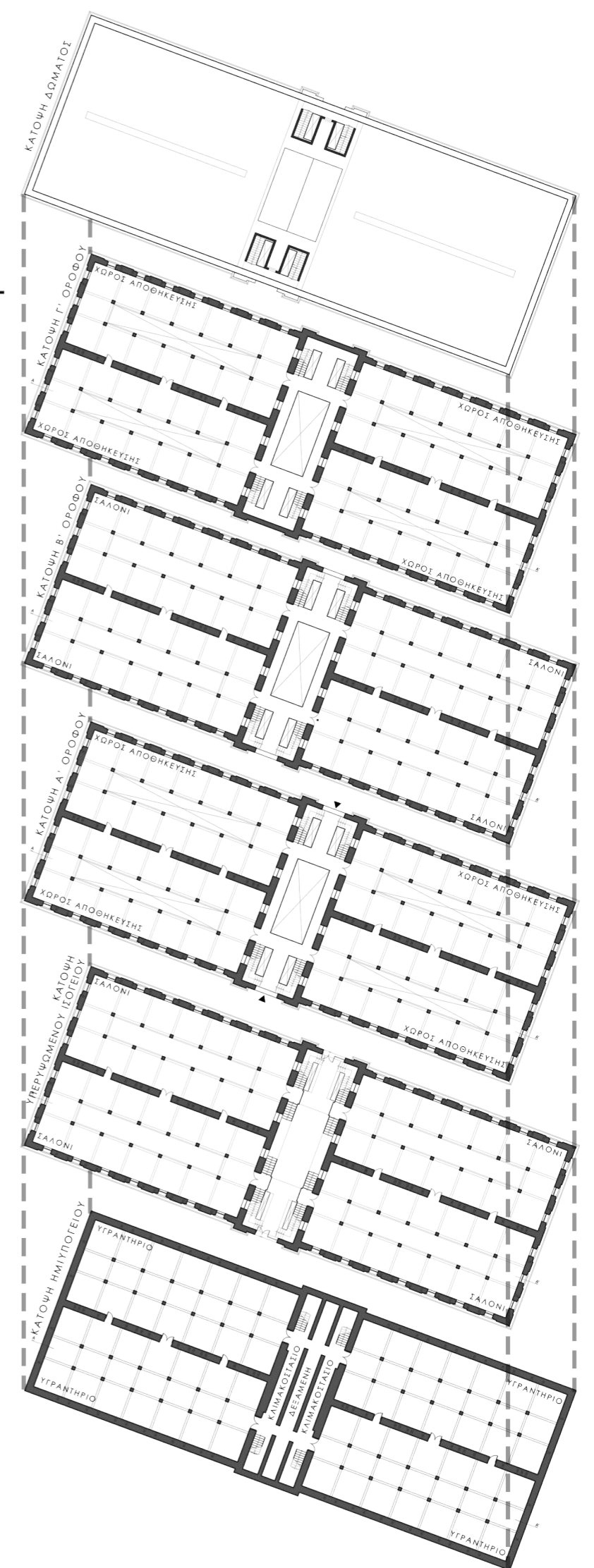
Εικόνα 41. Σημερινή σχέση κτηρίου με το γειτονικό κτήριο του γωνιακού οικοπέδου.

Εικόνα 42. Υπαιθριος χώρος οικοπέδου.

Εικόνα 43. Δώμα κτηρίου. Διακρίνονται η στέγη, τα κτίσματα από πλινθοδομή που καταλήγει το κλιμακοστάσιο και η προεξοχή κατάληξης του εξαερισμού στην πλάκα.

Εικόνα 44. Κεντρικό κλιμακοστάσιο.

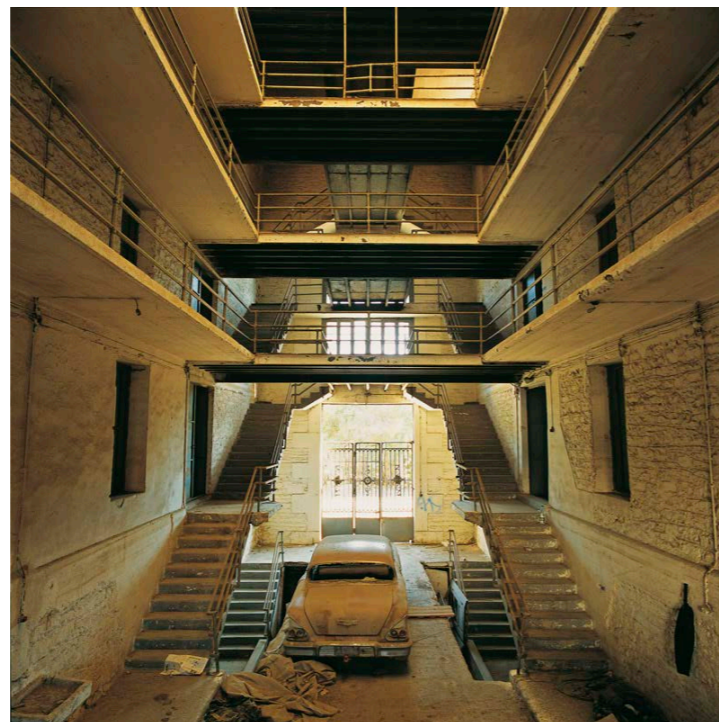
Εικόνα 46. Δίφυλλα μεταλλικά κουφώματα.

Εικόνα 48. Κλιμακοστάσιο και λεπτομέρεια κγκλιδώματος.

Εικόνα 45. Κεντρικό κλιμακοστάσιο.

Εικόνα 47. Εσωτερική όψη της καπναποθήκης.

Εικόνα 49. Κύρια είσοδος του κτηρίου.

θύρα που βγαίνει στη μεταλλική γέφυρα και εκατέρωθεν της δύο παράθυρα που βλέπουν στον κεντρικό χώρο. Τόσο ο σχεδιασμός του κλιματοστασίου όσο και η ύπαρξη των παραθύρων δίνουν στο κλιμακοστάσιο έναν εποπτικό χαρακτήρα. Στην περιμετρική και κεντρική τοιχοποιία βρίσκονται σε κάθε όροφο εντοιχισμένοι σωλήνες για αερισμό που καταλήγουν στο δώμα.

Στις όψεις παρατηρούμε τριμερή διαχωρισμό με σενάζ που ορίζουν το κάθε επίπεδο και στον τρίτο όροφο διακρίνονται εξώγλυφες περιμετρικές κορνίζες. Οι όψεις της καπναποθήκης είναι ανεπίχριστες. Στις μεγάλες όψεις, ο κεντρικός χώρος βρίσκεται σε προεξοχή και είναι κατασκευασμένος με γκρίζα πέτρα σε ισόδομο σύστημα, μεγαλύτερων διαστάσεων. Σε αυτό το κομμάτι υπάρχουν διακοσμητικά στοιχεία Art Deco, στο ύψος του τρίτου ορόφου η επιγραφή «ΑΔΕΛΦΟΙ ΠΑΠΑΠΕΤΡΟΥ» και στο στήθαιο υπάρχει η επιγραφή: «ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΚΑΠΝΩΝ 1923». Η διαφοροποίηση υλικού και η προεξοχή δημιουργεί και διαχωρισμό κατά μήκος.

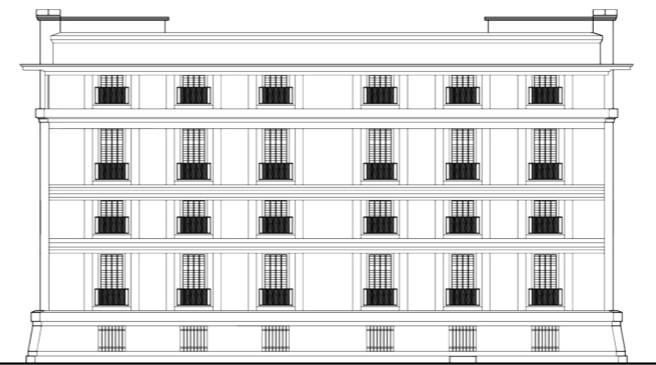
Τα παράθυρα είναι τοποθετημένα συμμετρικά. Στις μικρές όψεις έχει 5 σειρές με 6 ορθογώνια ανοίγματα, ενώ στις μεγάλες, εκατέρωθεν τους κεντρικού τμήματος, 5 σειρές με 7 ορθογώνια ανοίγματα (14 σε κάθε σειρά). Τα παραθυρόφυλλα είναι ξύλινα και τα σκούρα, ξύλινα και γαλλικού τύπου περσιδωτά, ενώ τα σκούρα του υπογείου είναι μεταλλικά. Οι ποδιές των παραθύρων είναι χαμηλές και στο εξωτερικό τους διαθέτουν μεταλλικό προστατευτικό κιγκλίδωμα. Στο κεντρικό τμήμα, στο επίπεδο του δρόμου, βρίσκονται οι θύρες που είναι τριφύλλες (δύο ανοιγόμενα φύλλα), μεταλλικές και διακοσμημένες με στοιχεία Art Nouveau και πάνω τους βρίσκεται άνοιγμα με ξύλινο παράθυρο στο εσωτερικό και μεταλλικό διακοσμητικό πλαίσιο στο εξωτερικό.

Εικόνα 54. Κεντρικό μέρος της βόρειας όψης.

Εικόνα 55. Βόρεια όψη.

Μικρή Όψη.

Εικόνα 56. Δυτική όψη.

Εικόνα 50,51. Χώρος αποθήκευσης με κατασκευή κρεβαταριάς στη μέση της αίθουσας.

Μεγάλη Όψη.

Εικόνες 52,53. Αίθουσες επεξεργασίας (σαλόνια).

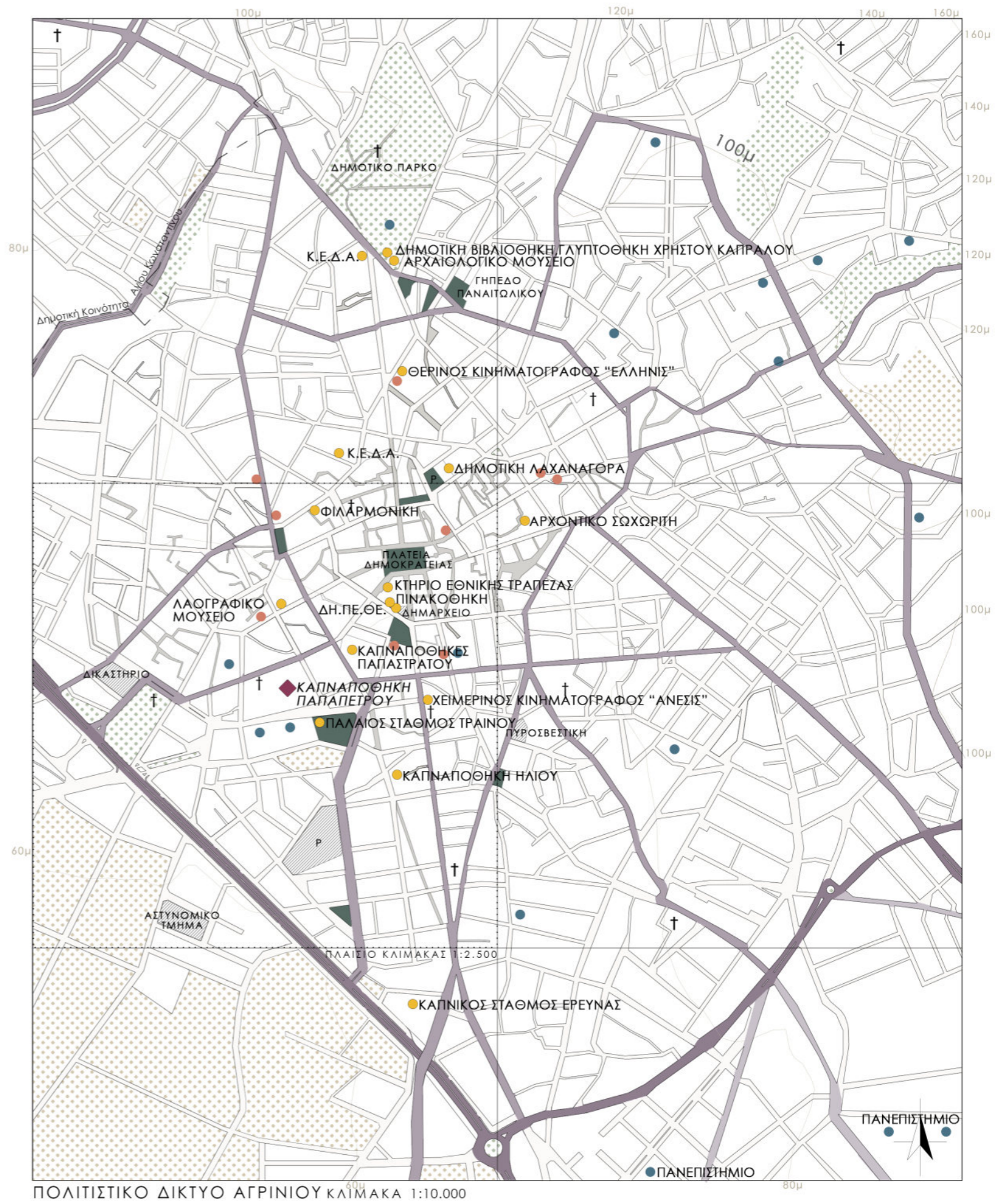

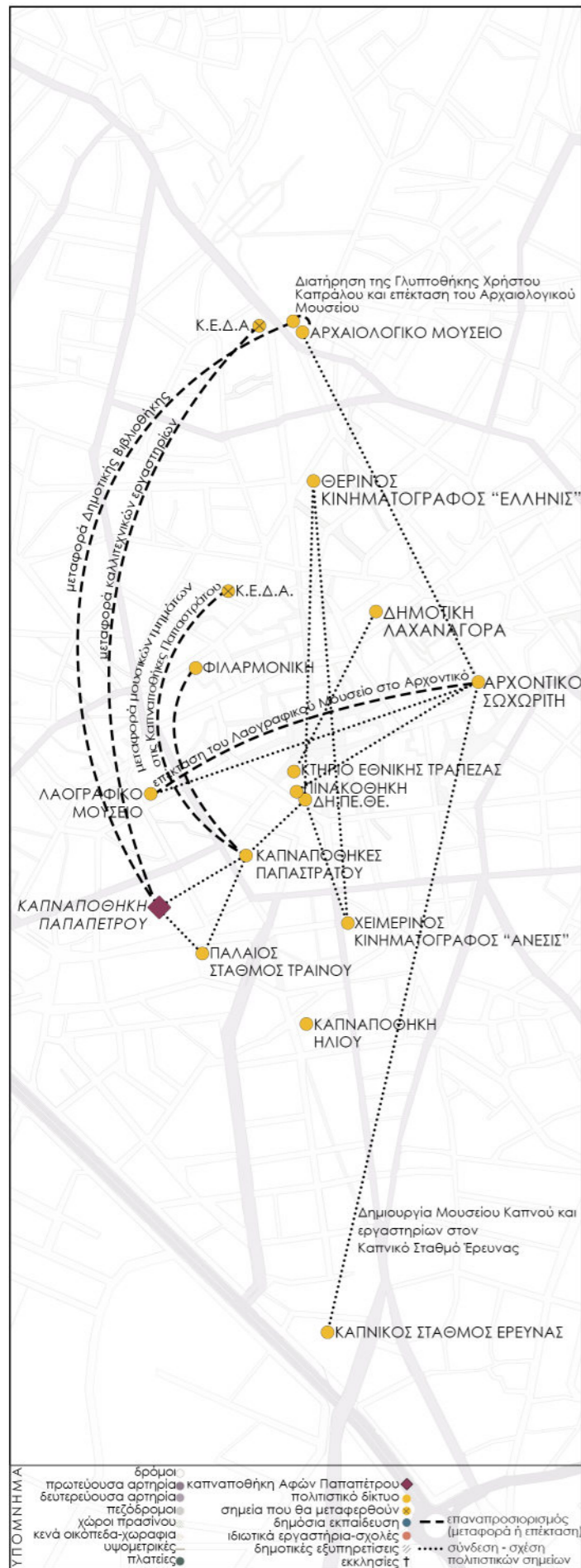
Εικόνα 57. Νότια όψη, έξω από την περίφραξη.

Εικόνα 58. Νότια όψη.

ΜΕΡΟΣ 3ο
ΠΡΟΤΑΣΗ

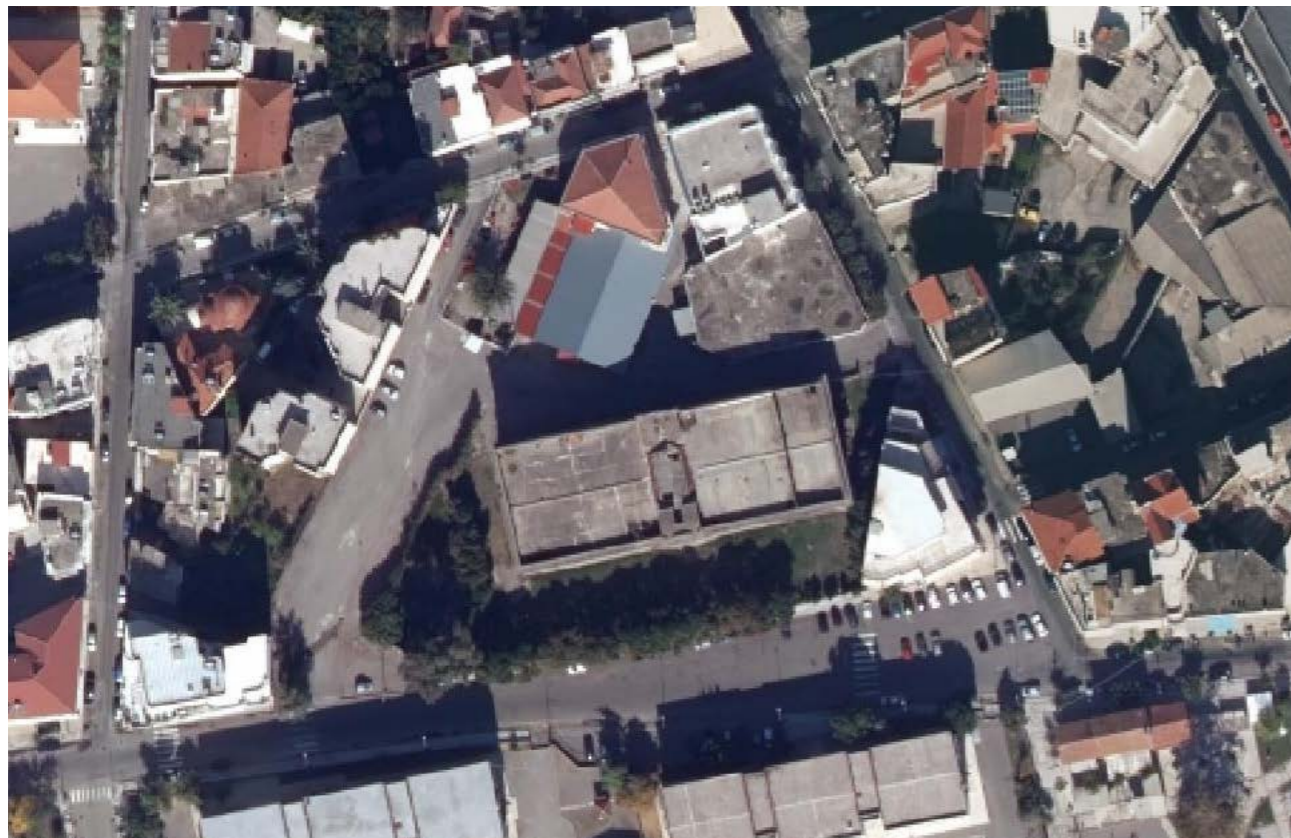
Καταγραφή και επαναπροσδιορισμός του πολιτιστικού δικτύου της πόλης του Αγρινίου.

Στόχος αυτού του σκέλους είναι η μελέτη και η καταγραφή του υπάρχοντος πολιτιστικού δικτύου της πόλης του Αγρινίου, έτσι ώστε να γίνουν αντιληπτές οι ανάγκες της πόλης, αλλά και οι σχέσεις που υπάρχουν μέσα σε αυτό. Ο επαναπροσδιορισμός θα βοηθήσει στη βελτίωση της ροής και της λειτουργίας του δικτύου, καθώς ο σημερινός διαμοιρασμός δραστηριοτήτων δεν έχει συνοχή.

Σχετικά με το παρόν πολιτιστικό δίκτυο, οι πολιτιστικές εξυπηρετήσεις της πόλης περιλαμβάνουν: τη Δημοτική Πινακοθήκη Αγρινίου, τη Γλυπτοθήκη Χρ. Καπράλου, το Λαογραφικό Ιστορικό Φιλολογικό Μουσείο Αιτωλοακαρνανίας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου, τη Δημοτική Γλυπτοθήκη και το «Μουσείο της πόλης του Αγρινίου» στην Παλαιά Αγορά (η οποία λειτουργεί

και σαν πολυχώρος) και τη Δημοτική Βιβλιοθήκη. Όσον αφορά τα εκπαιδευτικά εργαστήρια, στην πόλη λειτουργεί η Κοινωνικής Επιχείρηση του Δήμου Αγρινίου (ΚΕΔΑ), τα περισσότερα τμήματα της οποίας λειτουργούν σε ενοικιαζόμενα κτήρια ιδιωτών και ορισμένα στεγάζονται στις Καπναποθήκες Παπαστράτου. Η ΚΕΔΑ περιλαμβάνει δημιουργική απασχόληση για παιδιά, θεατρικά εργαστήρια, εργαστήρια τέχνης (ζωγραφικής, κεραμικής, φωτογραφίας), παραδοσιακούς χορούς, ωδεία, χορωδίες παιδιών και ενηλίκων, αθλητικές δραστηριότητες-χορός, κ.ά. Επιπλέον, στην πόλη λειτουργούν ιδιωτικές σχολές με αντίστοιχα μαθήματα. Για τις παραπάνω δραστηριότητες υπάρχει και υπερτοπική επισκεψιμότητα από τοπικές κοινότητες του νομού, αν και ορισμένες διατηρούν τους δικούς τους συλλόγους.

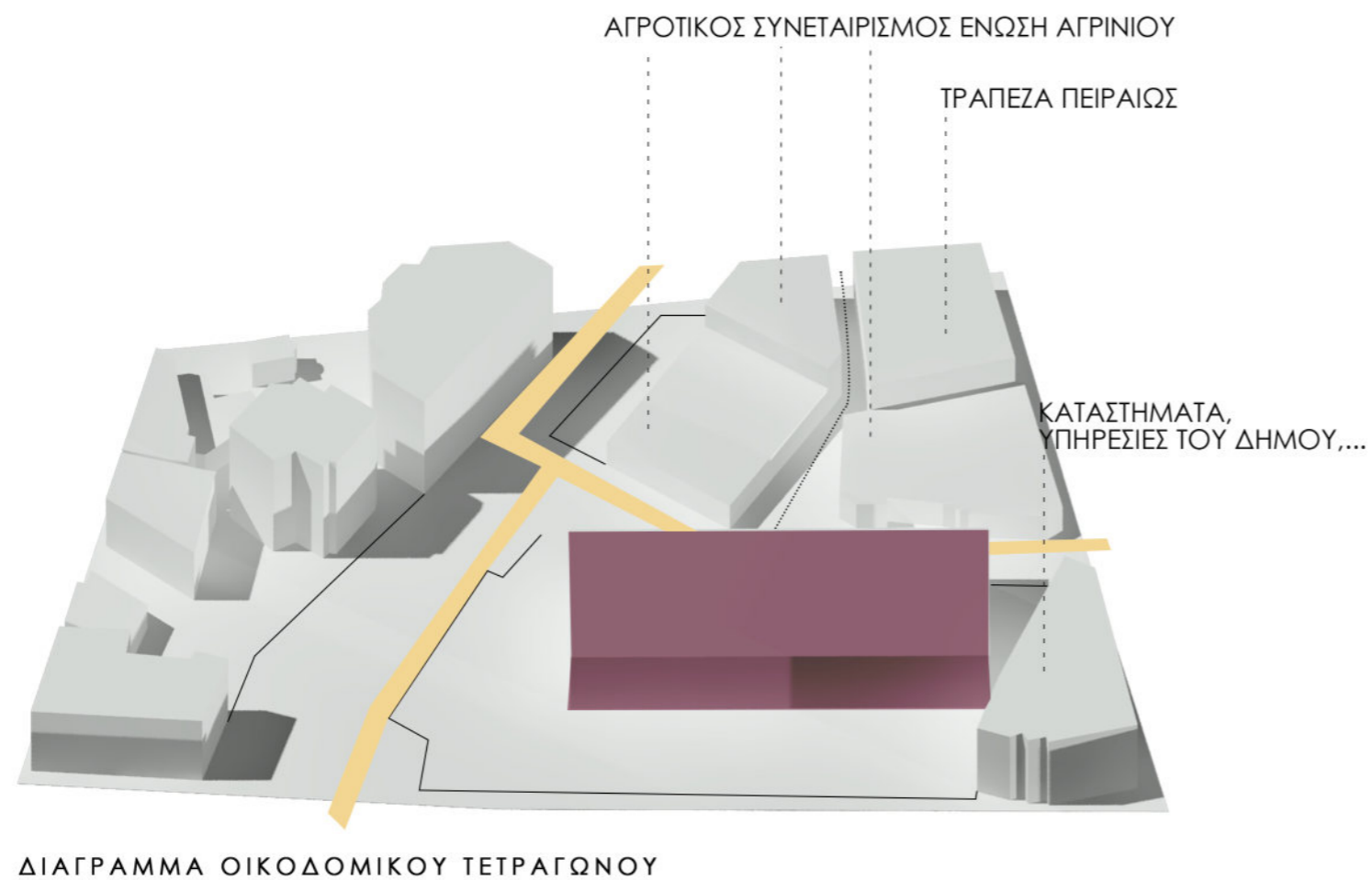
Όσον αφορά τον επαναπροσδιορισμό του δικτύου (βλ. Διάγραμμα, σελ. 19), στο κτήριο καπναποθήκης Αδελφών Παπαπέτρου, θα στεγαστούν τα εργαστήρια καλλιτεχνικού χαρακτήρα και η Δημοτική Βιβλιοθήκη. Στο κτήριο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Αγρινίου θα γίνει επέκταση του Αρχαιολογικού Μουσείου Αγρινίου, με το οποίο γειτνιάζει. Το Λαογραφικό Μουσείο θα μεταφερθεί στο Αρχοντικό Σωχωρήτη, καθώς πρόκειται για ένα κτήριο που συμπίπτει με τις χρονολογίες των εκθεμάτων και χρήζει αποκατάστασης. Στο κτήριο αποθηκών Παπαστράτου θα μεταφερθούν τα τμήματα μουσικής, η Φιλαρμονική του Δήμου, το τμήμα γυμναστικής-χορού, αλλά και το θεατρικό τμήμα. Τέλος, στον Καπνικό Σταθμό θα δημιουργηθεί μουσειακός χώρος αλλά και εργαστήρια σχετικά με τον καπνό.

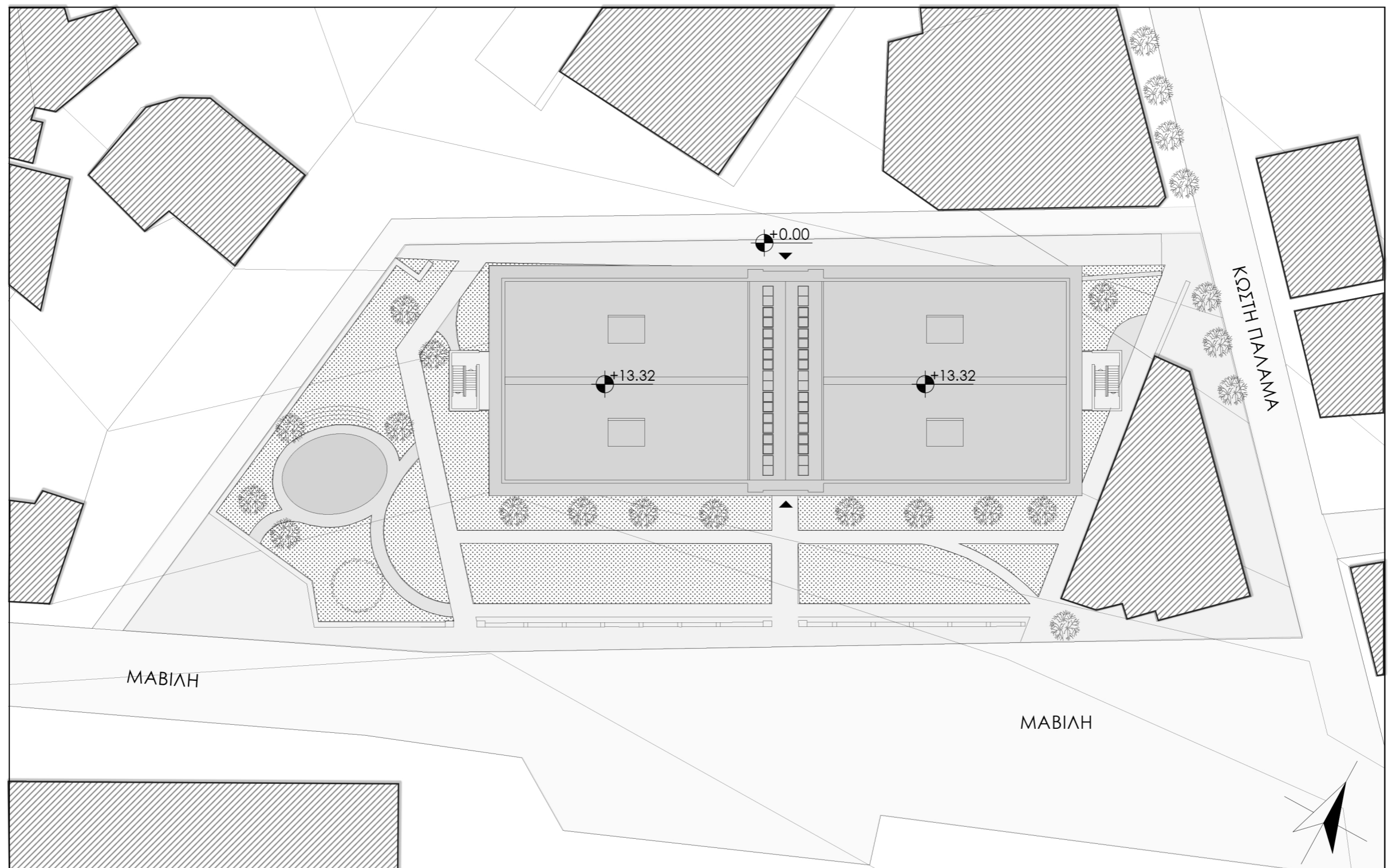

Χάρτης 11: Αεροφωτογραφία σημερινής κατάστασης του οικοδομικού τετραγώνου.

Πρόταση σε επίπεδο τοπογραφικού.

Στον χάρτη 11 φαίνεται η σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντα χώρου και η πρόταση. Ο περιβάλλον χώρος θα καθαριστεί από την υπάρχουσα φύτευση (δέντρα: αείλανθοι και συκιές), εκτός του ευκαλύπτου που βρίσκεται στο νοτιοδυτικό μέρος. Αυτό θα συμβεί, καθώς οι συκιές βρίσκονται κοντά στις κατασκευές (κτήριο και φράχτης) και μπορεί να δημιουργήσουν φθορές, ενώ ο αείλανθος είναι παρασιτικό φυτό και στην παρούσα περίπτωση δεν προσφέρει κάτι χρήσιμο. Στο νέο σενάριο φυτεύονται φυλλοβόλα δέντρα και δημιουργούνται διάφορες χαράξεις περιπάτου. Η συστάδα που τοποθετείται στη νότια όψη έχει και σκοπό τη διαχείριση της σκίασης και του δροσισμού του κτηρίου. Στο δυτικό τμήμα δημιουργείται μία λεκάνη απορροής με ένα μικρό αμφιθέατρο. Όσον αφορά τον υπάρχοντα περιμετρικό τοίχο, ενισχύεται, και αφαιρείται σε ορισμένα σημεία για την χάραξη πεζοδρομίου. Γύρω από το οικόπεδο τοποθετείται πεζοδρόμιο, και χαράζεται ο δρόμος για την προσπέλαση αυτοκινήτων αλλά και των φορτηγών που εξυπηρετούν τον Αγροτικό Συνεταιρισμό.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ ΚΛΙΜΑΚΑ 1 : 500

Γενική Ιδέα και Αρχές.

Η γενική ιδέα της πρότασης βασίζεται στις έννοιες της επανάχρησης και της προσαρμόσιμης αρχιτεκτονικής.

Με τον όρο επανάχρησης, ορίζεται στην παρούσα εργασία ότι στο υπάρχον κτήριο θα δοθούν νέες χρήσεις, που να μπορούν να εξυπηρετήσουν τις σύγχρονες ανάγκες της πόλης. Από την ευρεία έννοια της προσαρμόσιμης αρχιτεκτονικής χρησιμοποιώ τους τύπους της μετατρεψιμότητας, ευελιξίας, εξατομίκευσης και δυνατότητα επέκτασης. Οι τρεις πρώτοι τύποι αναφέρονται στην ικανότητα των χρηστών να αλλάξουν τον χώρο σύμφωνα με τις ανάγκες τους, στον βαθμό που αυτό είναι δυνατόν. Ορισμένοι τρόποι υλοποίησης αυτών, είναι η χρήση κινητών διαχωριστικών, κινητών επίπλων και ο γενικός σχεδιασμός μίας πιο ελεύθερης κάτοψης.

Άλλες αρχές που θεωρήθηκαν σημαντικές για τον σχεδιασμό είναι τα διάφορα επίπεδα ιδιωτικότητας, οι διαφορετικές οπτικές συνδέσεις, οι φυσικές συνδέσεις, η δημιουργία πολυχώρων και κοινόχρηστων χώρων και τέλος ο φυσικός φωτισμός και αερισμός.

ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ + ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΙΜΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΙΜΟΤΗΤΑ
 ΤΥΠΟΙ
 ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΟΤΗΤΑ
 ΕΥΕΛΙΞΙΑ
 ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΣΗ
 ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

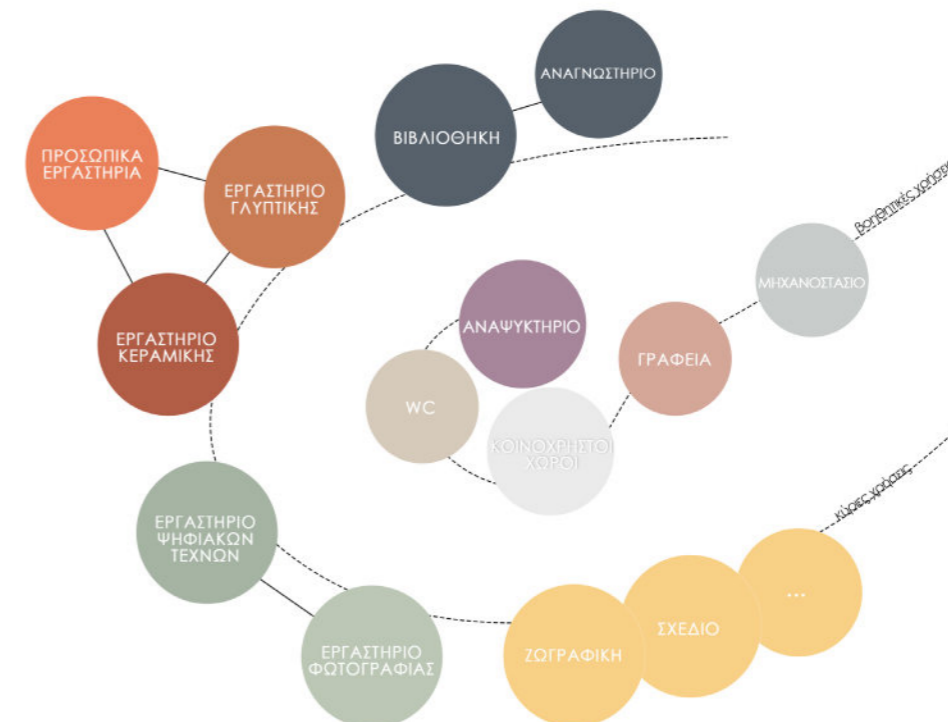
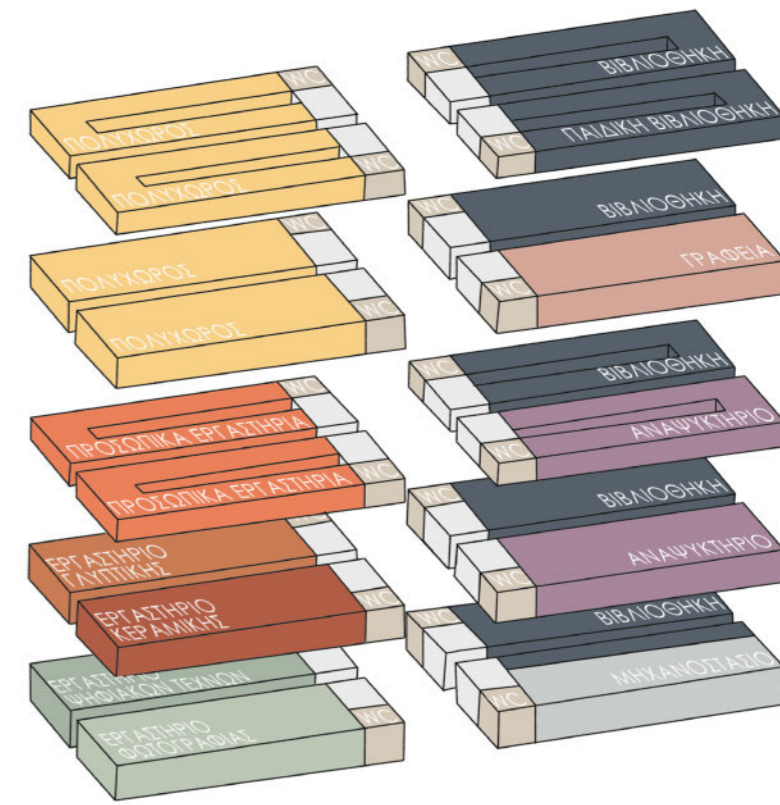
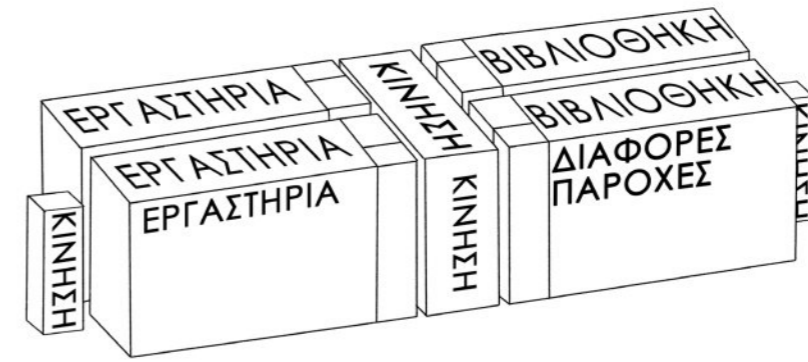
κινητά διαχωριστικά | κινητά έπιπλα
 οπτικές συνδέσεις | φυσικές συνδέσεις
 πολυχώροι
 κοινόχρηστοι χώροι | διάφορα επίπεδα ιδιωτικότητας
 φυσικός αερισμός | φυσικός φωτισμός

Χρήσεις.

Οι κύριες χρήσεις που δόθηκαν στο κτήριο είναι Καλλιτεχνικά Εργαστήρια και Δημοτική Βιβλιοθήκη.

Η κύρια κίνηση του κτηρίου παραμένει στο κεντρικό τμήμα του κτηρίου. Εκατέρωθεν, δημιουργούνται οι ζώνες των χώρων αναμονής με τις τουαλέτες, και έπειτα η κύρια χρήση της αίθουσας. Τέλος, στις μικρές όψεις τοποθετήθηκαν συμπληρωματικά, έξοδοι κινδύνου που εξυπηρετούν το υπερυψωμένο ισόγειο και τον δεύτερο όροφο.

Οι χρήσεις τοποθετήθηκαν στους αντίστοιχους όγκους καθ' ύψος, όπως φαίνεται στο σχεδιάγραμμα. Τα εργαστήρια τοποθετήθηκαν στο δυτικό μέρος του κτηρίου και η βιβλιοθήκη, με τις υπόλοιπες παροχές, στο ανατολικό μέρος. Έπειτα, η θέση τους ανά όροφο έγινε με τη συσχέτιση των χρήσεων μεταξύ τους και με το αν υπάρχει νόημα εγγύτητας αυτών.

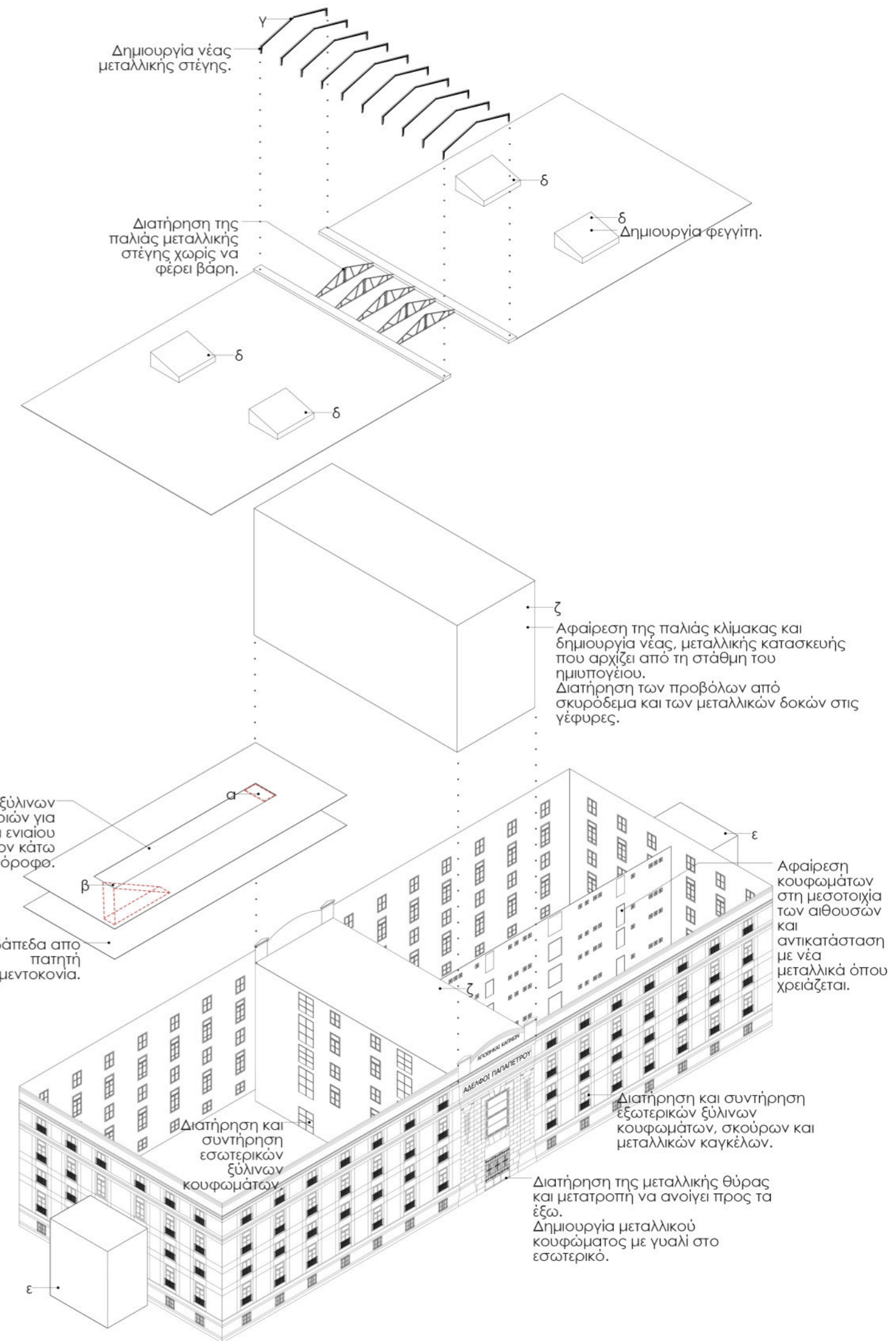

Σενάριο Προγράμματος Αποκατάστασης.

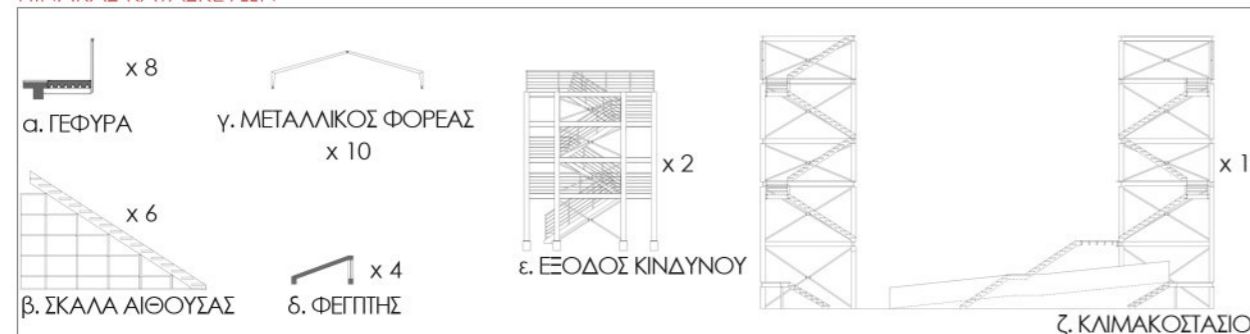
Η προσέγγιση της αποκατάστασης του κτηρίου βασίζεται στη διατήρηση όσο περισσότερων στοιχείων είναι δυνατόν αλλά και τη διατήρηση της αρχικής μορφολογίας του κτηρίου. Εδώ φυσικά θα προστεθούν και νέες μεταλλικές κατασκευές, που θα μπορούν να ανταποκρίνονται στις νέες χρήσεις.

Όσον αφορά τον φέροντα οργανισμό (πέτρα και οπλισμένο σκυρόδεμα), όπου χρειάζεται, θα γίνουν ενισχύσεις. Τα περισσότερα κουφώματα θα διατηρηθούν και θα συντηρηθούν, με εξαίρεση αυτά της μεσοτοιχίας που θα αντικαθιστούν, όπου χρειαστεί. Η κεντρική μεταλλική θύρα θα διατηρηθεί, θα μετατραπεί έτσι ώστε να ανοίγει προς τα έξω, και στο εσωτερικό μέρος θα τοποθετηθεί νέο μεταλλικό κούφωμα με τζάμι. Επιπλέον στο κτήριο, θα τοποθετηθούν νέα δάπεδα από πατητή τσιμεντοκονία. Οι κρεβαταριές, θα αφαιρεθούν από τους χώρους αποθήκευσης, για να δημιουργηθεί ένας πιο ενιαίος χώρος καθ' ύψος. Τέλος, θα αφαιρεθούν οι κλίμακες από σκυρόδεμα από το κεντρικό κλιμακοστάσιο.

Οι νέες κατασκευές, που θα γίνουν στο κτήριο, είναι οι εξής: γέφυρα και αυτοφερόμενη σκάλα στις ενιαίες καθ' ύψος αίθουσες, μεταλλικός φορέας στέγης, μεταλλική αυτοφερόμενη έξοδος κινδύνου, μεταλλικό αυτοφερόμενο κλιμακοστάσιο, φεγγίτης από οπλισμένο σκυρόδεμα. Οι περισσότερες από τις παραπάνω κατασκευές σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να φέρουν τα δικά τους βάρη έτσι ώστε να μην χρειαστεί να στηριχτούν πάνω στην υπάρχουσα κατασκευή. Στις παρακάτω σελίδες θα υπάρξουν αναλυτικά σχέδια των νέων κατασκευών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Κάτοψη Ημιυπόγειου.

Η είσοδος στο κτήριο γίνεται από τις μεταλλικές πόρτες που βρίσκονται στο επίπεδο του δρόμου. Έπειτα, κατεβαίνει κανείς στο επίπεδο του ημιυπόγειου, με σκάλες ή ράμπα, όπου εκεί αρχίζει η νέα κατασκευή του κλιμακοστασίου και βρίσκεται ο ανελκυστήρας.

Στην είσοδο συντηρείται η υπάρχουσα μεταλλική πόρτα, μετατρέπεται όμως η φορά της, ώστε να ανοίγει προς τα έξω και τοποθετείται αυτόματη συρόμενη στο εσωτερικό.

Όπως προαναφέρθηκε, πριν μπει κανείς στις αίθουσες, υπάρχει η αίθουσα αναμονής και η τουαλέτα. Οι χρήσεις που δόθηκαν στις αίθουσες είναι οι εξής: βορειοανατολικά η αίθουσα της Βιβλιοθήκης, νοτιοανατολικά, το Μηχανοστάσιο και μέρος του αρχείου της βιβλιοθήκης, νοτιοδυτικά το Εργαστήριο Φωτογραφίας και βορειοδυτικά το Εργαστήριο ψηφιακών τεχνών και υπολογιστών (βλ. Σχεδιάγραμμα Χρήσεων).

Σε αυτό τον όροφο η Βιβλιοθήκη θα διαθέτει υλικό σχετικό με τον τόπο, αλλά και θα εκτίθεται υλικό αναφερόμενο στο κτήριο και την ιστορία του. Από τη μεσοτοιχία θα υπάρχει πρόσβαση στο αρχείο της Βιβλιοθήκης.

Τα δύο εργαστήρια έχουν άμεση πρόσβαση μεταξύ τους, καθώς κάποιες από τις χρήσεις τους συσχετίζονται. Στο εργαστήριο φωτογραφίας γίνεται διαχωρισμός του χώρου με ελαφρά ή κινητά διαχωριστικά, εκτός του σκοτεινού θαλάμου, ενώ το εργαστήριο ψηφιακών τεχνών έχει πιο σταθερά διαχωριστικά.

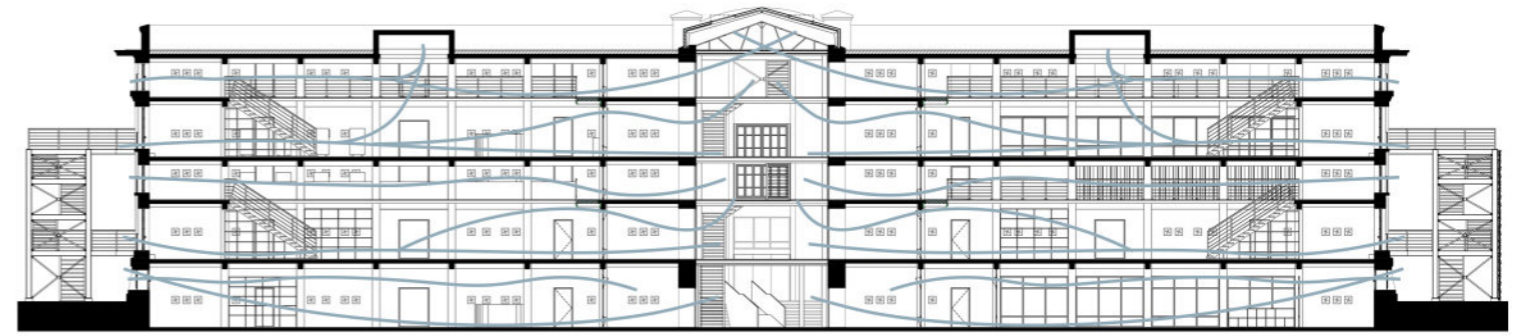
BuildUp Solo Pod R1 - Glimakra of Sweden

Εικόνα 59. Αναφορά κουβούκλιου στο εργαστήριο ψηφιακών τεχνών και υπολογιστών.

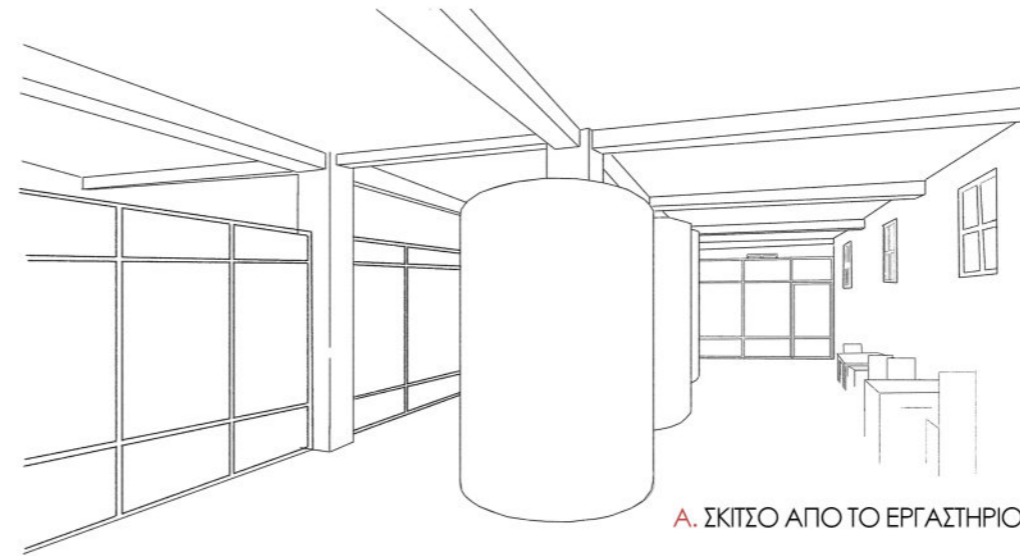

HYBE_FHHH FRIENDS + COM

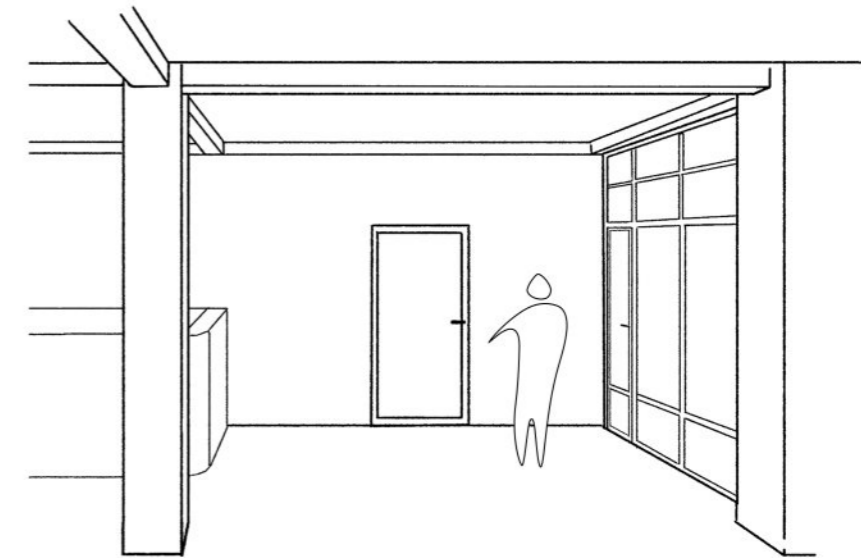
Εικόνα 60. Αναφορά κινητών αρχειοθηκών στη βιβλιοθήκη.

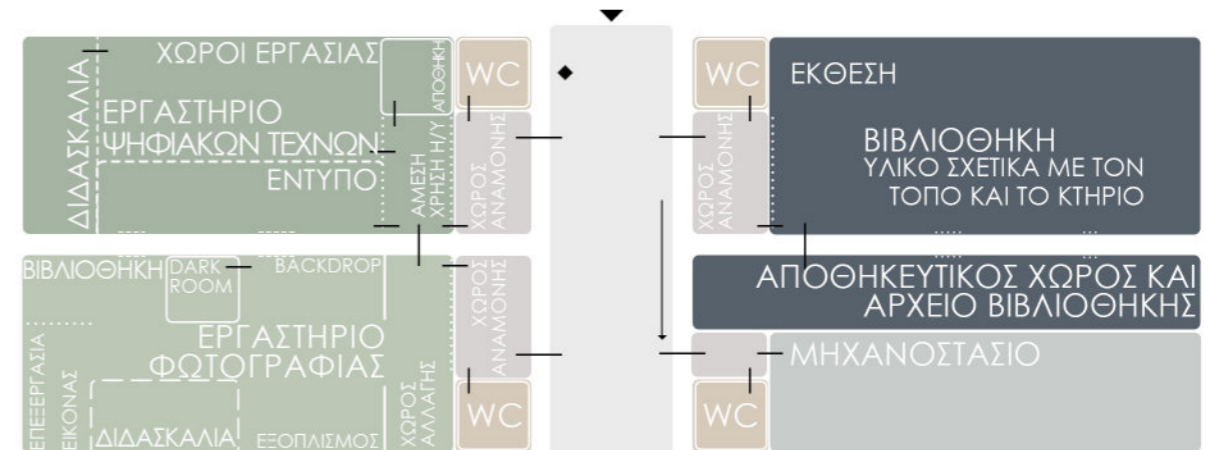
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΕΡΙΣΜΟΥ ΤΟΜΩΝ

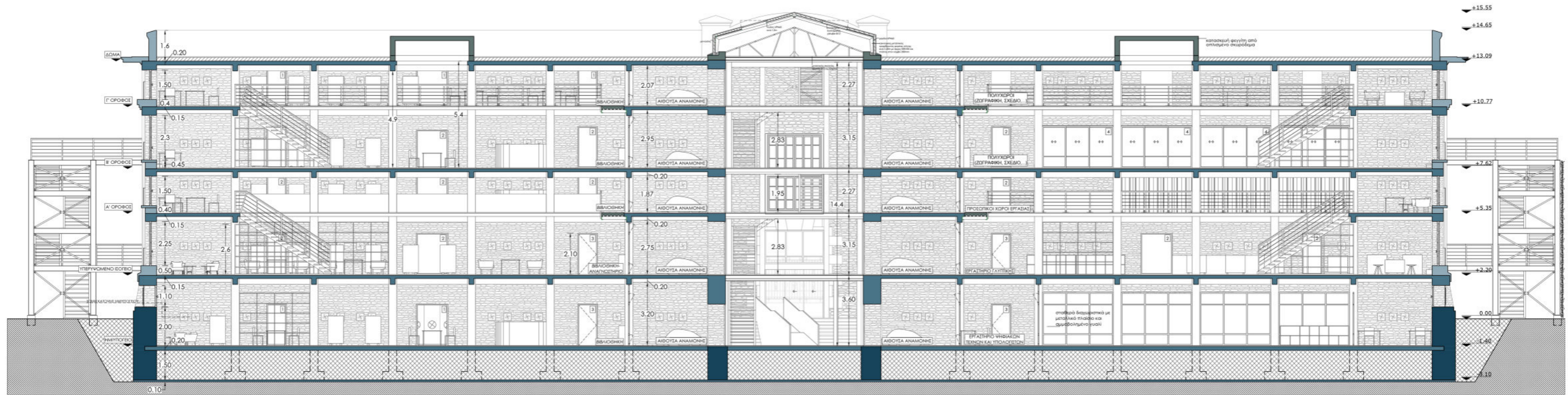
A. ΣΚΙΤΣΟ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

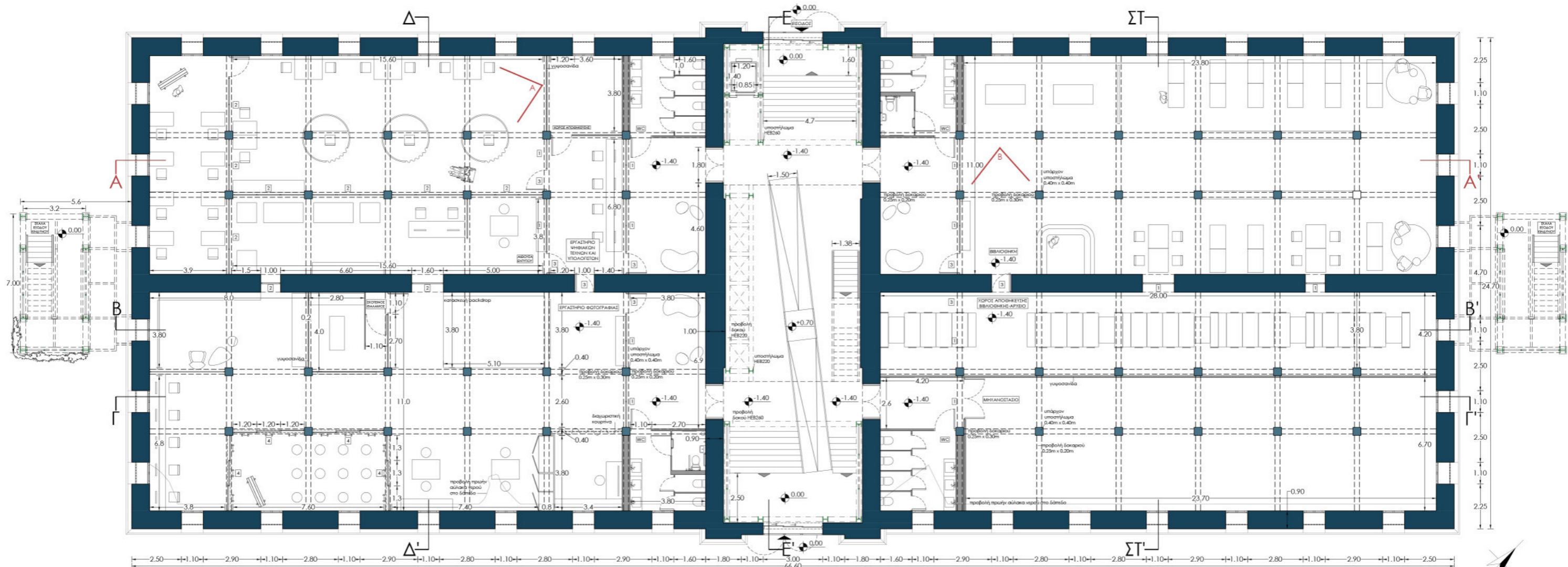
B. ΣΚΙΤΣΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ. - - - - - ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ ——— ΧΩΡΟΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

ΤΟΜΗ Α-Α'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΚΑΤΟΨΗ ΗΜΙΥΠΟΓΕΙΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

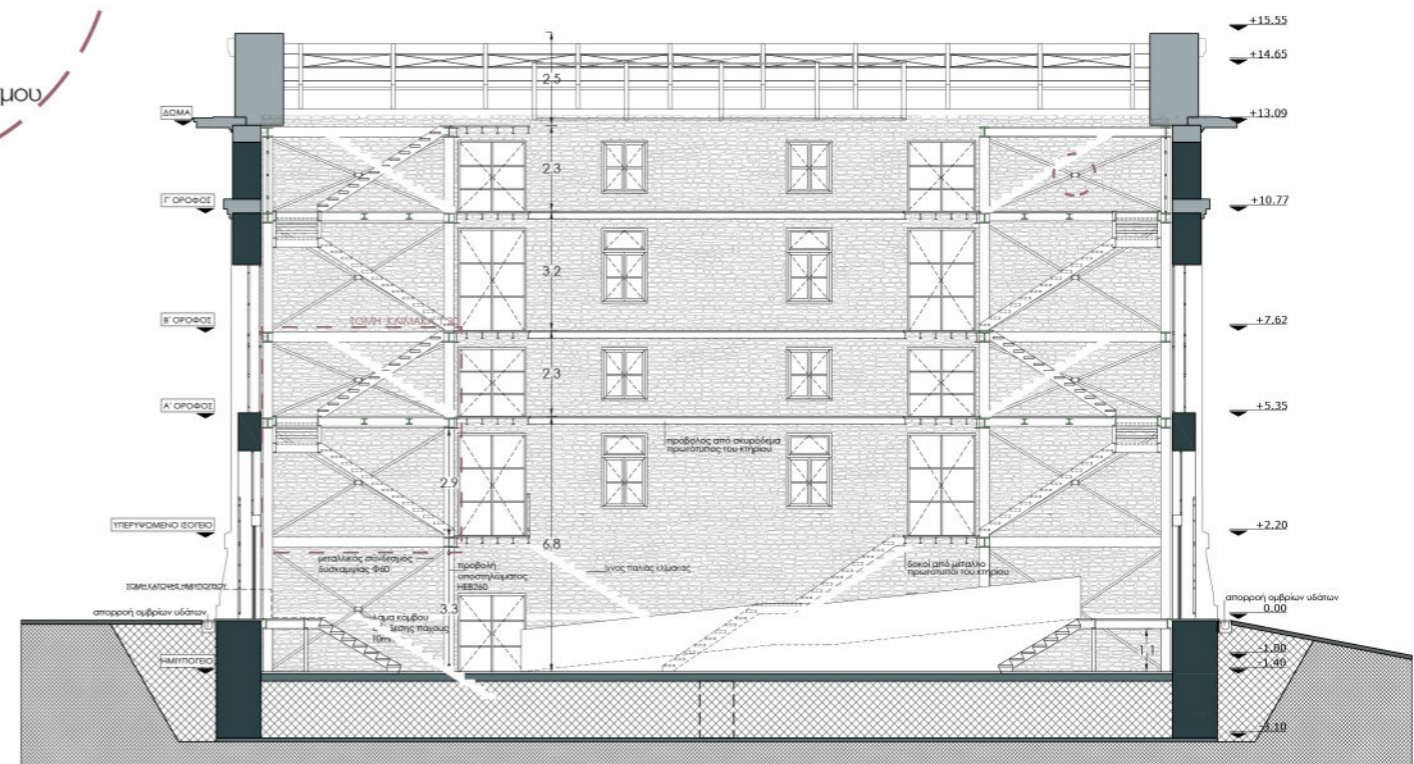
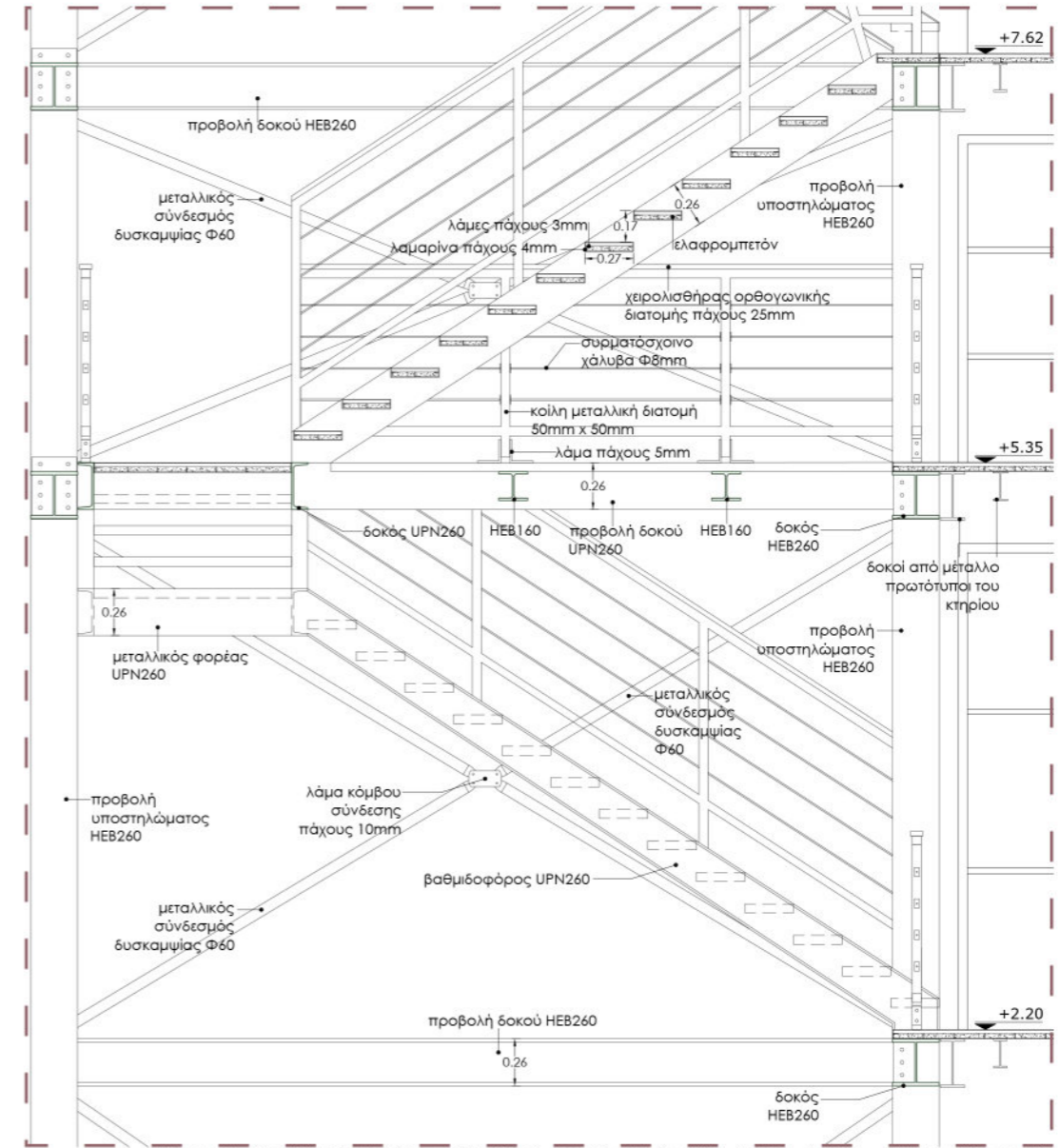
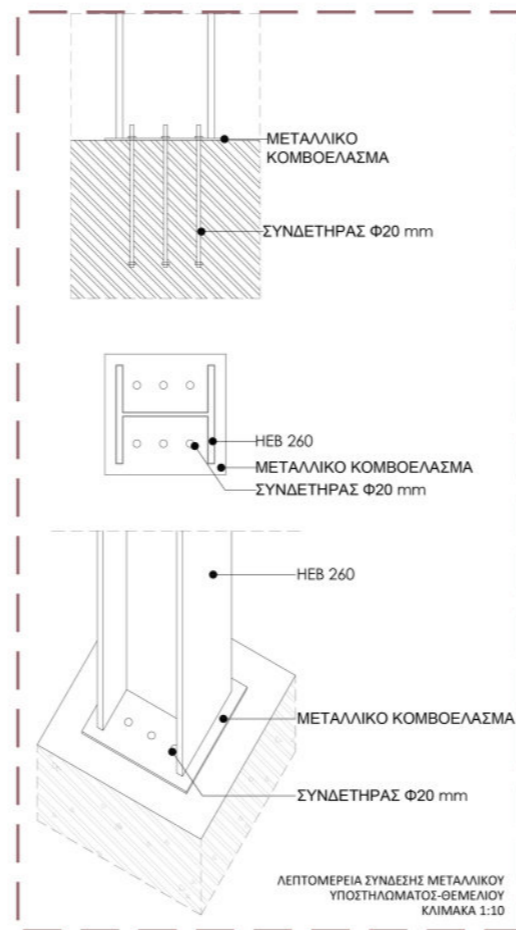
- ΥΠΟΜΝΗΜΑ**
- ΛΙΘΙΝΗ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ
 - ΤΕΛΕΙΩΜΑ ΜΕ ΓΥΨΙΝΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
 - ΓΥΨΟΣΑΝΙΔΑ
 - ΝΕΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΟΜΕΣ
 - ⊗ ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΣΗ
 - ⊠ ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
 - ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
 - ΝΕΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
 - ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ
 - ⊠ ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ
 - ⊠ ΚΙΝΗΤΑ ΔΙΑΧΩΡΗΤΙΚΑ ΜΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ

Αυτοφερόμενο Κεντρικό Κλιμακοστάσιο.

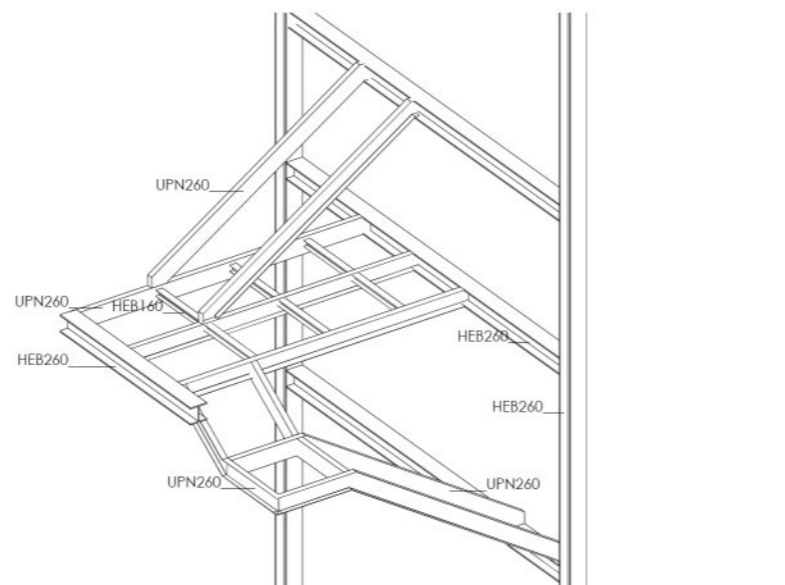
Στο κεντρικό μέρος τοποθετείται η κατασκευή του Κλιμακοστασίου. Πρόκειται για δύο αυτοφερόμενες μεταλλικές κατασκευές που η σύνθεσή τους βασίζεται στο αρχικό κλιμακοστάσιο και δεν έρχονται σε επαφή με την επιφάνεια του κτηρίου.

Στο ημιυπόγειο έχουν τοποθετηθεί οι σκάλες και η ράμπα, από τις οποίες γίνεται η είσοδος στο κτήριο, από το επίπεδο του δρόμου. Η πρόσβαση στο κλιμακοστάσιο του κτηρίου και τον ανελκυστήρα γίνεται στο επίπεδο του ημιυπογείου. Η σκάλα και ο ανελκυστήρας καταλήγουν στον Γ' όροφο. Στο τμήμα κατασκευής που είναι ο ανελκυστήρας, η σκάλα καταλήγει μέχρι το δώμα, για να γίνεται πρόσβαση για επισκευές. Γενικά, στον χώρο διατηρούνται οι αρχικές στηρίξεις των μεταλλικών διαδρόμων αλλά και οι πρόβολοι από σκυρόδεμα, αφού ενισχυθούν. Έτσι ενοποιούνται οι δύο μεταλλικές κατασκευές. Στο επίπεδο του υπερυψωμένου ισόγειου δημιουργείται μία μεταλλική γέφυρα, καθώς δεν υπήρχε πρόβολος από σκυρόδεμα.

Για την κατασκευή μελετήθηκε, εκτός της σύνθεσής της, η συνδεσμολογία, οι στηρίξεις και η δυσκαμψία της και αναλύονται με λεπτομέρεια στα παρακάτω σχέδια.

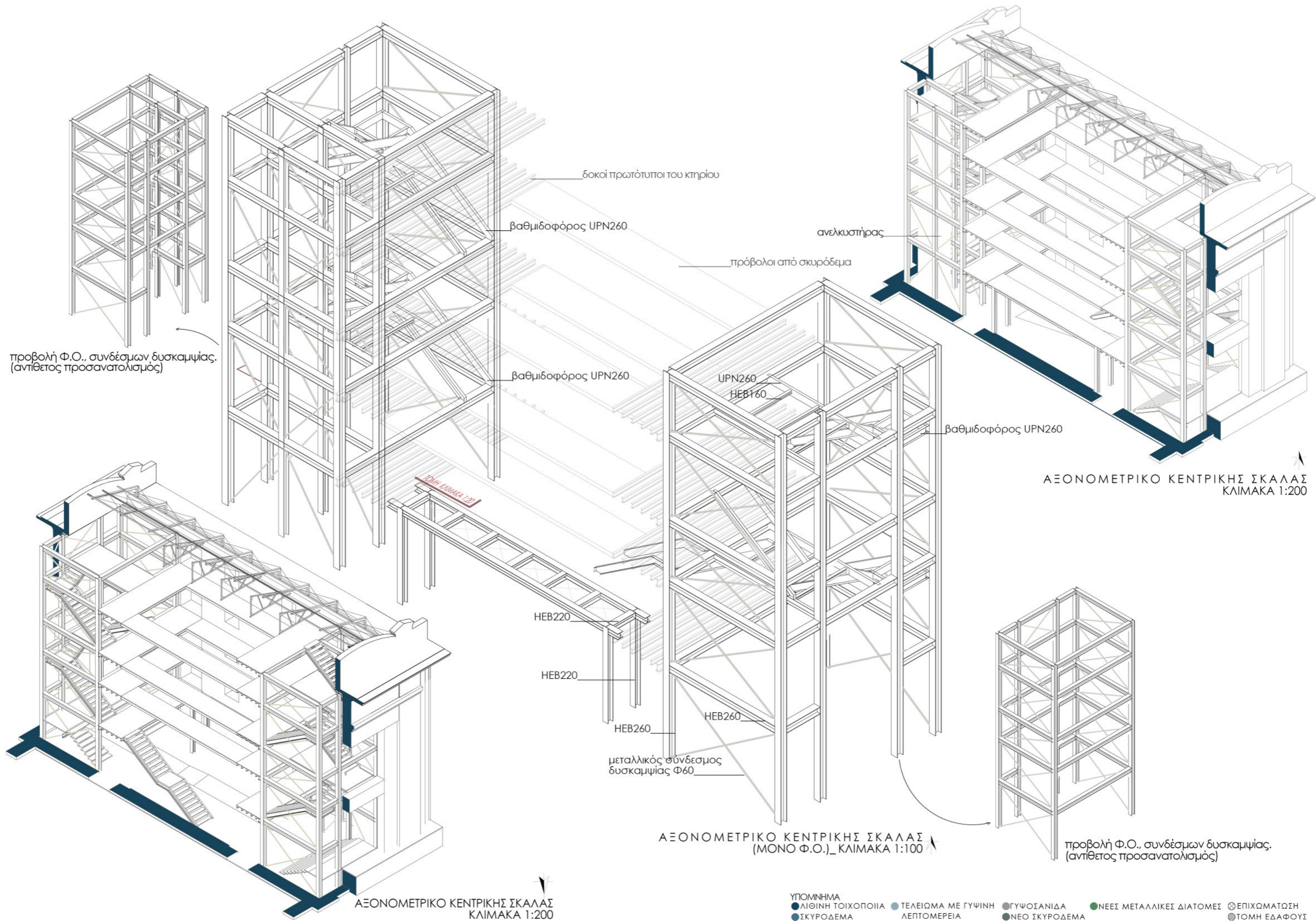

Ε.Κ.Ε.Τ.Α ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΒΑΘΜΙΔΟΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΓΕΦΥΡΑΣ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

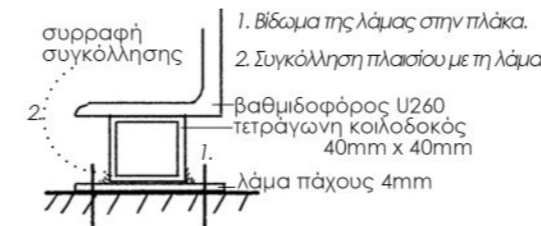
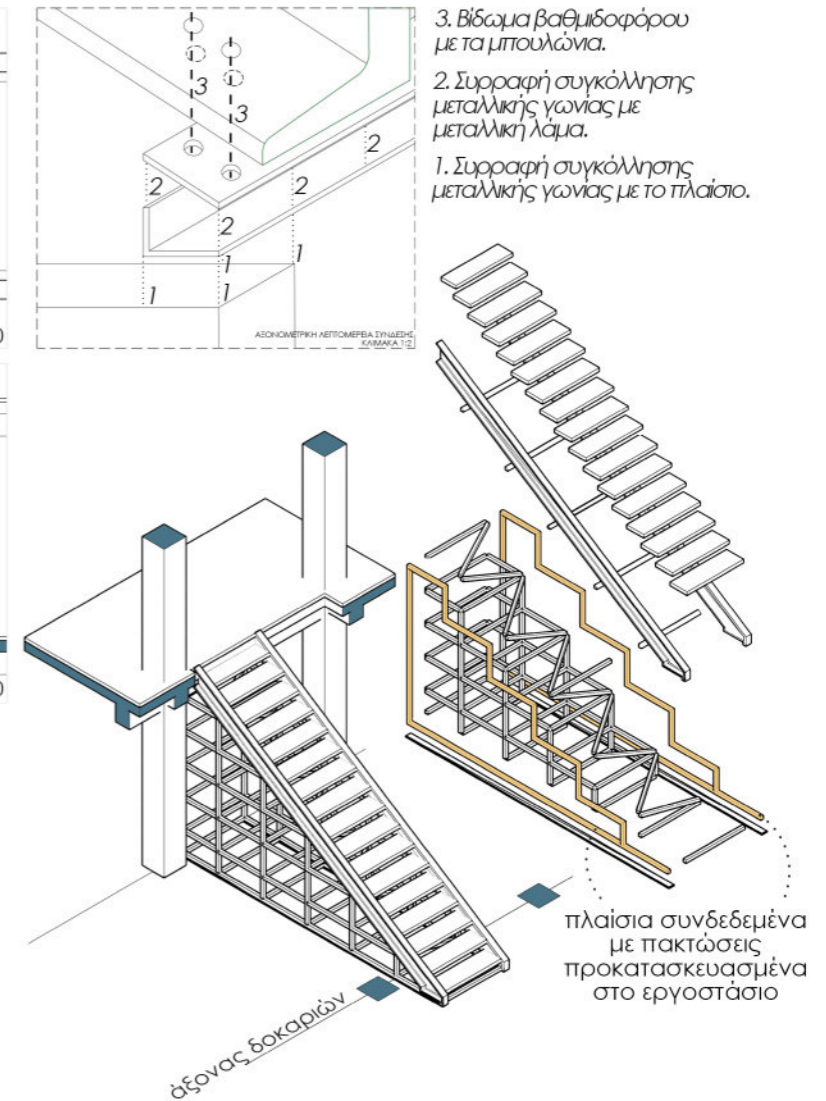
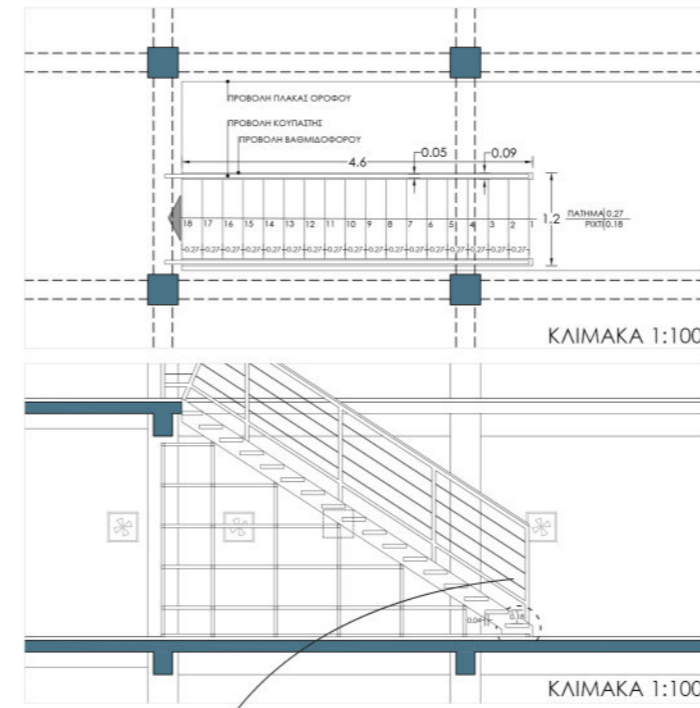
Εικόνα 61. Αναφορά κατασκευής σκάλας (βαθμιδοφόρος - πατήματα).

Κάτοψη Υπερυψωμένου Ισογείου και Αυτοφερόμενη Σκάλα αιθουσών

Συνεχίζοντας με την ίδια λογική του ημιυπόγειου, στο υπερυψωμένο ισόγειο έχει τοποθετηθεί το Αναγνωστήριο της Βιβλιοθήκης, το Αναψυκτήριο, το Εργαστήριο Κεραμικής και το Εργαστήριο Γλυπτικής. Ο όροφος αυτός έχει πρόσβαση και στις εξόδους κινδύνου.

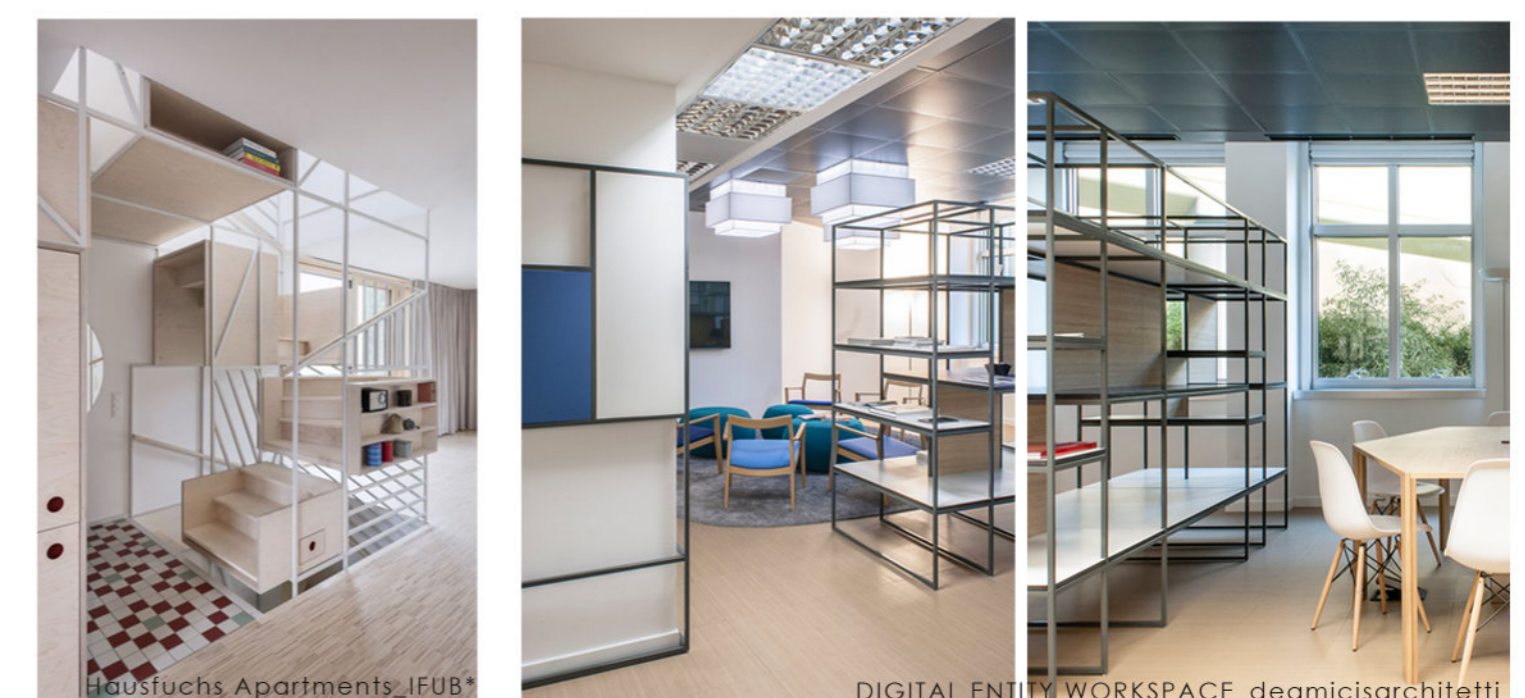
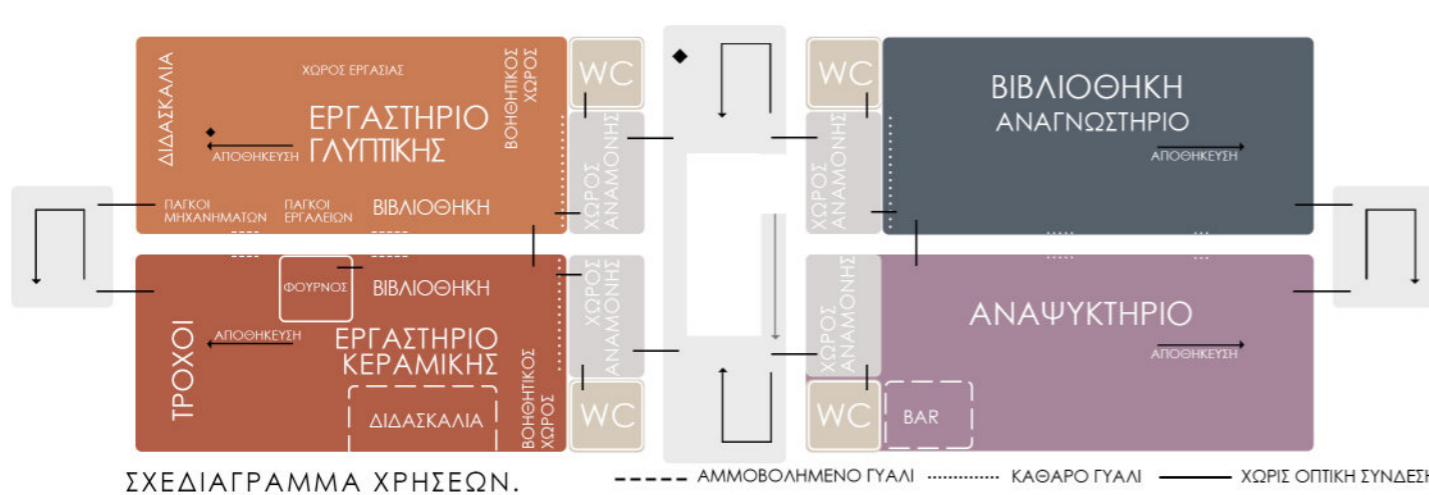
Το υπερυψωμένο ισόγειο, μετά την αφαίρεση των κρεβαταριών, μπορεί και συνδέεται με τον Α' όροφο. Για να επιτευχθεί η άμεση πρόσβαση, δημιουργήθηκαν αυτοφερόμενες μεταλλικές σκάλες σε κάθε αίθουσα. Η σκάλα σχεδιάστηκε με τρόπο έτσι ώστε να μπορέσει να συναρμολογηθεί στο κτήριο. Επιπλέον σχεδιάστηκε αυτοφερόμενη και συνδέεται σημειακά στη βάση της με την πλάκα του ορόφου. Ο σκελετός της δημιουργεί χώρο, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αποθήκευση ή για έκθεση αντικειμένων.

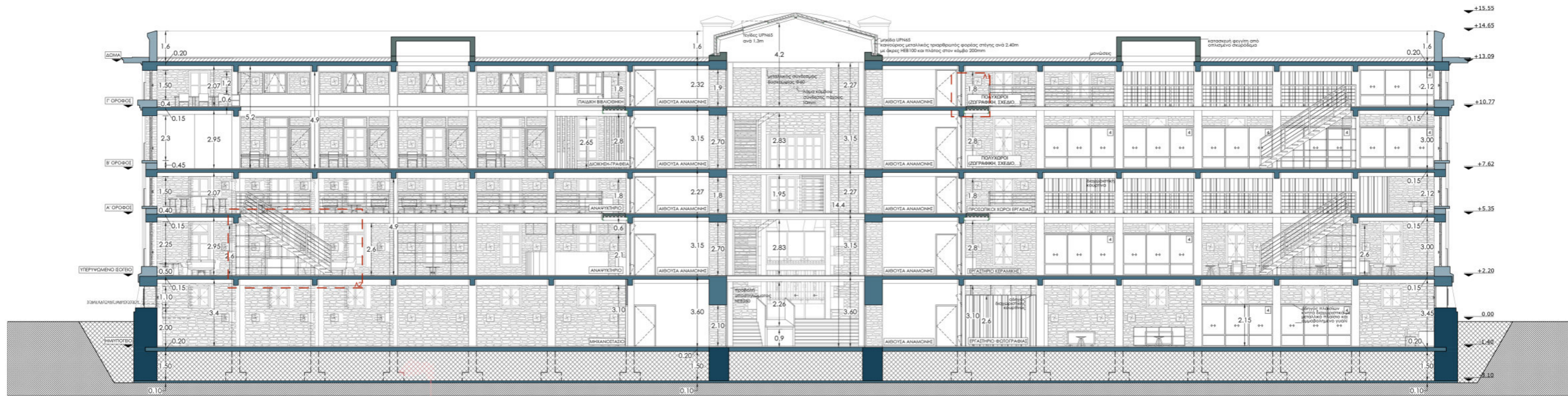
ΣΚΙΤΣΟ ΕΝΩΣΗΣ ΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΣΚΑΛΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΛΑΚΑ

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΚΑΛΑΣ ΑΙΘΟΥΣΩΝ ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

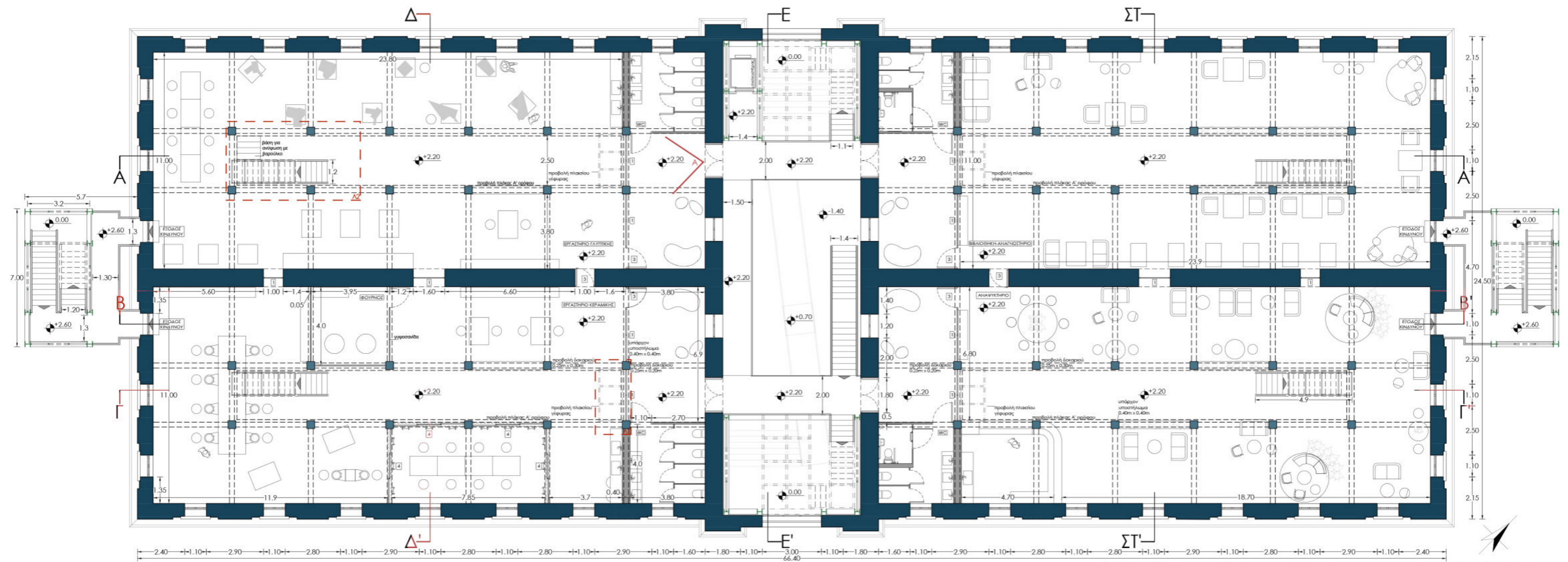
ΑΥΤΟΦΕΡΟΜΕΝΗ ΣΚΑΛΑ ΑΙΘΟΥΣΩΝ_ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ 2

Εικόνα 62, Εικόνες 63,64. Παραδείγματα χρήσης και αποθήκευσης στήριξης της σκάλας.

ΤΟΜΗ Γ-Γ'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΕΡΥΨΩΜΕΝΟΥ ΙΣΟΓΕΙΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΛΙΘΙΝΗ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ
- ΤΕΛΙΩΜΑ ΜΕ ΓΥΨΙΝΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
- ΓΥΦΟΣΑΝΙΔΑ
- ΝΕΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΟΜΕΣ
- ⊗ ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΣΗ
- ⊗ ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ
- ⊠ ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
- ⊠ ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ
- ⊠ ΠΟΡΤΑ ΜΕ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
- ⊠ ΚΙΝΗΤΑ ΔΙΑΧΩΡΗΤΙΚΑ ΜΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ

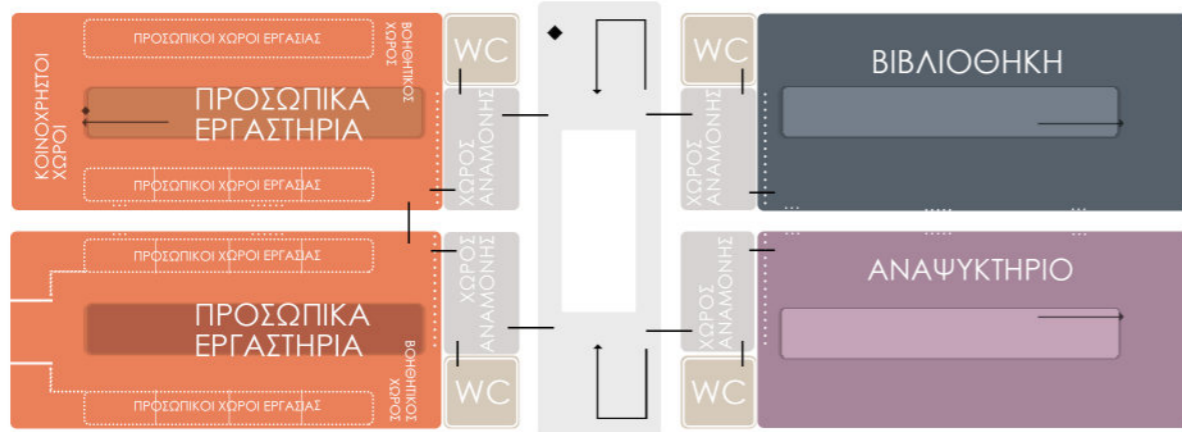
Κάτοψη Α' Ορόφου και Κατασκευή Γέφυρας.

Στον Α' όροφο τοποθετείται η Βιβλιοθήκη, το Αναψυκτήριο και δύο αίθουσες με Προσωπικά Εργαστήρια. Τα προσωπικά εργαστήρια είναι ατομικοί χώροι εργασίας που διαχωρίζονται από βιβλιοθήκες και χωροθετήθηκαν, έτσι ώστε να έχουν άμεση πρόσβαση με τα εργαλεία των κάτω ορόφων.

Στους ορόφους που υπήρχαν οι κρεβαταριές, σχεδιάστηκαν μεταλλικές γέφυρες για να διευκολύνουν την κίνηση στην αίθουσα. Το μεταλλικό πλαίσιο της γέφυρας στηρίζεται περιμετρικά στα δοκάρια της κάτω αίθουσας.

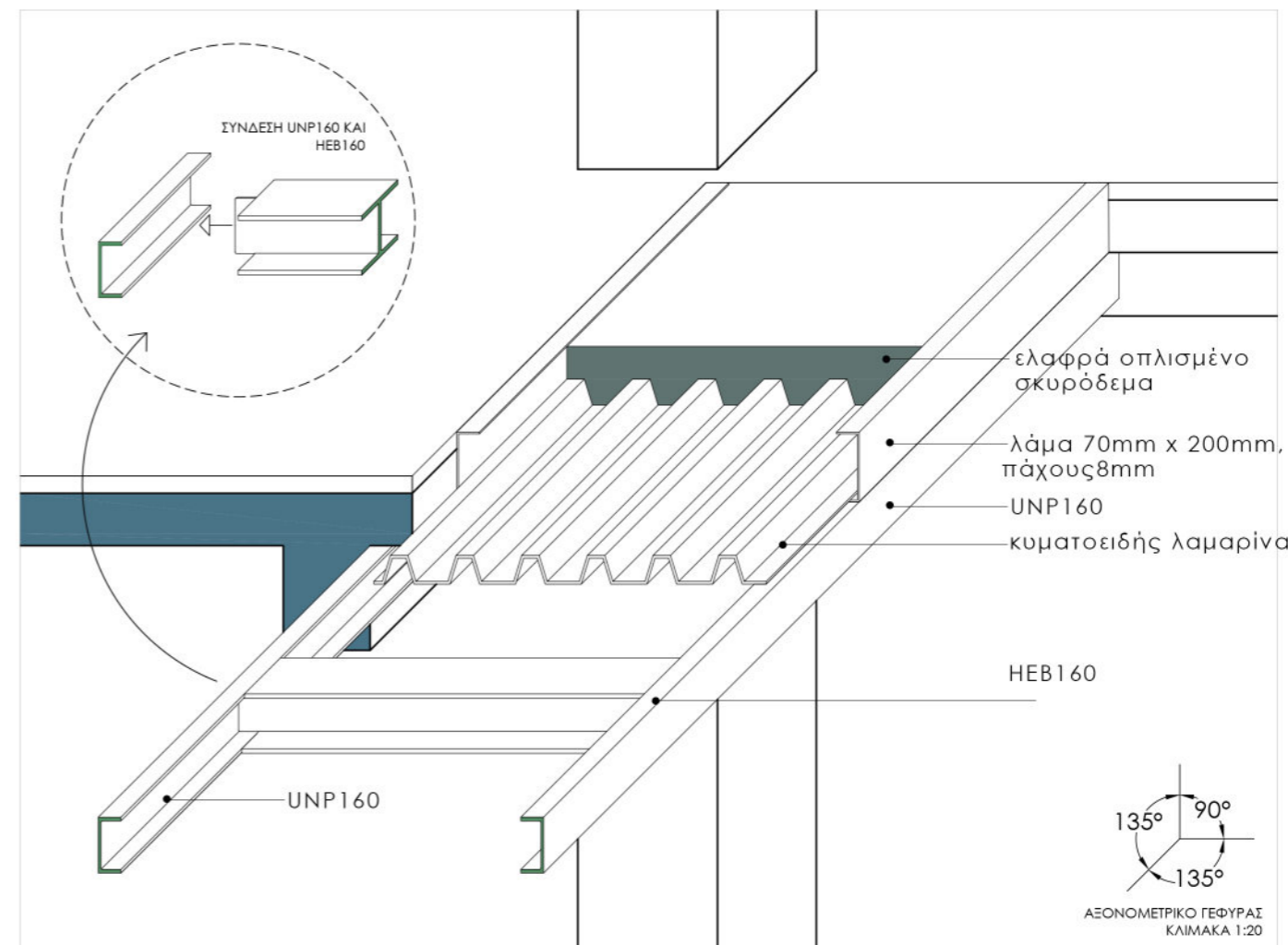
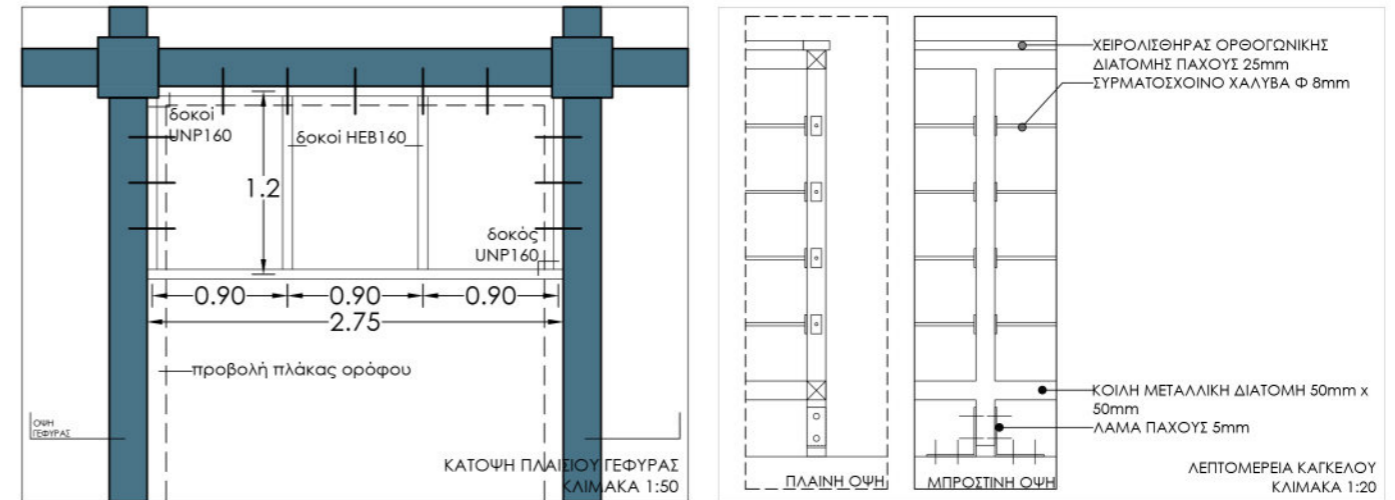
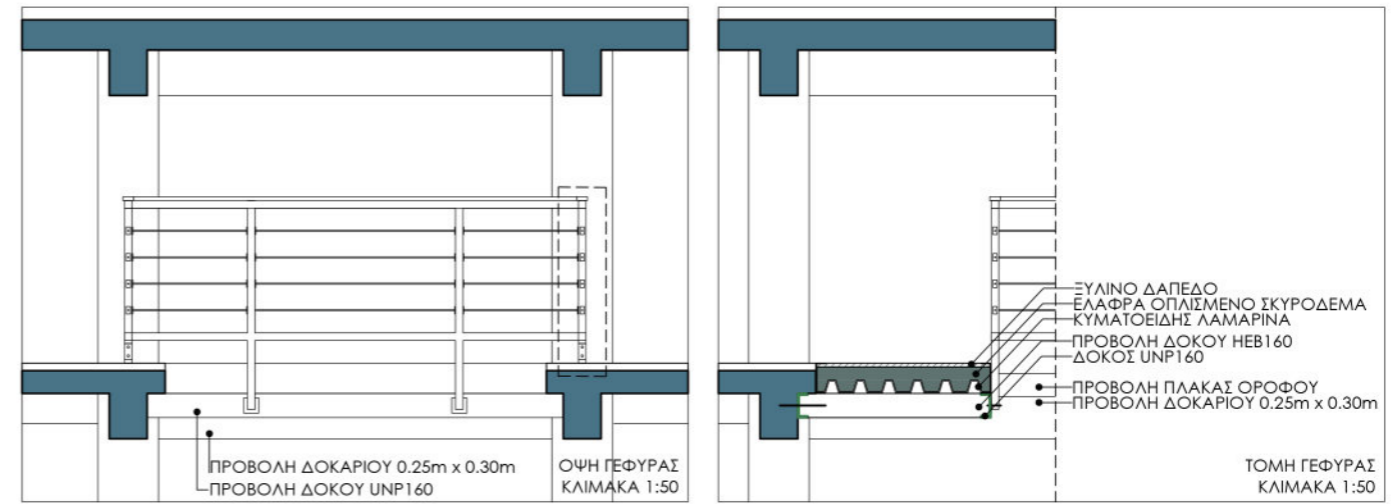

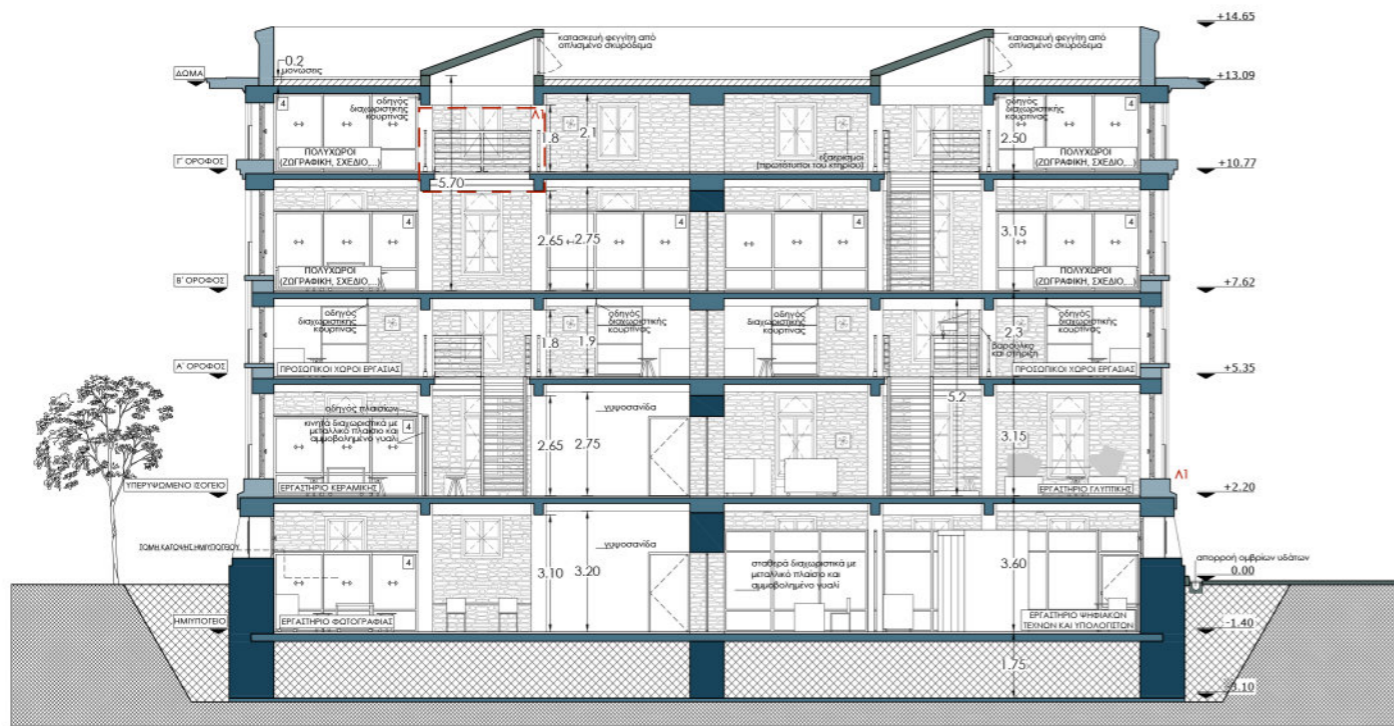
Α. ΑΠΟΨΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΓΛΥΠΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΝΑΜΟΝΗΣ

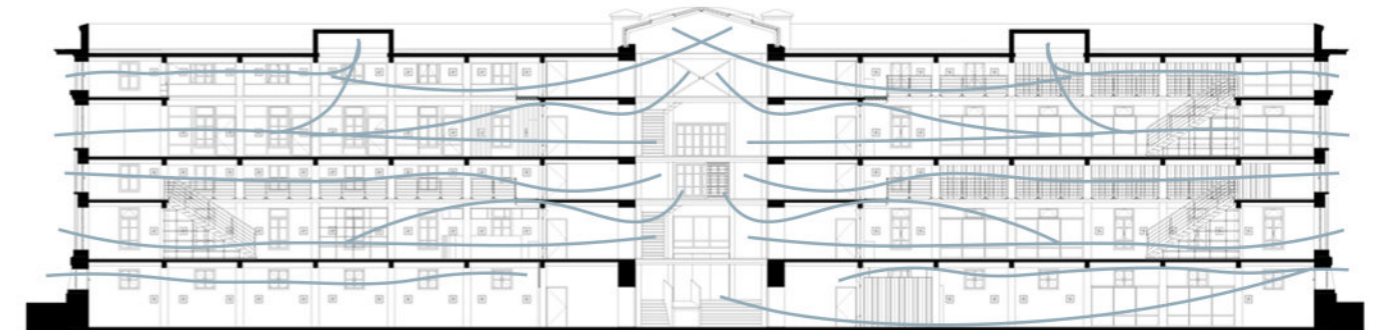
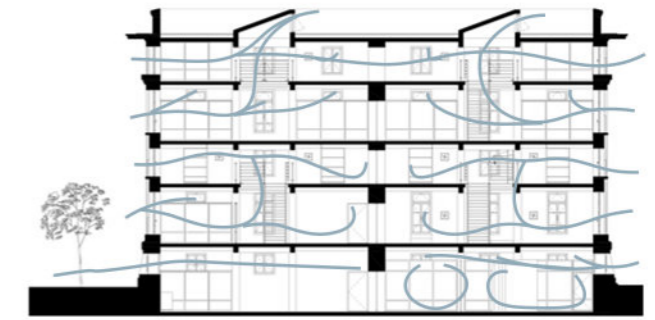
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ

----- ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ ——— ΧΩΡΙΣ ΟΠΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

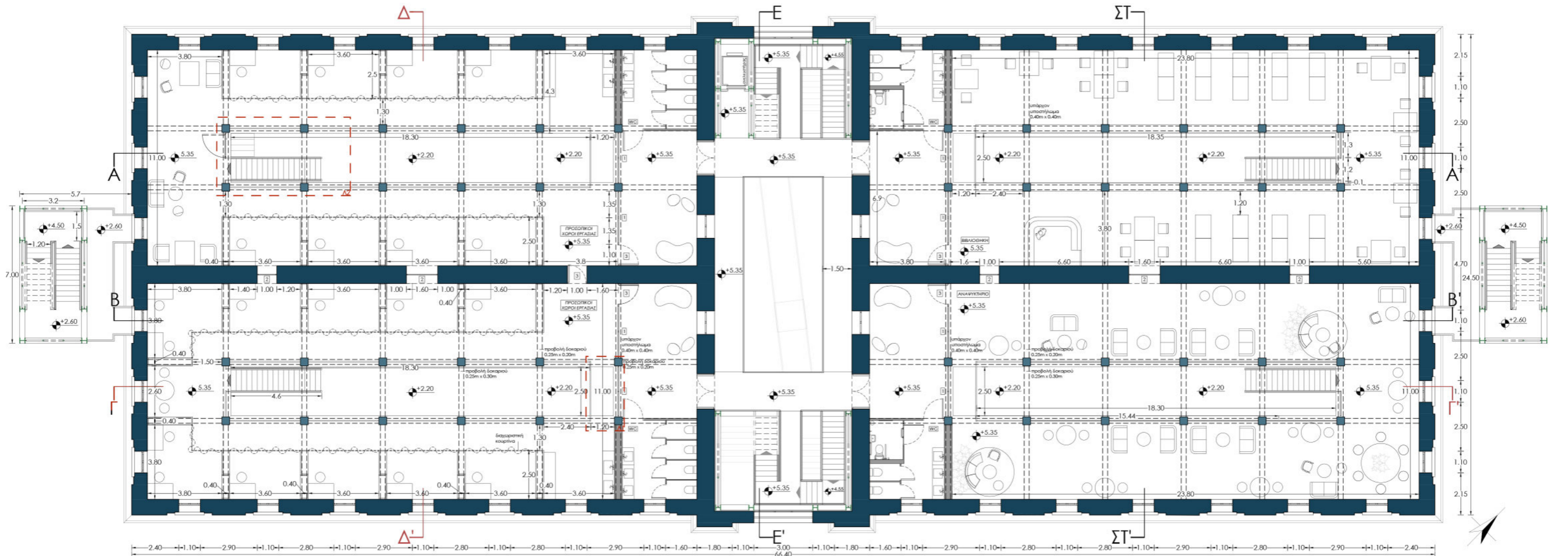

ΤΟΜΗ Δ-Δ' _ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΕΡΙΣΜΟΥ ΤΟΜΩΝ

ΚΑΤΟΨΗ Α' ΟΡΟΦΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- ΛΙΘΙΝΗ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ
- ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
- ΤΕΛΕΙΩΜΑ ΜΕ ΓΥΨΙΝΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
- ΓΥΦΟΣΑΝΙΔΑ
- ΝΕΟΣ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
- ΝΕΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΟΜΕΣ
- ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΣΗ
- ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ

- ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
- ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ
- ΠΟΡΤΑ ΜΕ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
- ΚΙΝΗΤΑ ΔΙΑΧΩΡΗΤΙΚΑ ΜΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ

Κάτοψη Β' Ορόφου.

Στον Β' όροφο, τοποθετήθηκε η Βιβλιοθήκη-Αναγνώστηριο, ο χώρος Γραφείων του κτηρίου και δύο Πολυχώροι. Ο όροφος αυτός έχει πρόσβαση στην έξοδο κινδύνου.

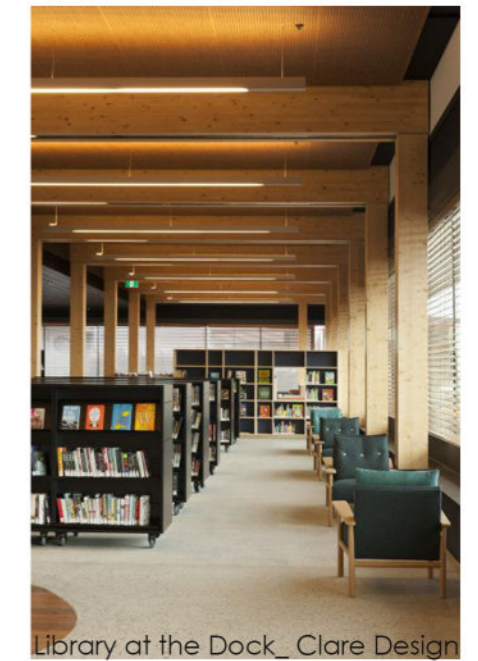
Οι πολυχώροι σχεδιάστηκαν για μαθήματα ή σεμινάρια και χωρίζονται μεταξύ τους με κινητά διαχωριστικά, έτσι ώστε, ανάλογα με τις χωρικές ανάγκες, να δημιουργείται η αντίστοιχη αίθουσα.

Η αίθουσα των γραφείων χωρίστηκε σε επιμέρους χώρους, για γραφεία, την αίθουσα συνεδριάσεων και ένα κουζινάκι – αποθηκευτικός χώρος.

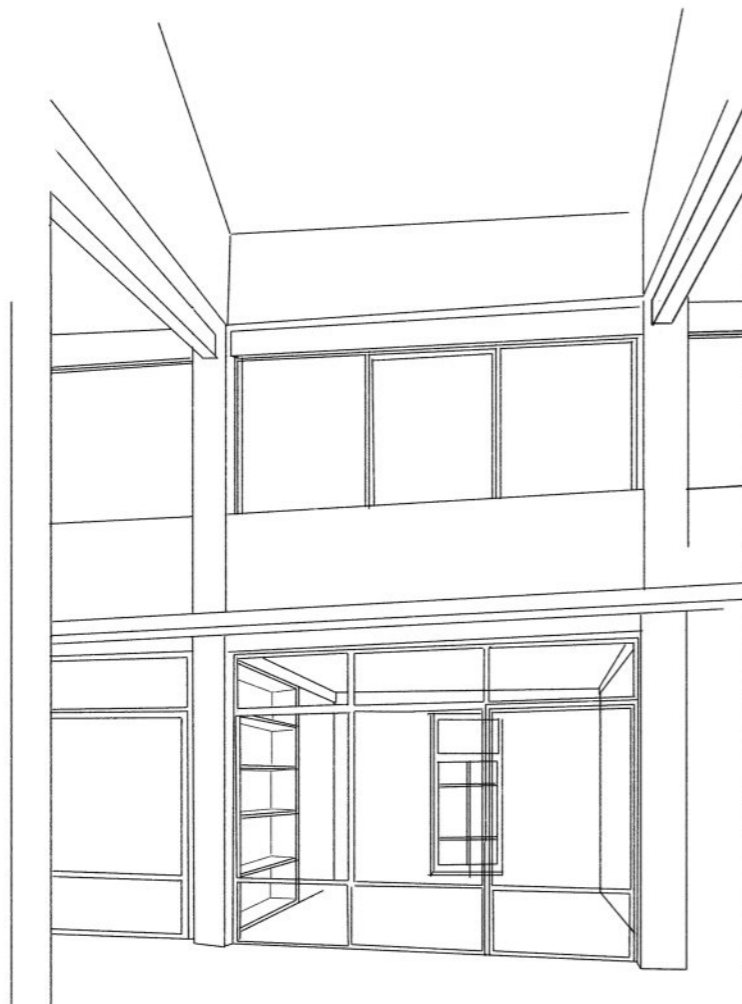
Sherazade Patchwork_Glas Italia

Εικόνα 65. Αναφορά κινητών διαχωριστικών και είδους γυαλιού.

Library at the Dock_Clare Design

Εικόνα 66. Αναφορά κινητών βιβλιοθηκών.

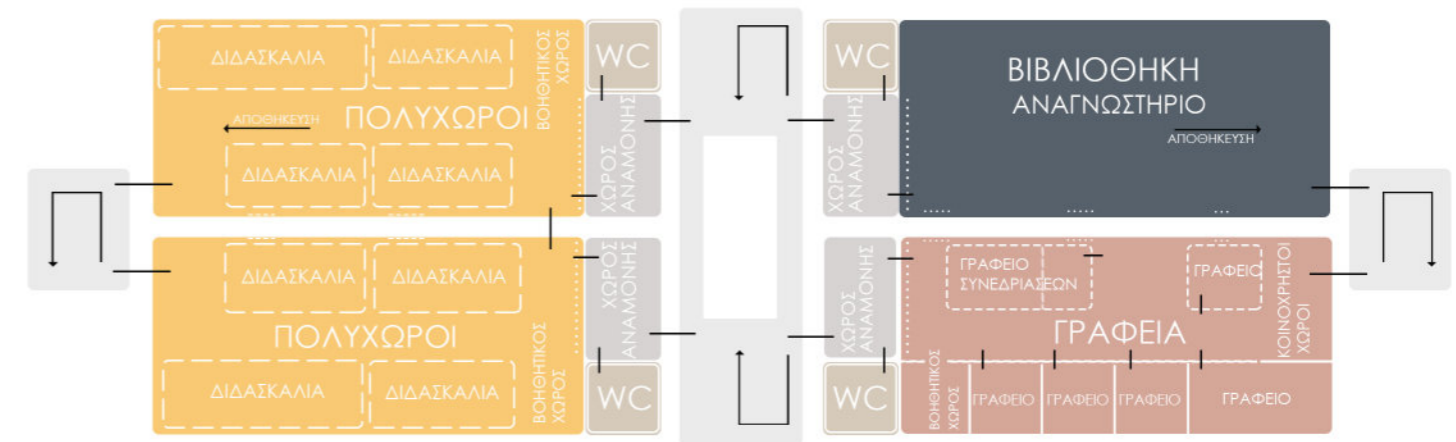

A. ΣΚΙΤΣΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΧΩΡΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ.

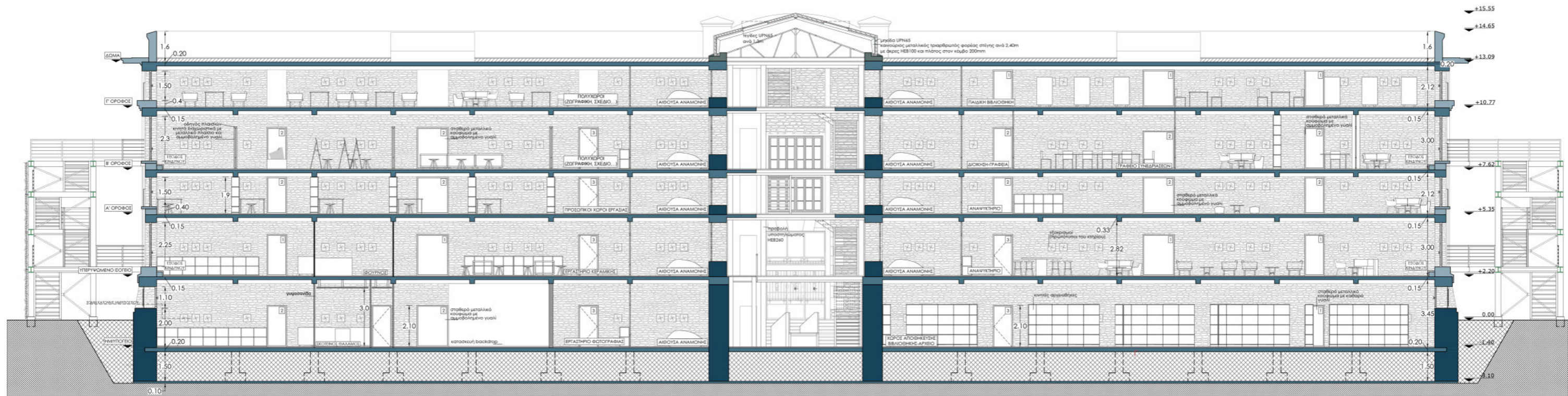
BresicWhitney Rosebery_Chenchow Little Architects

Εικόνα 67. Αναφορά διαχωριστικής κουρτίνας.

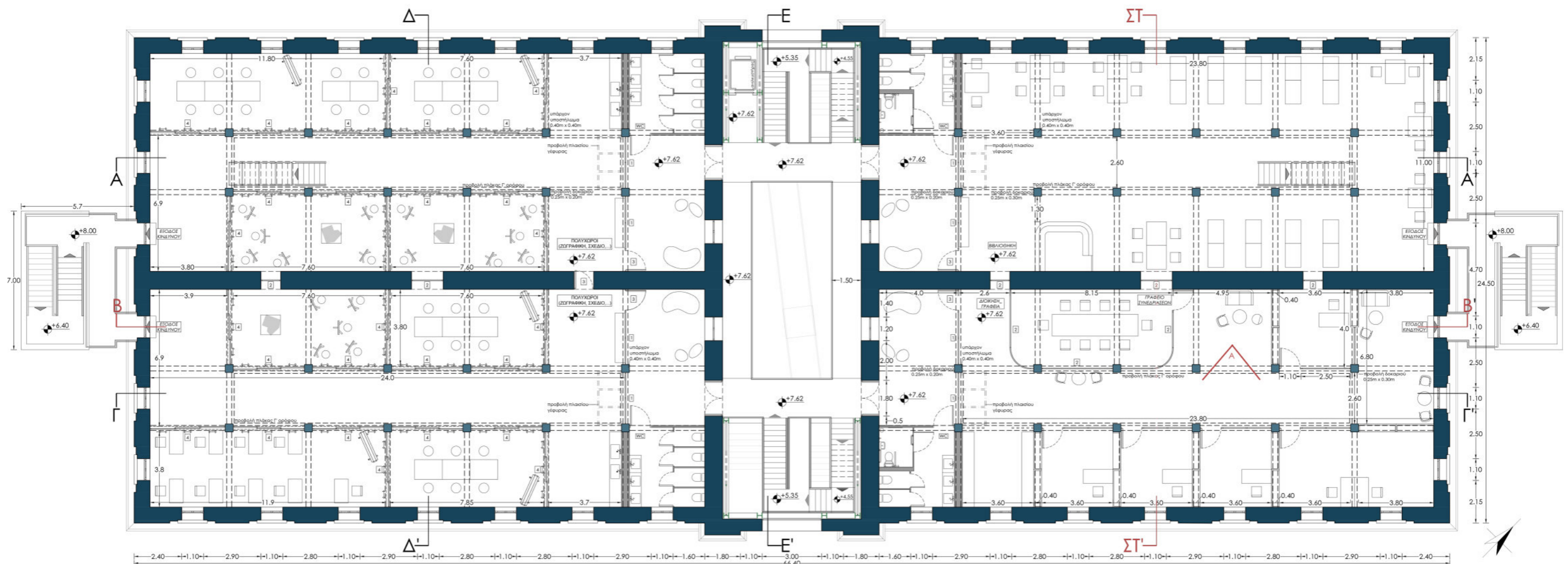

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ

----- ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ ----- ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ ——— ΧΩΡΟΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ

ΤΟΜΗ Β-Β'_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΚΑΤΟΨΗ Β' ΟΡΟΦΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

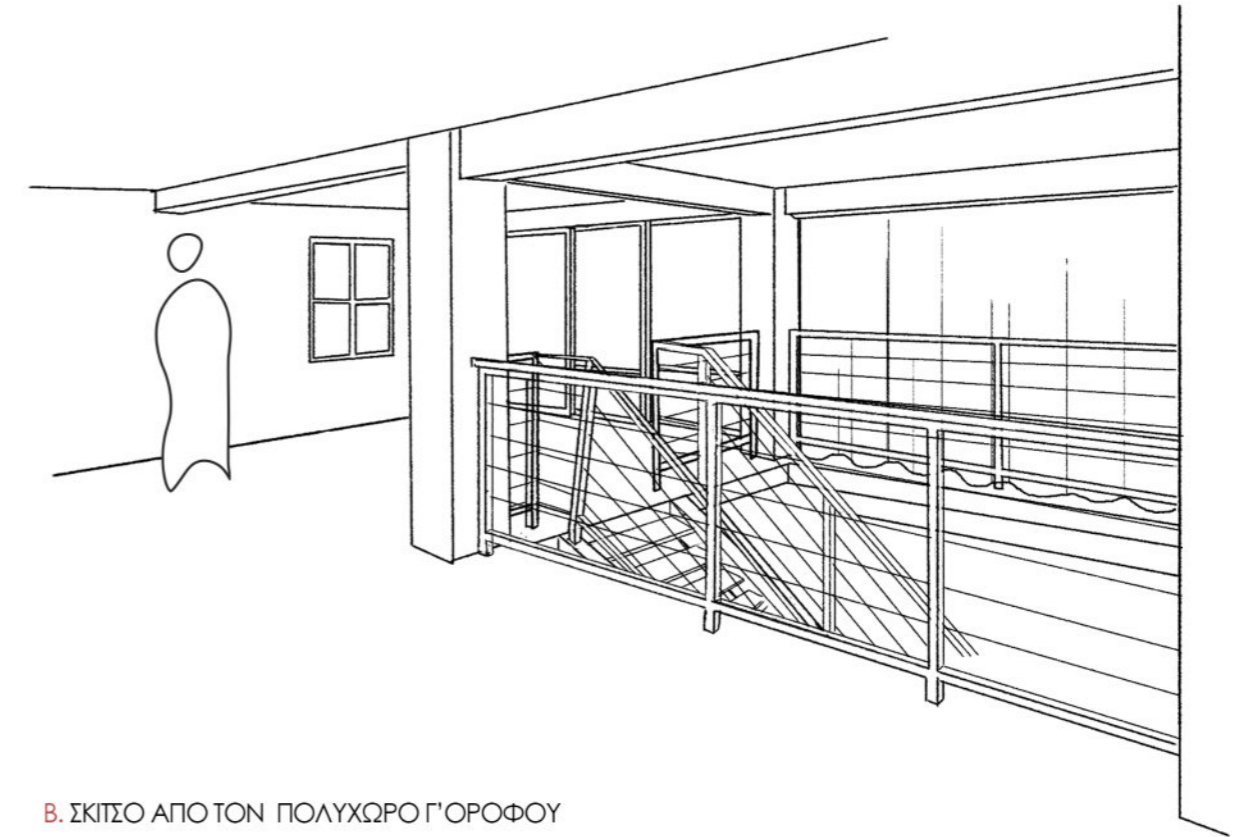
- ΥΠΟΜΝΗΜΑ
- ΛΙΘΙΝΗ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ
 - ΤΕΛΕΙΩΜΑ ΜΕ ΓΥΨΙΝΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
 - ΓΥΦΟΣΑΝΙΔΑ
 - ΝΕΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΟΜΕΣ
 - ⊗ ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΣΗ
 - ⊗ ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ
 - ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
 - ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ
 - ΠΟΡΤΑ ΜΕ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
 - ΚΙΝΗΤΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ

Κάτοψη Γ' Ορόφου.

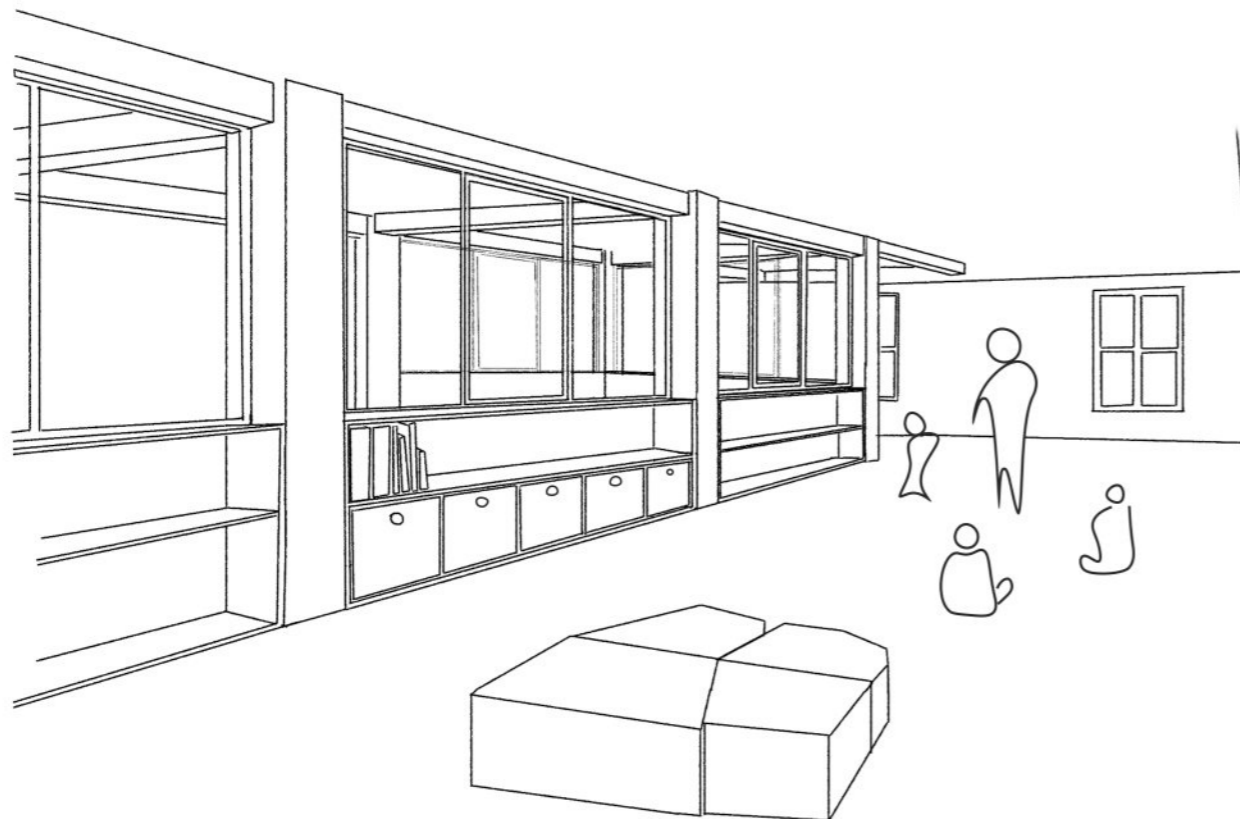
Στον Γ' όροφο τοποθετήθηκε η Βιβλιοθήκη, η Παιδική Βιβλιοθήκη και δύο Αίθουσες Πολυχώρων. Οι αίθουσες πολυχώρων, έχουν υποχώρους με κινητά διαχωριστικά, ενώνονται άμεσα μεταξύ τους μέσω των ανοιγμάτων της μεσοτοιχίας και δημιουργείται περισσότερος κοινόχρηστος χώρος. Κάθε αίθουσα του τελευταίου ορόφου έχει και έναν κεντρικό φεγγίτη με μηχανικά ανοιγόμενα παράθυρα.

Όπως φαίνεται και στα σχέδια, εδώ υπάρχει πρόσβαση στις αίθουσες με σκάλα μόνο στις δύο από τις τέσσερις. Οι σκάλες τοποθετήθηκαν συμμετρικά για την καλύτερη διανομή των δυνάμεων. Αυτό συνέβη καθώς υπήρχε πρόθεση διαχωρισμού των χρήσεων. Η σύνδεση των Γραφείων με την Παιδική Βιβλιοθήκη δεν ήταν επιθυμητή και η μία Αίθουσα Πολυχώρου έχει τη δυνατότητα να απομονωθεί και να γίνει μελλοντικά επέκταση της Βιβλιοθήκης, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο.

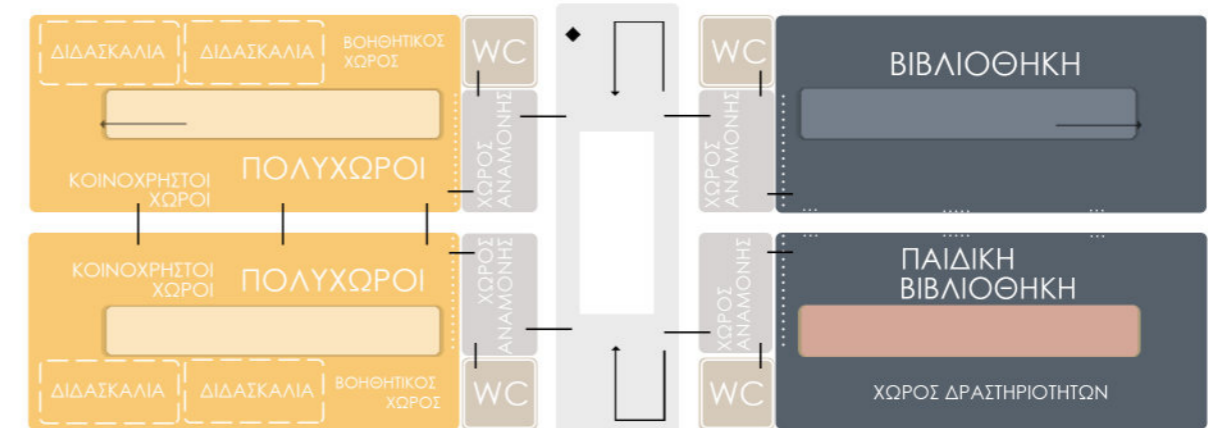
Όπως παρουσιάστηκε και στις προηγούμενες σελίδες, μελετήθηκε επίσης η ροή του αέρα στο κτήριο. Τα σταθερά διαχωριστικά που τοποθετήθηκαν, σχεδιάστηκαν έτσι ώστε να έχουν και ανοιγόμενα μέρη, όπου αυτό ήταν επιθυμητό, για τον καλύτερο φυσικό αερισμό στο κτήριο, όπως επίσης και οι νέες κατασκευές στο δώμα (φεγγίτες και στέγη).

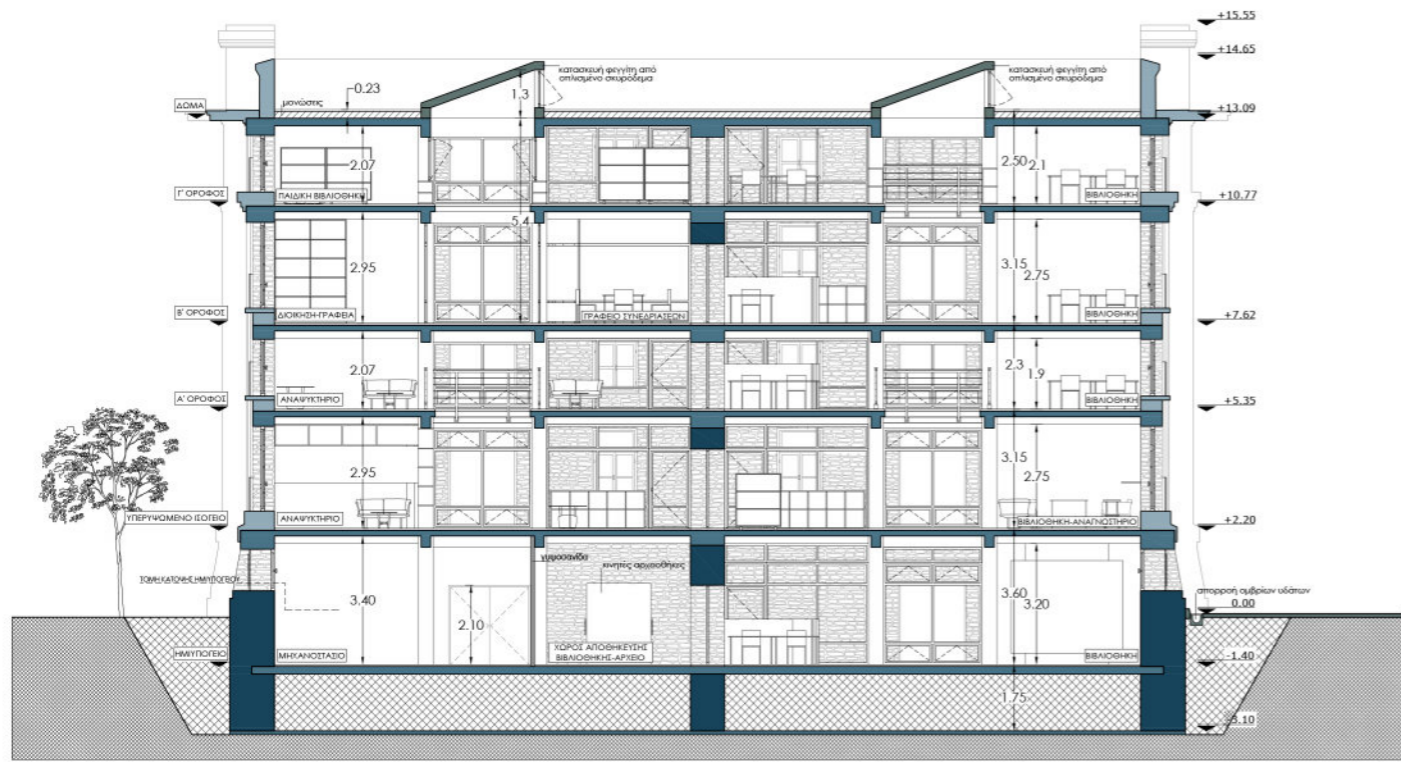
Β. ΣΚΙΤΣΟ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΥΧΩΡΟ Γ' ΟΡΟΦΟΥ

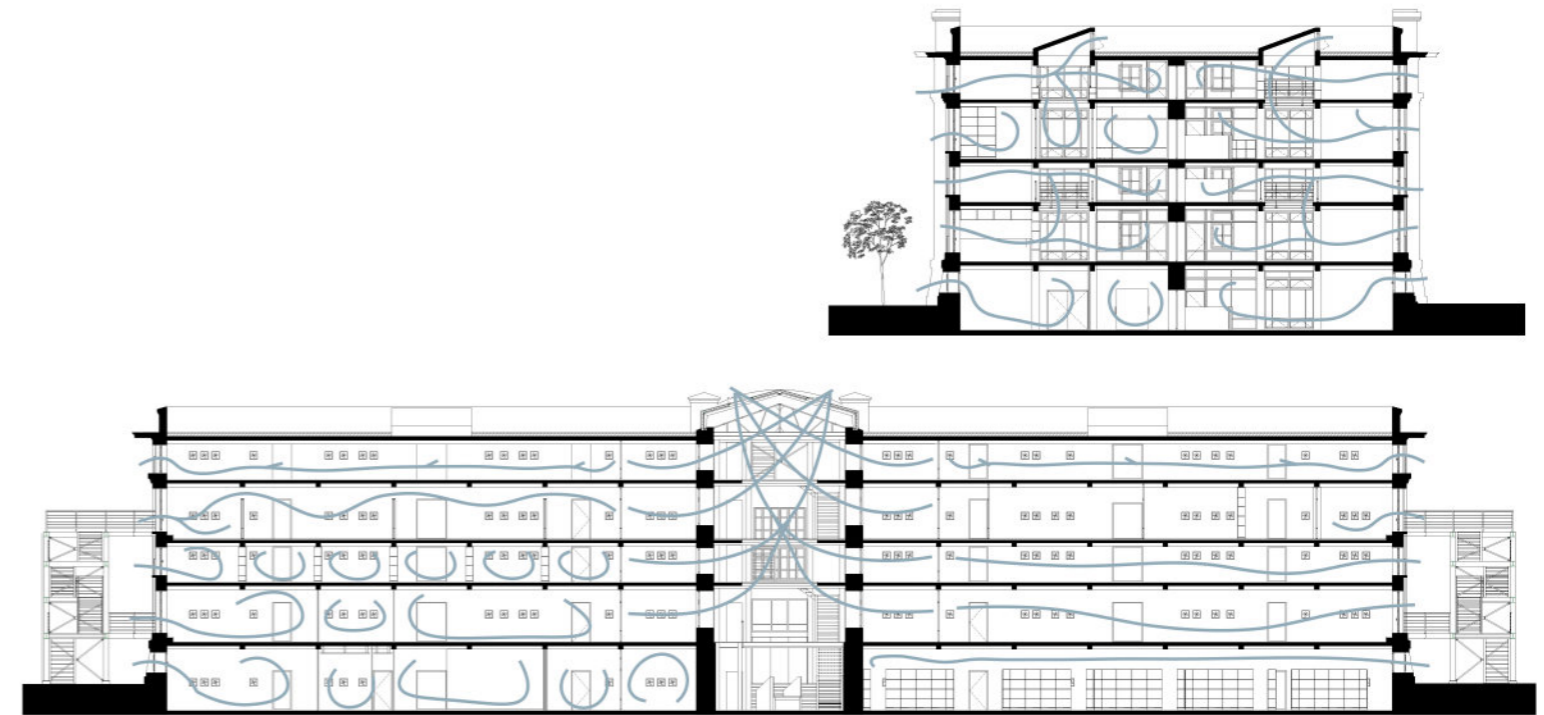
Γ. ΣΚΙΤΣΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

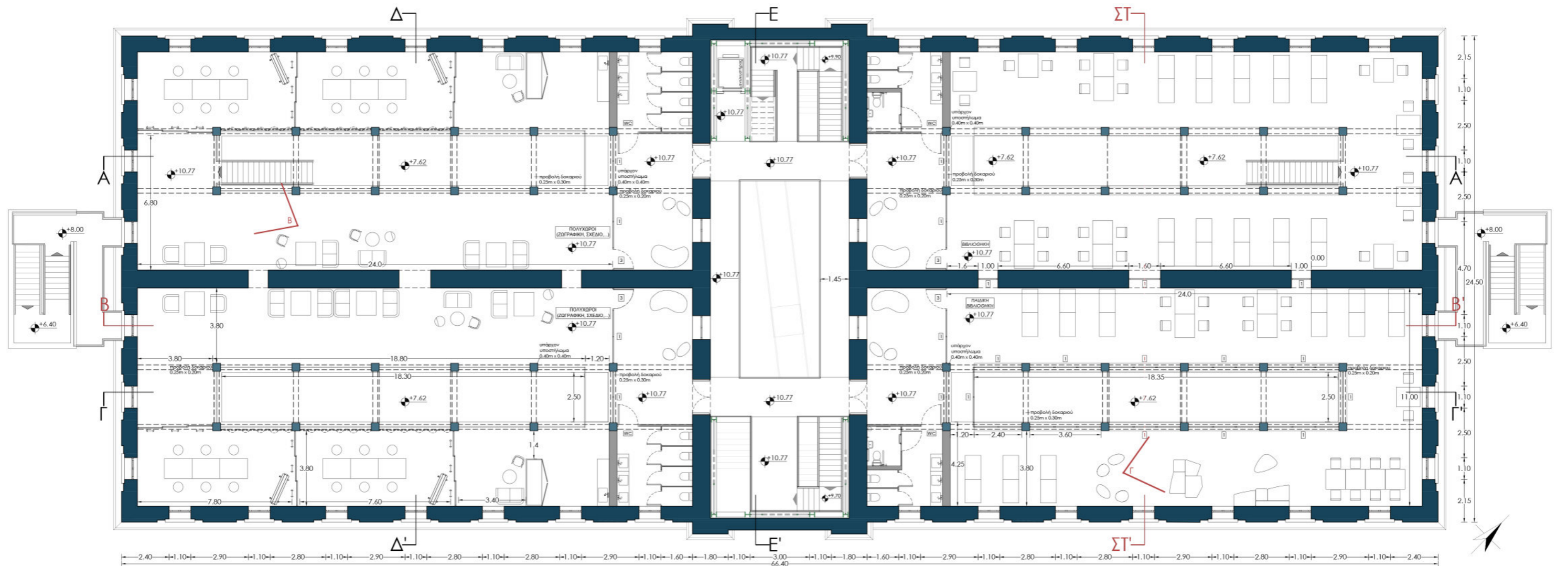
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΧΡΗΣΕΩΝ - - - - - ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ ----- ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ ——— ΧΩΡΙΣ ΟΠΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

ΤΟΜΗ ΣΤ-ΣΤ'_ ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΕΡΙΣΜΟΥ ΤΟΜΩΝ

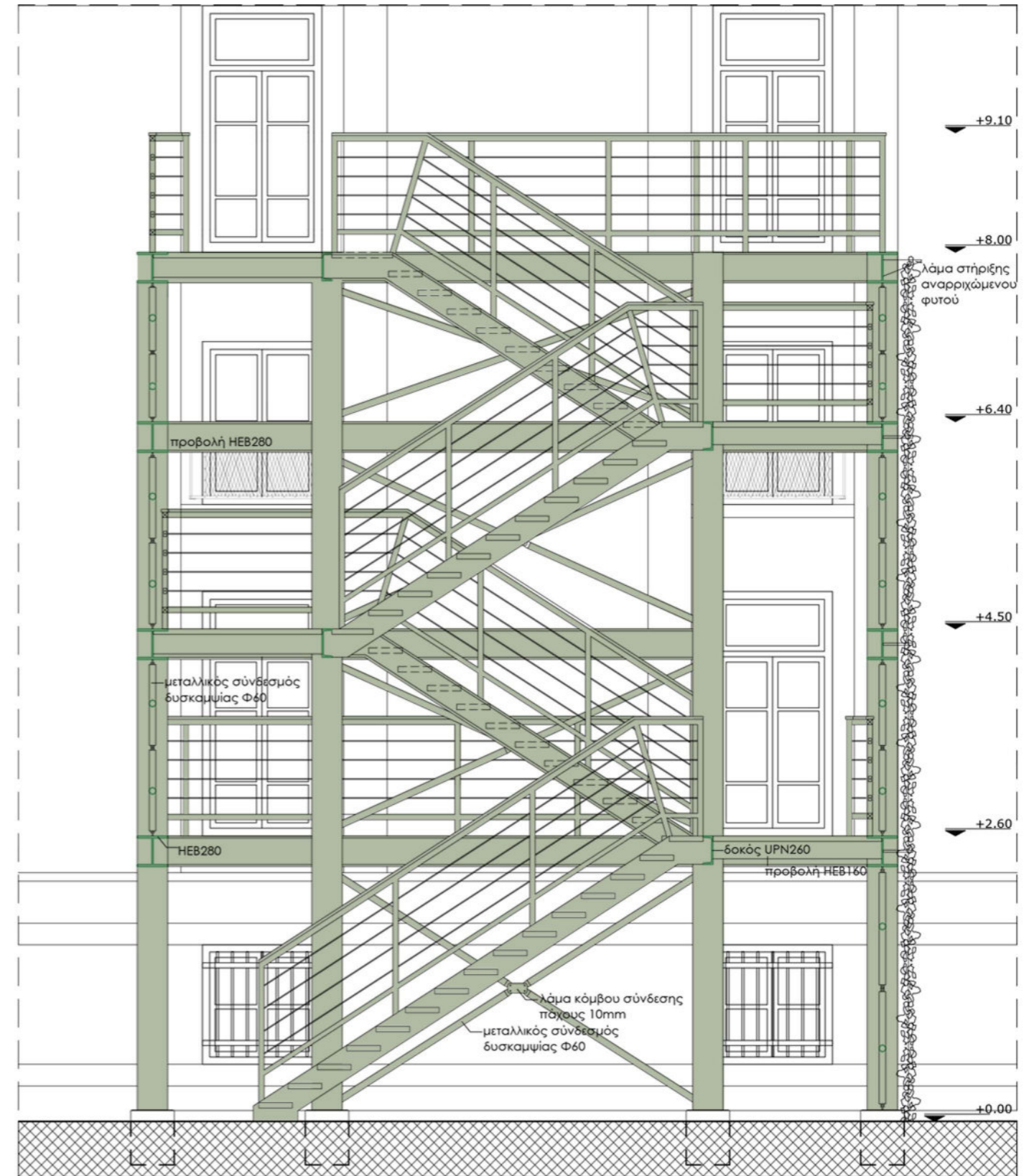
ΚΑΤΟΨΗ Γ' ΟΡΟΦΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ
- ΛΙΘΙΝΗ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ
 - ΤΕΛΕΙΩΜΑ ΜΕ ΓΥΨΙΝΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
 - ΓΥΦΟΣΑΝΙΔΑ
 - ΝΕΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΟΜΕΣ
 - ⊗ ΕΠΙΧΡΩΜΑΤΩΣΗ
 - ⊠ ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
 - ⊠ ΠΟΡΤΑ ΜΕ ΚΑΘΑΡΟ ΓΥΑΛΙ
 - ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
 - ΝΕΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
 - ⊙ ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ
 - ⊠ ΣΤΑΘΕΡΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΚΟΥΦΩΜΑ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ
 - ⊠ ΚΙΝΗΤΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΑ ΜΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗΜΕΝΟ ΓΥΑΛΙ

Έξοδος κινδύνου.

Οι έξοδοι κινδύνου είναι δύο μεταλλικές κατασκευές, στον εξωτερικό χώρο του κτηρίου. Τοποθετήθηκαν αντίστοιχα στις μικρές όψεις και σε σημείο, έτσι ώστε να μπορεί να υπάρχει πρόσβαση και από τις τέσσερις αίθουσες. Η πρόσβαση γίνεται από τις αίθουσες που έχουν παράθυρα με κατάλληλο ύψος για άμεση διαφυγή, δηλαδή, από τους ορόφους του υπερυψωμένου ισογείου και του γ' ορόφου, στους υπολοίπους ορόφους η έξοδος κινδύνου προβλέπεται από το κεντρικό κλιμακοστάσιο.

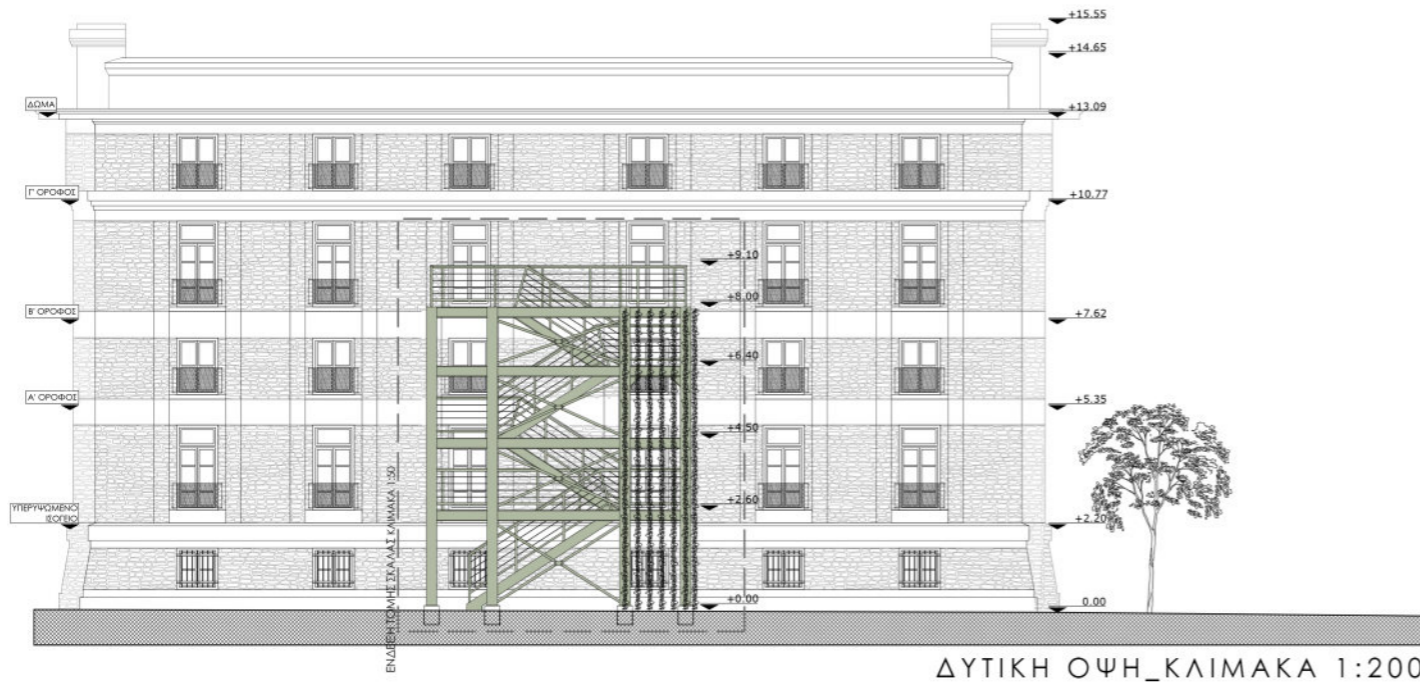
Κατασκευαστικά, ακολουθείται η λογική του κεντρικού κλιμακοστασίου σε ότι αφορά τη συνδεσμολογία, τη δυσκαμψία, αλλά και την πρόθεση να είναι αυτοφερόμενη κατασκευή με στηρίξεις θεμελίων και πουθενά πάνω στο κτήριο. Συνθετικά, η κίνηση γίνεται κεντρικά των μεταλλικών υποστυλωμάτων, ενώ η σύνδεση με τους ορόφους γίνεται με προβόλους. Στην κατασκευή που βλέπει νοτιοδυτικά, προβλέπεται και η τοποθέτηση αναρριχώμενου φυτού.

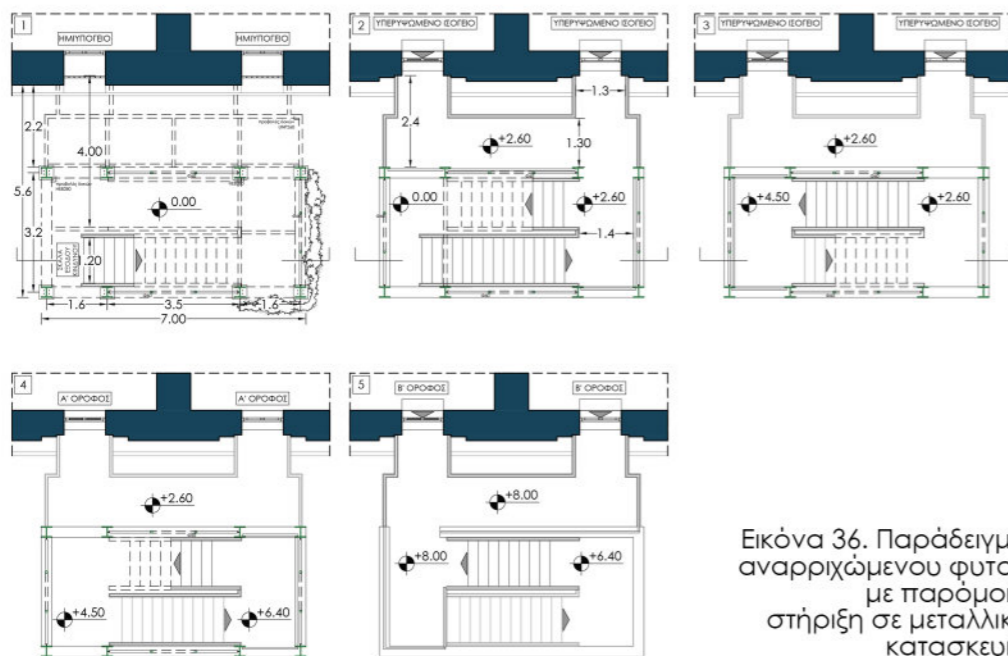
ΤΟΜΗ ΣΚΑΛΑΣ ΕΞΟΔΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

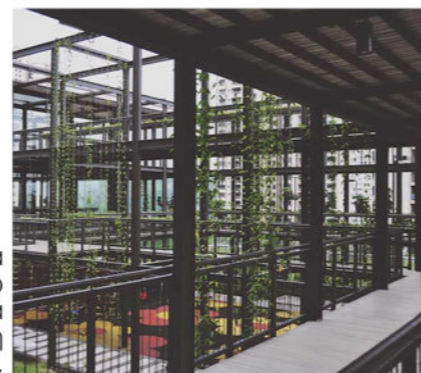
ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

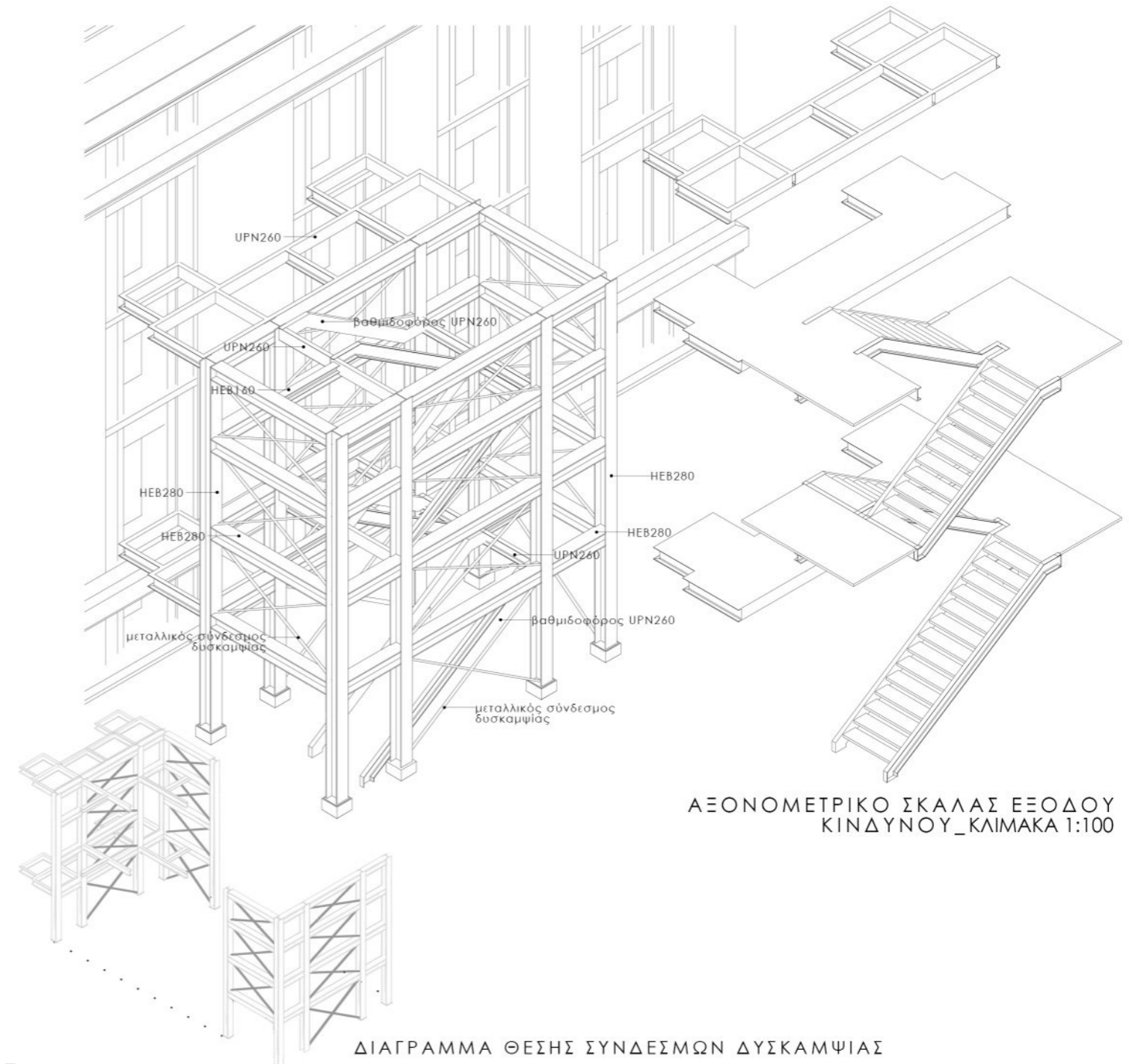
ΔΥΤΙΚΗ ΟΨΗ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

Εικόνα 36. Παράδειγμα αναρριχώμενου φυτού με παρόμοια στήριξη σε μεταλλική κατασκευή.

ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΣΚΑΛΑΣ ΕΞΟΔΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

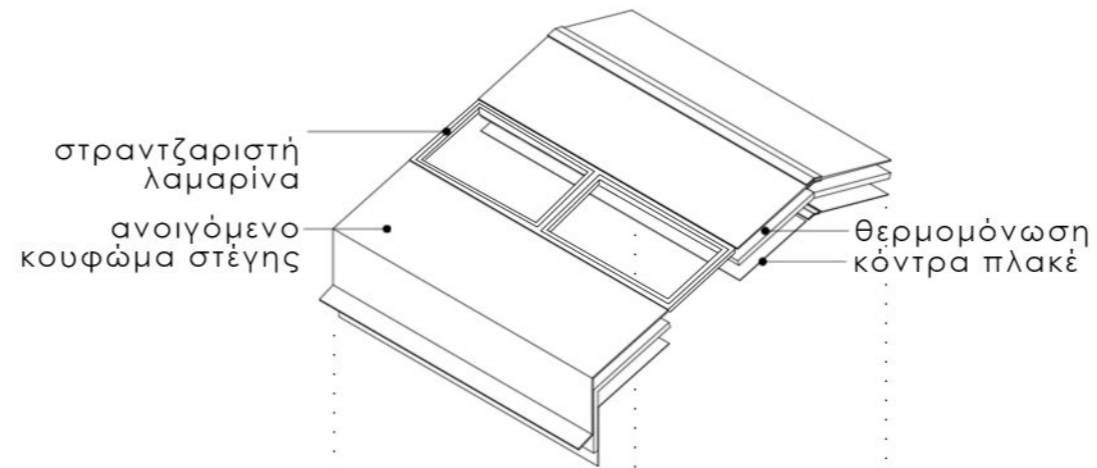
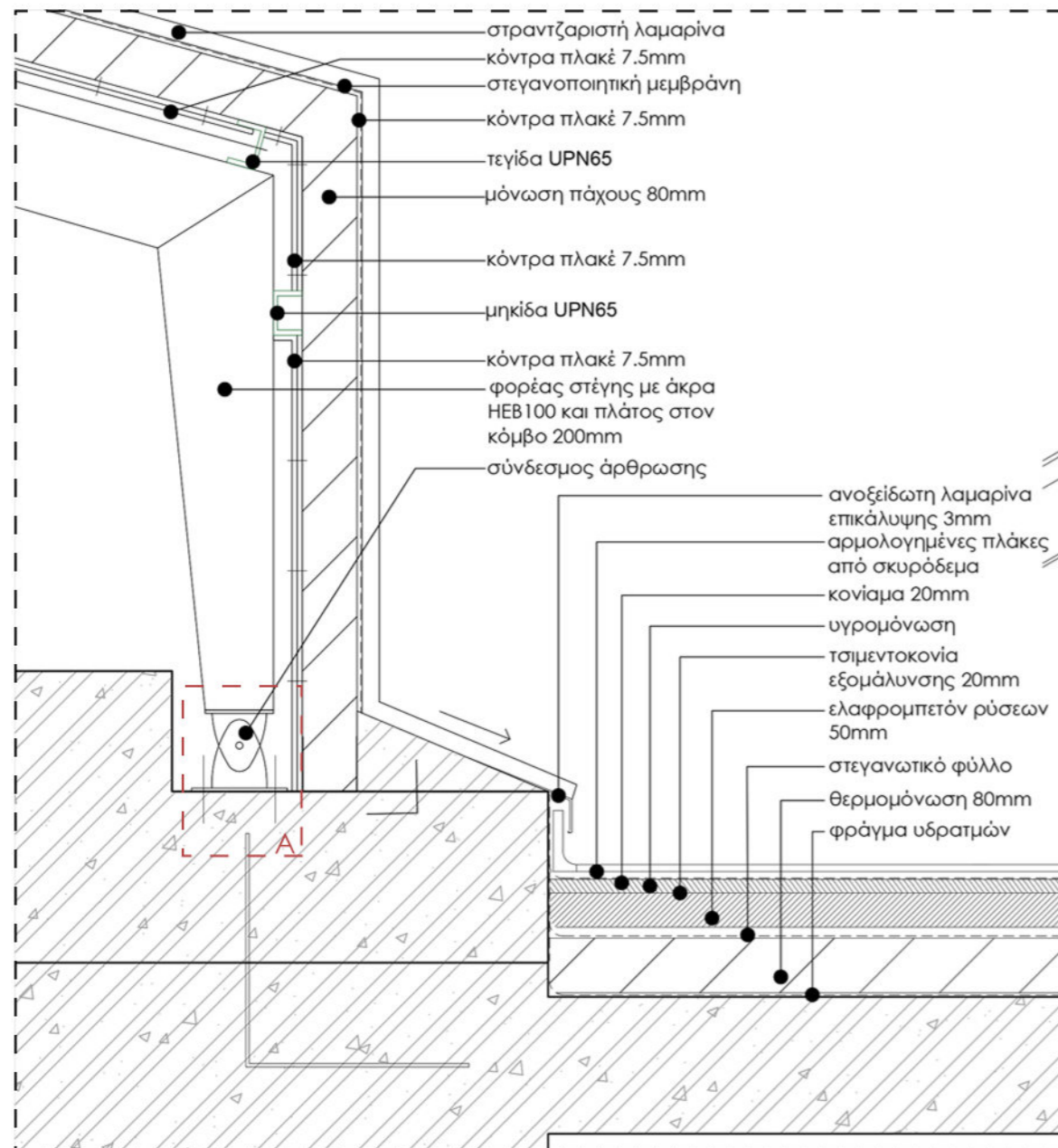

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ ΣΚΑΛΑΣ ΕΞΟΔΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

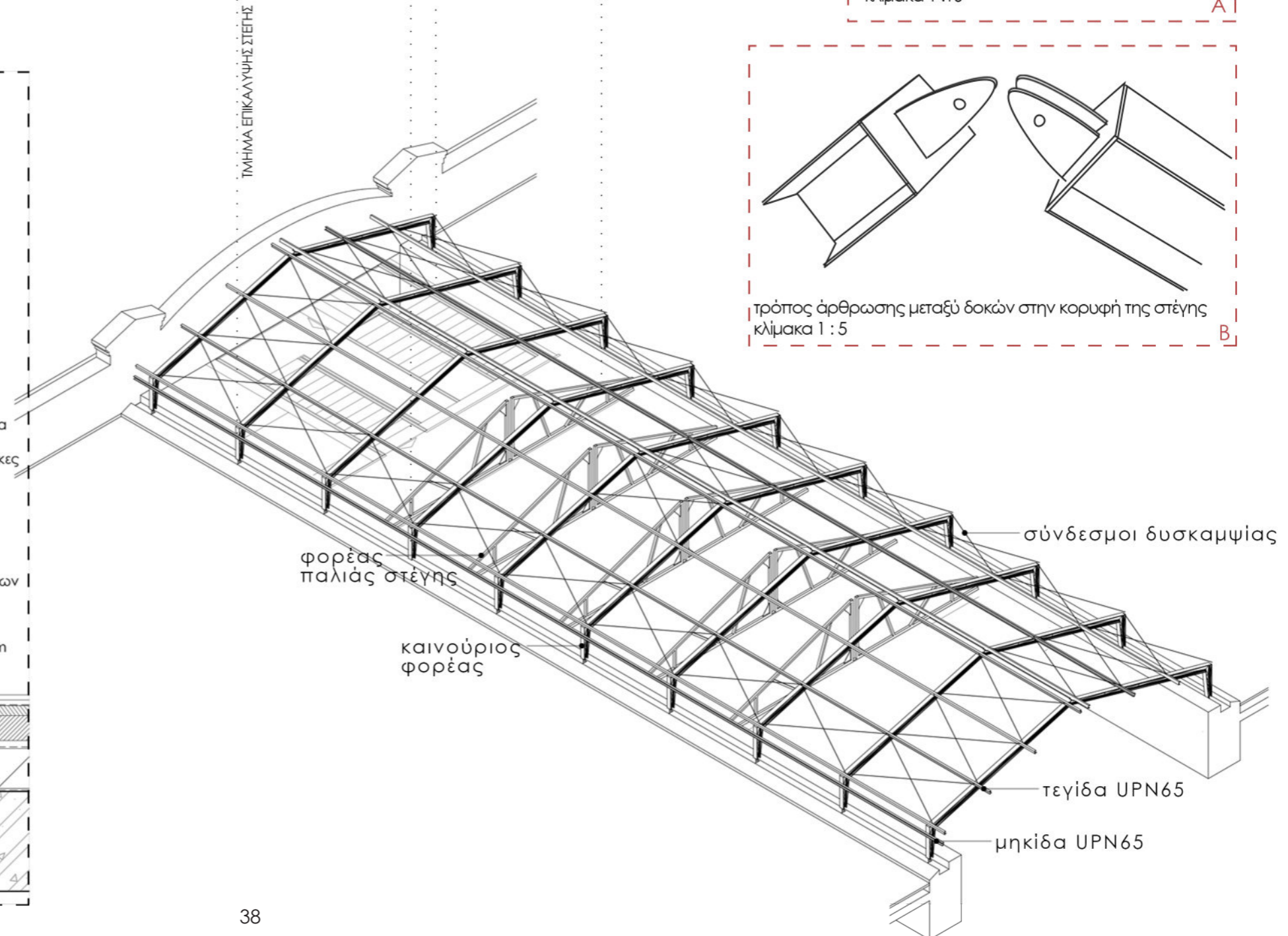
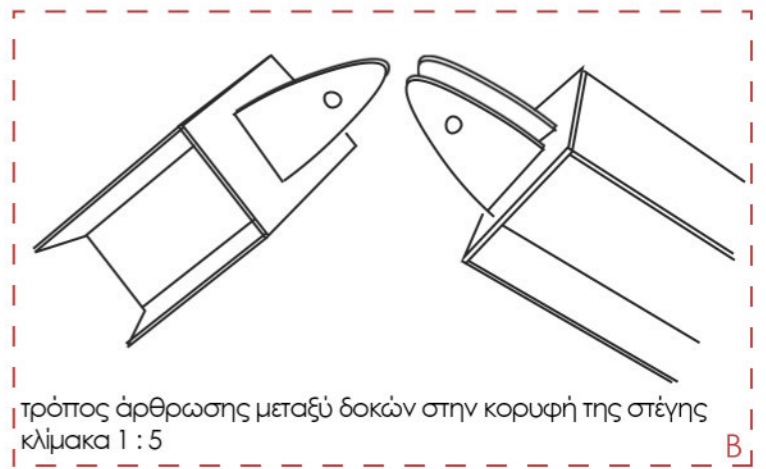
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΘΕΣΗΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΔΥΣΚΑΜΨΙΑΣ

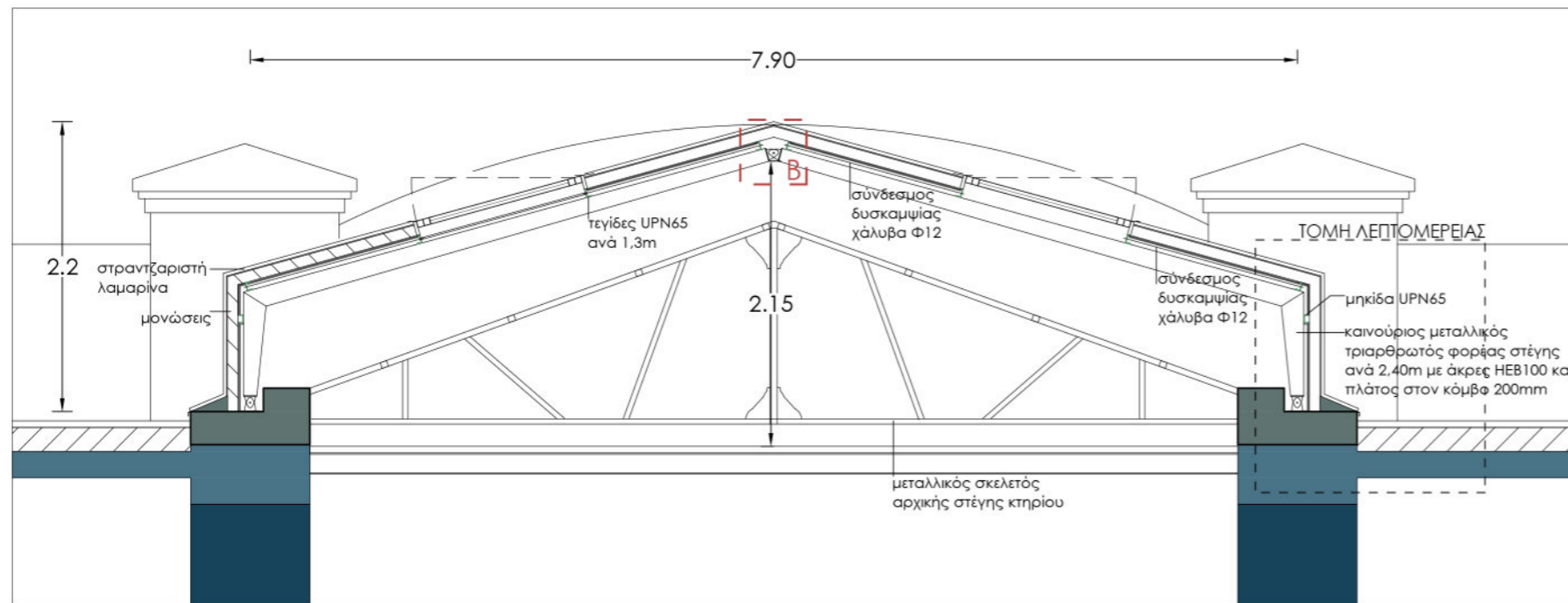
Μεταλλική Στέγη.

Η κάλυψη του κεντρικού τμήματος θα γίνεται με μία νέα μεταλλική στέγη. Η πρόθεση είναι, να δημιουργηθεί μία νέα βάση σκυροδέματος, στην οποία θα στηρίζεται ο παλιός φορέας ο οποίος διατηρείται χωρίς να φέρει βάρη. Πάνω σε αυτή τη βάση, θα έρθει να ακουμπήσει η νέα κατασκευή σε απόσταση από την παλιά. Η νέα στέγη αποτελείται από τριαρθρωτούς φορείς, ανά 2,4 μ. που ενώνονται μεταξύ τους με μηκίδες και τεγίδες ανά 1,3 μ. Επιπλέον τοποθετούνται σύνδεσμοι δυσκαμψίας ανά ζώνες. Η τελική κάλυψη γίνεται από στραντζαριστή λαμαρίνα και δημιουργούνται ζώνες από μηχανοκίνητα ανοιγόμενους φεγγίτες για τον φυσικό φωτισμό και αερισμό του κτηρίου.

τρόπος σύνδεσης άρθρωσης βάση-δοκός κλίμακα 1:10

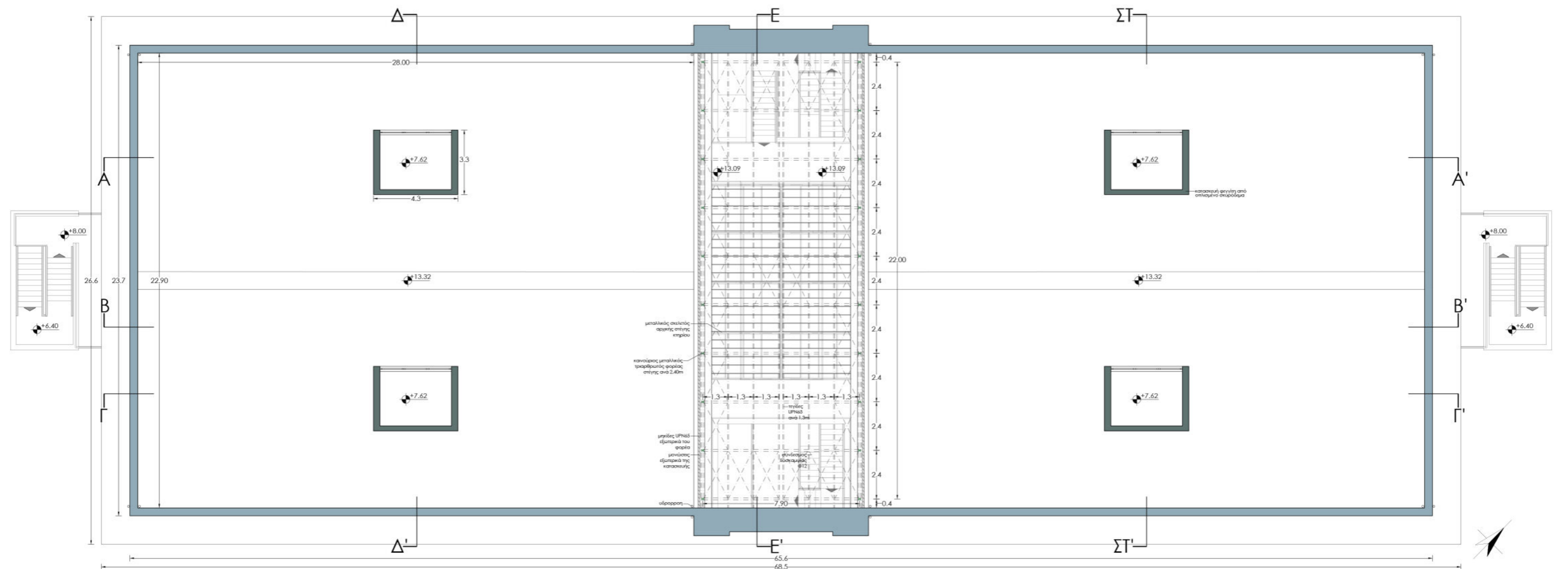

WDT-LOODS, VERDICK & VERDICK ARCHITECTEN
Εικόνα 69. Παράδειγμα συνδέσμων δυσκαμψίας σε οροφή.

OFFICE IN ZAO TOWN, UArchitects&associates
Εικόνες 70. παράδειγμα άρθρωσης στην ένωση των φορέων (από ξύλο).

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ_ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

- ΥΠΟΜΝΗΜΑ
- ΛΙΘΙΝΗ ΤΟΙΧΟΠΟΙΑ
 - ΤΕΛΕΙΩΜΑ ΜΕ ΓΥΨΙΝΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ
 - ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
 - ΓΥΨΟΣΑΝΙΔΑ
 - ΝΕΕΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΟΜΕΣ
 - ΝΕΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ
 - ⊗ ΕΠΙΧΩΜΑΤΩΣΗ
 - ⊗ ΤΟΜΗ ΕΔΑΦΟΥΣ

Βιβλιογραφία

GAIApedia contributors. (2013, Νοεμβρίου 1). *Καλλιέργεια καπνού*. Ανάκτηση από GAIApedia: http://www.gaiapedia.gr/gaiapedia/index.php/%CE%9ACE%B1CE%BBCE%BBCE%B9CE%AD%CF%81CE%B3CE%B5CE%B9CE%B1_%CE%BACE%B1CF%80CE%BDCE%BF%CF%8D

Αβούρη , Α., & Στραβοδήμου , Ε. (2016). *Διάλεξη: Αγρίνιο- Καβάλα. Δυο πόλεις, μια παράλληλη ιστορία. Οι καπναποθήκες*. Αθήνα: Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Σχολή Καλλιτεχνικών Σπουδών, Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων.

Αβούρη, Α., & Στραβοδήμου , Ε. (2016). *Πτυχιακή Εργασία: Επανάχρηση και μετατροπή της καπναποθήκης Παπαπέτρου σε πολυχώρο*. Αθήνα: Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Σχολή Καλλιτεχνικών Σπουδών, Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων.

Αγροτικός Συνεταιρισμός Ένωση Αγρινίου. (-). Ανάκτηση Ιανουαρίου 24, 2022, από <https://www.e-ea.gr/%ce%b1%ce%b9%cf%84%cf%89%ce%bb%ce%bf%ce%b1%ce%ba%ce%b1%cf%81%ce%bd%ce%b1%ce%bd%ce%af%ce%b1/%ce%b3%ce%b5%ce%bd%ce%b9%ce%ba%ce%b1-%cf%87%ce%b1%cf%81%ce%b1%ce%ba%cf%84%ce%b7%cf%81%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%b9%ce%ba%ce%b1/>

Ανδρικόπουλος, Ε. (2007). *Διατριβή: Η αρχιτεκτονική και η πολεοδομία του μεσοπολέμου στην πόλη του Αγρινίου*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. doi:10.12681/eadd/17027

Αποφάσεις Αριθμ. ΓΠ–191 Τροποποίηση της Απόφασης με αριθμό 11247/28.12.2012 (ΦΕΚ 3465/Β' /28.12.2012) και θέμα «Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού–Κατοικιών 2011 που αφορούν στο Μόνιμο Πληθυσμό της Χώρας». (20 Μαρτίου 2014). *ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ*(ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ Αρ. Φύλλου 698), σελ. 10707, 10708. Ανάκτηση από https://www.statistics.gr/documents/20181/1210503/FEK_monimos_rev.pdf/125204a0-726f-46fe-a141-302d9e7a38dc

Βικιλεξικό. (2021, Σεπτεμβρίου 21). Ανάκτηση Δεκεμβρίου 20, 2021, από Κασαμπάς: <https://el.wiktionary.org/w/index.php?title=κασαμπάς&oldid=5260638>

Βιομηχανικό Δελτίο Απογραφής. (2020, Ιανουαρίου 11). Ανάκτηση Αυγούστου 31, 2021, από Ομάδα ΒΙ.Δ.Α. Καταγραφή της Ελληνικής Βιομηχανικής Κληρονομιάς: https://vida-omada.blogspot.com/2020/01/blog-post_32.html

Βλαχάκου , Ζ. (2001). *Διάλεξη: Οι καπναποθήκες στην Κομοτηνή την Ξάνθη και την Καβάλα στα τέλη του 19ου αιώνα. Το παρόν και το μέλλον τους*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών.

Βουλή των Ελλήνων. (2018, Απριλίου 03). Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, Απάντηση στο έγγραφο: ΥΠΠΟΑ ΑΤΝΕΚΕ7358359. Ανάκτηση Αυγούστου 31, 2021, από <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/67715b2c-ec81-4f0c-ad6a-476a34d732bd/10668181.pdf>

Γαλατά, Έ. (2020). *Διπλωματική Εργασία: Αποθήκες αλλιώς : η άνθηση μετά το τέλος. Γεωπονική Σχολή στο Αγρίνιο*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Νικολάου Δ. , Σύμβουλος καθηγητής: Βασιλάτος Π.

Γκεσούλη , Α. (2010). *Διάλεξη: Η πολεοδομική εξέλιξη του Αγρινίου και ο ρόλος του καπνού στην ανάπτυξη της πόλης*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Κλαμπατσέα Ε.

Γκεσούλη, Α., & Κωστοπούλου , Α. (2011). *Διπλωματική Εργασία: Ανατρέποντας τη μη χρήση, μετασχηματισμός και επανένταξη αποθηκών καπνού Παπαπέτρου*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. Επιβλέποντες καθηγητές: Γυφτόπουλος Στ., Εφεισίου Ε. Σύμβουλος καθηγήτρια: Κλαμπατσέα Ε.

Διαρκής Κατάλογος των Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδος . (2003, Ιούνιος 24). Ανάκτηση Ιούλιος 18, 2021, από <http://listedmonuments.culture.gr/monument.php?code=107>

Ιστοσελίδα Δήμου Αγρινίου. (2018). Ανάκτηση από <https://agrinio.gov.gr/agrinio/index.php>

Κανέλλη, Μ. Ζ. (2014). *Μεταπτυχιακή Διατριβή: Καπναποθήκη Τσιμίνο στην Καβάλα*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού (Διατμηματικό ΠΜΣ). Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Αλεξοπούλου Α. . doi:10.26262/heal.auth.ir.136396

Μονιούδη-Γαβαλά, Δ. (2010). *Αγρίνιο: πολεοδομική εξέλιξη από την αναδημιουργία στην ακμή του μεσοπολέμου*,

1830-1940. Αγρίνιο: Έκδοση Δήμου Αγρινίου.

Μπάδα, Κ., & Αγγελή, Μ. (2007). *Οι Γυναίκες του Καπνού*. Πάτρα: Έρευνα Μελέτης για την υλοποίηση του έργου «Η Εικόνα της Μητέρας μεταξύ Παράδοσης και Σύγχρονης Εποχής», Πρόγραμμα Κοινωνικής Πρωτοβουλίας, INTERREG IIIA 2000-2006 ΕΛΛΑΔΑ-ΙΤΑΛΙΑ.

Νεραντζής, Ι. (-). *Το Βραχώρι (Αγρίνιο) στην περίοδο της Τουρκοκρατίας*. Ανάκτηση από Νέα Εποχή: <http://www.epoxi.gr/scriptum33a.htm>

Ο Ν. Φαρμάκης υπέγραψε την ένταξη αποκατάστασης και μετατροπής σε Διαχρονικό Μουσείο των παλαιών καπναποθηκών Παπαπέτρου στο Αγρίνιο, στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα 2014-2020. (2021, Ιούλιος 15). Ανάκτηση Αυγούστου 31, 2021, από Ιστοσελίδα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας: <https://www.pde.gov.gr/enimerosi/deltia-turou/item/15779-o-n-farmakis-yregrapse-tin-entaxi-arokatastasis-kai-metatropis-se-diachroniko-moyse%Ε2%80%A6>

Παπαγερασίμου Κληρονόμου, Τ. (2009). *Πεζόδρομοι - δίκτυο πεζοδρομήσεων και ρύθμιση κυκλοφορίας : περιοχή μελέτης Αγρίνιο*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. ΔΠΜΣ Αρχιτεκτονική και Σχεδιασμός του Χώρου / Κατεύθυνση Β' / Σπουδαστική Εργασία: 2009/76.

Παύλου, Ε. (2008). *Διπλωματική Εργασία: Μετατροπή Καπναποθήκης Παπαπέτρου σε Αρχαιολογικό Μουσείο Αιτωλοακαρνανίας και Πολιτιστικό Κέντρο Αγρινίου*. Βόλος: Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών Αγρινίου. (2021).

Χονδρός, Κ. (2021, Φεβρουαρίου 16). *Καπναποθήκες Παπαπέτρου : Έτσι θα είναι το Διαχρονικό Μουσείο της Αιτωλοακαρνανίας*. Ανάκτηση Αυγούστου 31, 2021, από Εφημερίδα Συνείδηση: <https://sinidisi.gr/καρναροθikes-ραραpetroy-tha-to-diachroniko-moyseio-tis-aitoloakarnanias/>

Πηγές Εικόνων -Κολλάζ

Σελ. 3

Κολλάζ 1. Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία. Πηγές:

Γραμματόσημα: Ταξινόμηση των φύλλων του καπνού, Καλλιέργεια καπνού, σχεδιάστηκαν από τον Α. Τάσσο και τυπώθηκαν τον Σεπτέμβριο του 1966. Ανάκτηση από: <<https://stamps-gr.blogspot.com/2014/05/1966.html>>

Φωτογραφία: Μόνιμη επιτροπή Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και Αρχιτεκτονικού Παρεμβatismού. (Νοέμβριος 2017). *Γνωμοδότηση για τον χαρακτηρισμό του Καπνικού Σταθμός Έρευνας Αγρινίου ως διατηρητέου μνημείου*. Αγρίνιο. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Περιφερειακό Τμήμα Νομού Αιτωλοακαρνανίας. σελ.10. Ανάκτηση από ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας: <<https://www.teeait.gr/wp-content/uploads/2017/12/%CE%9A%CE%91%CE%A0%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%A3-%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%98%CE%9C%CE%9F%CE%A3-%CE%95%CE%A1%CE%95%CE%A5%CE%9D%CE%91%CE%A3-%CE%91%CE%93%CE%A1%CE%99%CE%9D%CE%99%CE%9F%CE%A5-11%CE%BF%CF%82-2017-2.pdf>>

Φύλλο Καπνού. Ανάκτηση από Leaf Only: <<https://www.leafonly.com/cigarette-tobacco-leaf/tobacco-leaves/brightleaf-virginia-flue-cured-sweet>>

Σελ. 4

Εικόνα 1. Σιδηροδρομικός Σταθμός Αγρινίου. Πηγή: Αρχείο Συλλόγου Φίλων Σιδηροδρόμου Αθήνας.

Εικόνα 2. Λιμάνι Κρουονερίου. Φωτογράφος: Στέφανος Μαλικόπουλος. Ανάκτηση από Liza's Photographic Archive of Greece-Φωτογραφικά άλμπουμ της Ελλάδας: <<https://www.facebook.com/page/905505916194212/search/?q=%CE%B1%CE%B3%CF%81%CE%AF%CE%BD%CE%B9%CE%BF>>. Αρχική πηγή: Schönborn, Antzoulatos, N., Kneubühler, M., Kutelidis, D., & Weisser, J. (1997). Schmalspurbahnen in Griechenland : Peloponnes und Thessalien / Hans-Bernhard Schönborn ; unter Mitarb. von Markus Kneubühler, Dimitrios Kutelidis und Joachim Weisser ; [Photogr.: Nikolaos Antzoulatos ... et al.]. Edition Ergasias.

Εικόνα 3. Η κηδεία των Θεμιστοκλή Καρανικόλα και Βασιλικής Γεωργαντζέλη. Ανάκτηση από: <<https://paroksismos.squat.gr/?p=3378&fbclid=IwAR3qMqUz7NjcJGslcjF0QuKxtanXsvifuHRaliyKSXBNmN0L0vD6bPrx07U>>

Σελ. 7

Εικόνα 4. ΑΓΡΙΝΙΟΝ. Μερική άποψις. Ανάκτηση από StampCircuit, Public Auction 611 General Stamp Sale: <<https://www.stampcircuit.com/fr/stamp-Auction/karamitsos/8223672/lot-1554-greece-picture-postcards-central-greece-karamitsos-public>>

Εικόνα 5. Η σημερινή κατάσταση του Αρχοντικού Σωχωρίτη (19ος αιώνας). Πηγή φωτογραφίας: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία.

Εικόνα 6. AgrinioPress.(19 Σεπτεμβρίου 2022). «Καπναποθήκες Ηλίου» και εμβληματικά κτήρια Αγρινίου. Ανάκτηση από AgrinioPress: <<https://www.agriniopress.gr/karparothikes-ilioy-kai-emvlimatika-ktiria-agriniou/>>

Εικόνα 7. (06 Σεπτεμβρίου 2022). *Συνεχίζονται οι εγγραφές στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Αγρινίου για το νέο σχολικό έτος 2022-2023*. Εφημερίδα Συνείδηση. Ανάκτηση από: <<https://sinidisi.gr/egggrafes-sxoleio-denvterhs-evkairias/>>

Κολλάζ 2. Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία (δημιουργία και φωτογραφίες)

Σελ. 8-9

Εικόνα 8. Αποθήκη της οικογένειας Χουσουράκη. Ανάκτηση από Μουσείο Καπνού: <<https://agriniotobaccomuseum.gr/tobacco-museum-2/tobacco-storehouses/>>

Εικόνα 9. Καπναποθήκη Ι.Κόκκαλη. Ανάκτηση από Μουσείο Καπνού: <<https://agriniotobaccomuseum.gr/tobacco-museum-2/tobacco-storehouses/>>

Εικόνα 10. Καπναποθήκες Ηλίου Νέες. Ανάκτηση από Google Street View.

Εικόνα 11. Σχέδιο όψης της αποθήκης Ηλίου. Πηγή:Ανδρικόπουλος, Ε. (2007). Διατριβή: Η αρχιτεκτονική και η πολεοδομία του μεσοπολέμου στην πόλη του Αγρινίου. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. doi:10.12681/eadd/17027 . σελ. 107

Εικόνα 12 . Η σημερινή κατάσταση της καπναποθήκης Ηλίου. Ανάκτηση από AgrinioPress: <<https://www.agriniopress.gr/o-toichos-apo-tis-karparothikes-ilioy-kai-i-mi-egkrisi-kathairesis/>>

Εικόνα 13. Αποθήκη Παπαστράτος Νέες. Πηγή: Studio Amourgis-Kalogeràs-Koulermos, Deposito di tabacco Parastratos, Agrinion 1967-1968 , Veduta del deposito di tabacco, progettato da Spyros Amourgis, Nikos Kalogeràs e Panos Koulermos, dal lato del fronte affacciato sulla strada di servizio (Mendrisio, Archivio del Moderno, Fondo Koulermos Panos). Ανάκτηση από <http://san.beniculturali.it>

Εικόνα 14. Αποθήκη Παπαστράτος. Πηγή: (21 Νοεμβρίου 2019) *Ιστορική εξέλιξη! Στο δήμο Αγρινίου παραχωρούνται τα δύο κτίρια των καπναποθηκών Παπαστράτου*. Εφημερίδα Συνείδηση. Ανάκτηση από: <<https://sinidisi.gr/istoriki-exelixa-dimo-agriniou-parachoroyntai-ta-dyo-ktiria-ton-karparothikon-parastratoy/>>

Εικόνα 15. Παπαστράτος ΑΒΕΣ. Ανάκτηση από Google Street View.

Εικόνα 16. Αποψη του Καπνικού Ινστιτούτο Έρευνας. Πηγή: Μόνιμη επιτροπή Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και Αρχιτεκτονικού Παρεμβatismού. (Νοέμβριος 2017). *Γνωμοδότηση για τον χαρακτηρισμό του Καπνικού Σταθμός Έρευνας Αγρινίου ως διατηρητέου μνημείου*. Αγρίνιο. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Περιφερειακό Τμήμα Νομού Αιτωλοακαρνανίας. Ανάκτηση από ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας.

Εικόνα 17. Καπναποθήκη Κομποσιώρα. Πηγή: Βακαλοπούλου Μ., Δανιήλ Μ., Λαμπρόπουλος Χ., Φασουράκης Η. (επιμ.), 2017, Βιομηχανικά Δελτία Απογραφής. Ανάκτηση από: <https://vidarchives.gr/reports/2020_01_1068>

Εικόνα 18. Αποθήκη Αδελφών Παπαπέτρου. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία.

Εικόνα 19 Καπναποθήκες ΕΟΚ. Ανάκτηση από: Google Street View

Εικόνα 20. Αποθήκες Κόκκαλη. Ανάκτηση από Μουσείο Καπνού: <<https://agriniotobaccomuseum.gr/panagopoulos-storehouses/>>

Σελ. 10-11

Εικόνα 21. Η Καλλιέργεια του Καπνού (1960), ζωγραφική ζωφόρος μνημειακών διαστάσεων των καλλιτεχνών Τάσσο Αλεβίζου και Λουκίας Μαγγιώρου. Πηγή: Εθνική Πινακοθήκη Μουσείο Αλέξανδρου Σούτσου - Ίδρυμα Ευριπίδη Κουτλιδη.

Εικόνα 22. Μεταφύτευση στο καπνοχώραφο. Πηγή: Μόνιμη επιτροπή Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και Αρχιτεκτονικού Παρεμβatismού. (Νοέμβριος 2017). *Γνωμοδότηση για τον χαρακτηρισμό του Καπνικού Σταθμός Έρευνας Αγρινίου ως διατηρητέου μνημείου*. Αγρίνιο. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Περιφερειακό Τμήμα Νομού Αιτωλοακαρνανίας. σελ.10. Ανάκτηση από ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας.

Εικόνα 23. Λιάστρα Καπνού. Πηγή: Μόνιμη επιτροπή Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και Αρχιτεκτονικού Παρεμβatismού. (Νοέμβριος 2017). *Γνωμοδότηση για τον χαρακτηρισμό του Καπνικού Σταθμός Έρευνας Αγρινίου ως διατηρητέου μνημείου*. Αγρίνιο. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Περιφερειακό Τμήμα Νομού Αιτωλοακαρνανίας. σελ.15. Ανάκτηση από ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας.

Εικόνα 24. Τίναγμα καπνού. Πηγή: Μόνιμη επιτροπή Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και Αρχιτεκτονικού Παρεμβatismού. (Νοέμβριος 2017). *Γνωμοδότηση για τον χαρακτηρισμό του Καπνικού Σταθμός Έρευνας Αγρινίου ως διατηρητέου μνημείου*. Αγρίνιο. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Περιφερειακό Τμήμα Νομού Αιτωλοακαρνανίας. σελ.14. Ανάκτηση από ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας.

Εικόνα 25. Βελόνιασμα καπνόφυλων (Αγρίνιο,αρχές 1950'). φωτογράφος Σπύρος Μελετζής. Πηγή: ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΑΠΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΕΡΡΩΝ «ΕΜΜ. ΠΑΠΑΣ». Ανάκτηση από: <<http://agrosesres.gr/photo/>>

Εικόνα 26. Μεταφορά δεμάτων καπνού στις καπναποθήκες (Αγρίνιο). Πηγή: Ανδρικόπουλος, Ε. (2007). *Διατριβή: Η αρχιτεκτονική και η πολεοδομία του μεσοπολέμου στην πόλη του Αγρινίου*. Αθήνα: Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών. doi:10.12681/eadd/17027 , σελ. 86

Εικόνα 27. Εργάτης επεξεργασίας καπνού. (Καβάλα) © Σουηδικό Μουσείο Σπίρτων και Καπνού.

Εικόνα 28. Επεξεργασία στο σαλόνι της καπναποθήκης. Ανάκτηση από Ιστότοπος της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας: <<https://ayla.culture.gr/kalliergeia-epexergasia-anatolikwn-karhwn-makedonia-thraki/>>

Εικόνα 29. Επεξεργασία στο σαλόνι της καπναποθήκης. Πηγή: Προσωπικό ιστολόγιο Λ. Τηλιγάδα. Ανάκτηση αρχείου

Αγρινίου: <https://archeionagrinioiemerologio.blogspot.com/2020/03/blog-post_4.html>. Αρχική πηγή: Αριστείδη Μπαρχαμπά, Το Αγρίνιο Κάποτε εκδόσεις ergo, Αθήνα 2003

Εικόνα 30. Ξεφυλλίστριες (δεκαετία 1930). © Σουηδικό Μουσείο Σπίρτων και Καπνού.

Εικόνες 31,32. Διαφημίσεις τσιγάρων Αγρινίου.

Κολλάζ 3. Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία. Διάφορα είδη Φύλλων Καπνού. Ανάκτηση από: Leaf Only <<https://www.leafonly.com/cigarette-tobacco-leaf/tobacco-leaves/brightleaf-virginia-flue-cured-sweet>>

Σελ. 13

Κολλάζ 4. Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία. Πηγές:

Ξεφόρτωμα δεμάτων καπνού στην Αποθήκη Παπαπέτρου. Εκτίθεται στο Μουσείο της Εργασίας στο Αμβούργο. Πηγή: Αλέξιος Κατεφίδης.

Καρτ Ποστάλ όπου φαίνεται η Καπναποθήκη Παπαπέτρου. Ανάκτηση από Μουσείο Καπνού: <<https://agrinioitobaccomuseum.gr/καρναροθικες-παπαπετρου-στο-αγρινιο/>>

Φωτογραφία: Μόνιμη επιτροπή Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και Αρχιτεκτονικού Παρεμβatismού. (Νοέμβριος 2017). *Γνωμοδότηση για τον χαρακτηρισμό του Καπνικού Σταθμός Έρευνας Αγρινίου ως διατηρητέου μνημείου*. Αγρίνιο. Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Περιφερειακό Τμήμα Νομού Αιτωλοακαρνανίας. σελ.12. Ανάκτηση από ΤΕΕ Αιτωλοακαρνανίας.

Σελ. 14

Εικόνα 33. Προπολεμική φωτογραφία του Αγρινίου. Πηγή: Μονιούδη-Γαβαλά, Δ. (2010). *Αγρίνιο: πολεοδομική εξέλιξη από την αναδημιουργία στην ακμή του μεσοπολέμου, 1830-1940*. Αγρίνιο: Έκδοση Δήμου Αγρινίου. σελ. 153

Εικόνα 34. «Το τρένο έφτανε και φόρτωνε στην είσοδο των αποθηκών». Πηγή φωτογραφίας: Αριστείδης Μπαρχαμπάς. (2005). *Το Αγρίνιο Κάποτε*. Εκδόσεις: Ergo. σελ. 205

Εικόνα 35. Ξεφόρτωμα δεμάτων καπνού στην Αποθήκη Παπαπέτρου. Εκτίθεται στο Μουσείο της Εργασίας στο Αμβούργο. Πηγή: Αλέξιος Κατεφίδης.

Εικόνα 36. Ο δήμαρχος Σεβ. Καρβούνης μιλάει στους προσκόπους. (1948) Φωτογραφικό αρχείο: Γιάννη Κ Κουτριμπούση.

Εικόνα 37. Αναχώρηση εμπορικού συρμού από τον σταθμό Αγρινίου. (Μάιος 1962)

Εικόνα 38. Επιγραφή: DIVISIONE CASALE 47 COMP. ARTIERI. Ανάκτηση από Facebook group: «Αιτωλία και Ακαρνανία στο πέρασμα του χρόνου, Aetolia Acarnania tempus», δημοσίευση του Kostas Patronis.

Εικόνα 39. Ανέγερση καπναποθηκών Παπαπέτρου (Αγρίνιο,1923). Αρχείο Μαιρης Λυμπουρίδη.

Σελ. 15

Εικόνα 40. Σημερινή σχέση κτηρίου με τα γειτονικά κτήρια στο βόρειο τμήμα. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Εικόνα 41. Σημερινή σχέση κτηρίου με το γειτονικό κτήριο του γωνιακού οικοπέδου. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Εικόνα 42. Υπαίθριος χώρος οικοπέδου. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Σελ. 16

Εικόνα 43. Πηγή: αρχείο Αβούρη Αθηνά, Στραβοδήμου Ελεάννα (2016)

Εικόνα 45. Πηγή: αρχείο Αβούρη Αθηνά, Στραβοδήμου Ελεάννα (2016)

Εικόνα 46. Πηγή: αρχείο Αβούρη Αθηνά, Στραβοδήμου Ελεάννα (2016)

Εικόνα 47. Kamilo Nollas (φωτογράφος) Ανάκτηση από: <<https://kamilonollas.com/project/tobacco-factories/>>

Εικόνα 48. Πηγή: αρχείο Αβούρη Αθηνά, Στραβοδήμου Ελεάννα (2016)

Εικόνα 49. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Σελ. 17

Εικόνες 50,51. Πηγή: αρχείο Αβούρη Αθηνά, Στραβοδήμου Ελεάννα (2016)

Εικόνες 51,52. Πηγή: αρχείο Αβούρη Αθηνά, Στραβοδήμου Ελεάννα (2016)

Εικόνα 54. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Εικόνα 55. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Εικόνα 56. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Εικόνα 57. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Εικόνα 58. Πηγή: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία

Σελ. 24

Εικόνα 59. BuildUp Solo Pod R1. Πηγή: Glimakra of Sweden

Εικόνα 60. HYBE. Πηγή: FHHH FRIENDS + COM

Σελ. 26

Εικόνα 61. E.K.E.T.A ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ. Πηγή: αρχείο Αθηνάς Σταυρίδου

Σελ. 28

Εικόνα 62. Hausfuchs Apartments. Πηγή: IFUB*

Εικόνες 63,64. DIGITAL ENTITY WORKSPACE. Πηγή: deamicisarchitetti

Σελ. 32

Εικόνα 65. Sherazade Patchwork. Πηγή: Glas Italia

Εικόνα 66. Library at the Dock. Πηγή: Clare Design

Εικόνα 67. BresicWhitney Rosebery. Πηγή: Chenchow Little Architects

Σελ. 36

Εικόνα 68. 10 MONT KIARA. Πηγή: SD2 LANDSCAPE ARCHITECTURE

Σελ. 39

Εικόνα 69. WDT-Loods. Πηγή: Verdick & Verdickt ARCHITECTEN

Εικόνα 70. OFFICE IN ZAO TOWN. Πηγή: UWarchitects&associates

Πηγές Χαρτών

Σελ. 4

Χάρτες 1,2,3. Θέση του Αγρινίου στην Ελλάδα και το νομό Αιτωλοακαρνανίας. Επεξεργασία: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία. Πηγή χαρτών: Earthstar Geographics, Esri, Ανάκτηση από: <<https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html>>

Σελ. 5

Χάρτης 4: Πολεοδομικό σχέδιο Αγρινίου. (Μονιούδη-Γαβαλά, 2010, σ. 21). Αρχική πηγή: Π. Κυριαζή (επιμ.), Πρώτοι Έλληνες Τεχνικοί επιστήμονες περιόδου Απελευθέρωσης, Τεχνικό επιμελητήριο Ελλάδας, Αθήνας 1976.

Χάρτης 5. Ορθοφωτογραφία (1945-1960). Πηγή: Ελληνικό Κτηματολόγιο.

Σελ. 6

Χάρτης 6. Σημερινή έκταση της πόλης. (ΓΠΣ 2015). Πηγή: Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών Αγρινίου.

Σελ. 8-9

Χάρτης 7. Θέση καπνιοθηκών στον αστικό ιστό του Αγρινίου. Επεξεργασία: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία. Πηγή χαρτών: Earthstar Geographics, Esri, Ανάκτηση από: <<https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html>>

Σελ. 15

Χάρτης 8. Επεξεργασία: Στραβοδήμου Ερασμία Ουρανία. Πηγή αρχικού: Μονιούδη-Γαβαλά, Δ. (2010). *Αγρίνιο: πολεοδομική εξέλιξη από την αναδημιουργία στην ακμή του μεσοπολέμου, 1830-1940*. Αγρίνιο: Έκδοση Δήμου Αγρινίου. σελ. 48,49

Χάρτης 9. Τμήμα ορθοφωτογραφίας (1945-1960). Πηγή: Ελληνικό Κτηματολόγιο.

Χάρτης 10. Τμήμα τοπογραφικού από την Πολεοδομική Μελέτη Αναθεώρησης Πινακίδας 12-13/14, Τεχνική υπηρεσία Δήμου Αγρινίου (2005) Πηγή: Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών Αγρινίου.

Σελ. 20

Χάρτης 11: Αεροφωτογραφία σημερινής κατάστασης του οικοδομικού τετραγώνου. Πηγή: Ελληνικό Κτηματολόγιο.